

210

206

Hari Khamis
8 Julai, 1993

LAPORAN PERSIDANGAN OFFICIAL REPORT

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG
YANG KELAPAN

EIGHTH LEGISLATIVE ASSEMBLY PENANG

PENGGAL YANG KETIGA

Third Session

MESYUARAT YANG PERTAMA

First Meeting

LAPORAN PERSIDANGAN OFFICIAL REPORT

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG YANG KELAPAN

EIGHTH LEGISLATIVE ASSEMBLY PENANG

PENGGAL YANG KETIGA
Third Session

MESYUARAT YANG PERTAMA
First Meeting

Kandungan	Muka Surat
Usul dibawah Peraturan 30(2) mengenai penjualan Darjah Kebesaran dan Pingat Negeri	3
Rang Undang-undang Anggota Pentadbiran dan Ahli Dewan Undangan Negeri (Saraan) (Pindaan) 1993	7
Usul daripada Y.A.B. Ketua Menteri mengenai Penubuhan Kumpulanwang Amanah Pinjaman Pembelian Komputer	34
Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim Saad mengenai Perlantikan Ahli-ahli J/kuasa Dewan	38
Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim Saad mengenai Perlantikan Ahli-ahli J/Kuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat	40
Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim Saad mengenai Perlantikan Ahli-ahli J/Kuasa Hak dan Kebebasan	43
Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim Saad mengenai Perlantikan Ahli-ahli J/Kuasa Kira-kira Kerajaan	45
Usul daripada Y.B. Encik Wong Hang Yoke mengenai Kenyataan-kenyataan Ahli Kawasan Telok Bahang dan Ahli Kawasan Batu Uban pada 15 Disember 1992	87
Usul daripada Y.B. Encik Teoh Teik Huat mengenai Penyimpanan Sisa-sisa Toksik	92

DEWAN UNDANGAN NEGERI PULAU PINANG YANG KELAPAN

MESYUARAT YANG PERTAMA PENGAL YANG KETIGA

Hari Khamis, 8 Julai, 1993

*(Tempat: Dewan Undangan Negeri,
Lebuh Light, Pulau Pinang)*

HADIR:

- Yang Berhormat Tuan Speaker (Dato' Haji Abdul Rahman bin Haji Abbas, DMPN, DJN) - Ahli Kawasan Bertam
- Yang Amat Berhormat Ketua Menteri (Dr. Koh Tsu Koon) - Ahli Kawasan Tanjong Bungah
- Yang Berhormat Timbalan Ketua Menteri (Dr. Ibrahim bin Saad) - Ahli Kawasan Seberang Jaya
- Yang Berhormat Penasihat Undang-undang Negeri (Encik Ahmad Zaki bin Haji Husin, SMP)
- Yang Berhormat Ahli Kawasan Sungai Bakap (Dr. Goh Cheng Teik)
- " " Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar)
- " " Ahli Kawasan Batu Uban (Puan Kee Phaik Cheen, PJK)
- " " Ahli Kawasan Pinang Tunggal (Encik Yahaya bin Abdul Hamid, PKT, JP)
- " " Ahli Kawasan Sungai Pinang (Dr. Kang Chin Seng)
- " " Ahli Kawasan Sungai Acheh (Tuan Haji Ibrahim bin Yaakob, PJK)
- " " Ahli Kawasan Telok Bahang (Dr. Hilmi bin Haji Yahaya)
- " " Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar, DSPN, PJK, PJM)
- " " Ahli Kawasan Permatang Pasir (Tuan Haji Adnan bin Haji Ramli, PJK)
- " " Ahli Kawasan Machang Bubok (Encik Goik Hock Lai, JP)

Yang Berhormat	Ahli Kawasan	Sungai Dua (Tuan Haji Mohammed Yussof bin Abdul Latib @ Abdul Latiff, PKT, JP)
"	"	Ahli Kawasan Bayan Lepas (Encik Lim Chien Aun, PJK, JP)
"	"	Ahli Kawasan Penanti (Tuan Haji Ahmad bin Saad, AMN, PJM)
"	"	Ahli Kawasan Kebun Bunga (Dr. Teng Hock Nan, PJK)
"	"	Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar (Puan Hajjah Rokiah Bee bt. Hassan, PJK, PJM)
"	"	Ahli Kawasan Penaga (Encik Azhar bin Ibrahim)
"	"	Ahli Kawasan Prai (Encik V. Muthusamy, AMN, PKT)
"	"	Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang)
"	"	Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat)
"	"	Ahli Kawasan Bukit Gelugor (Encik Peter Paul Dason)
"	"	Ahli Kawasan Bukit Tengah (Encik Chian Heng Kai)
"	"	Ahli Kawasan Batu Lanchang (Encik Tan Loo Jit)
"	"	Ahli Kawasan Mak Mandin (Encik Lim Hock Seng)
"	"	Ahli Kawasan Jawi (Encik Chin Kooi Thoon)
"	"	Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow)
"	"	Ahli Kawasan Berapit (Encik Wong Hang Yoke)
"	"	Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram)
"	"	Ahli Kawasan Ayer Itam (Encik Ong Hock Aun)
"	"	Ahli Kawasan Kampong Kolam (Encik Cheah Teik Hoe)
"	"	Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh)

TURUT HADIR:

Setiausaha, Dewan Undangan Negeri (Cik Tan Lee Lee)

Dewan bersidang semula pada jam 9.45 pagi.

Setiausaha:

DOA.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan disambung semula.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, saya telah memberi notis dibawah Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang 30 (2) bahawa saya ingin mencadangkan supaya Majlis Mesyuarat ditangguhkan bagi tujuan merunding satu perkara tertentu bagi kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan. Usul saya berbunyi seperti berikut.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, saya sudah baca kandungan surat daripada Ahli Yang Berhormat iaitu sesuai di bawah Peraturan 30 (2) dan saya tidak dapat membenarkan dilanjutkan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Sebelum Tuan Speaker ambil keputusan benarkan saya.....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat....

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

.... benarkan saya

Tuan Speaker:

.... biar saya bercakap dahulu. Perkara ini telahpun dibawa ke Mahkamah dan pada pagi ini akan dibicarakan. Jadi saya berpendapat perkara ini adalah subjudis dan tidak boleh membenarkan Yang Berhormat menerangkan perkara ini pun. Biasanya saya akan membenarkan ahli-ahli yang membawa usul tergepar membaca dan menerangkan tetapi kerana perkara itu telahpun ada di Mahkamah pada pagi ini, jadi saya tidak boleh membenarkan perkara ini diteruskan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, saya bangkit usul ini oleh kerana sesiapa yang menerima pingat itu namanya akan tercemar. Oleh kerana itu usul ini dibangkitkan disini bahawa kita bincang dan jaga imej orang yang menerima pingat-pingat ini oleh kerana selepas 1, 2 bulan ini orang yang menerima mesti tidak boleh... namanya akan tercemar. Saya harap Tuan Speaker boleh

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat saya faham. Saya pun kaji secara mendalam dan melihat kepada semua aspek kerana benda itu akan dibawa pada pagi ini juga ke Mahkamah jadi saya rasa tempat yang sesuai ialah Mahkamah. Mahkamahlah yang akan menentukan segala-galanya.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, isu ini bukan isu Mahkamah. Isu ini mengenai Kerajaan dan nama Tuan Yang Terutama oleh itu perkara subjudis saya ingat tidak berbangkit. Kita bukan hendak rujuk kepada kes ini, kita hendak merujuk kepada satu tuduhan yang luas mengenai nama baik Kerajaan dan pemimpin-pemimpin Kerajaan dan juga nama Tuan Yang Terutama dan juga nama orang yang akan menerima pingat itu. Biarkan saya....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, saya faham. Saya pun hendak jaga nama baik Dewan bukan apa dan saya tidak ada sebarang niat untuk menyekat, bukan tetapi untuk betul-betul melihat supaya kita sebagai Dewan yang mulia tahu bertindak dan tindakan itu tepat.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tetapi, Tuan Speaker, kami DAP telah menghantar satu petisyen kepada Tuan Yang Terutama untuk menangguhkan upacara anugerah Pingat pagi ini, tangguh sementara oleh kerana kalau pingat diberi pada orang, nama orang itu akan tercemar.

Tuan Speaker:

Itu pendapat kita dan seperti yang saya kata tadi perkara itu telah pun dibawa ke Mahkamah dan akan dibicarakan pagi ini. Jadi saya rasa dalam soal ini yang paling sesuai, yang paling layak dan yang paling betul ialah Mahkamah.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Tuan Speaker izinkan saya....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat....

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

.... hanya satu Tuan Speaker.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat tolong duduk. Jadi bukan apa-apa, saya bertujuan untuk menjaga nama baik Dewan yang kebetulan saya diberi kepercayaan untuk mengepalai yang dinamakan Speaker supaya nama baik kita semua okay, *best* sebab selama ini pun kita telah menjalankan dengan cepat-cepat...

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Tuan Speaker, hanya satu....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker atas peraturan 46 (vii) mengenai *subjudice* Dato' Speaker saya rasa apa yang dikatakan oleh Dato' Speaker tidak begitu tepat. Izinkan sayalah untuk memberi sedikit alasan, walaupun orang yang terlibat, Dato'.....

Tuan Speaker:

....baca dulu yang itu. Bagi semua orang dengar..

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram) :

"Sebarang perkara yang ada didalam timbangan Mahkamah tidak sekali-kali boleh disebutkan. "Dato' Speaker,....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

.....dari apa yang diberitahu oleh Dato' Speaker...

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, saya sudah faham peraturan itu.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram) :

.... orang-orang yang terlibat hanya akan dituduh dalam Mahkamah hari ini, bukan bicara dilaksanakan pada pagi ini. Biasanya dalam mana-mana kes jenayah mereka hanya dituduh. Tarikh bicara akan ditetapkan hanya pada pagi ini, tarikh perbicaraan akan dilangsungkan pada masa yang hadapan dan lebih-lebih bagi Dato' Speaker, usul yang dibawa oleh Yang Berhormat dari Paya Terubong bukan menyentuh sekali apa yang akan dibicarakan dalam Mahkamah. Usul yang akan dibawa oleh Ahli Yang Berhormat dari Paya Terubong hanya adalah untuk Dewan ini menetapkan bahawa upacara penganugerahan bintang-bintang oleh Tuan Yang Terutama ditangguhkan atas sebab-sebab siasatan polis dan lebih-lebih lagi mengikut maklumat Dato' Speaker, orang-orang ini sudah dituduh di Mahkamah. Maka tidak sangkut paut sama sekali dengan apa yang berlaku di Mahkamah dan usul ini. Usul ini hanya tumpukan untuk penangguhan upacara penganugerahan bintang-bintang. Yang itu sahaja, Dato'.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat itu pun saya dengar juga. Saya timbang semua jadi saya rasa lebih tepat kita jangan campur tangan. Biarlah diselesaikan oleh Mahkamah.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Dato' Speaker, kita menerimalah keputusan Dato' Speaker dan kita pun tidak mahu panjang-panjangkan kes ini. Sebenarnya sangat senanglah. Kalau Y.A.B Ketua Menteri boleh memberi pendirian sama ada dia akan menasihati Tuan Yang Terutama untuk menangguhkan upacara penganugerahan bintang sampai perkara ini diselesaikan. Itu habis. Mungkin Y.A.B Ketua Menteri

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat saya tidak benarkan CM campur dalam soal ini. Perkara ini perkara saya dengan Ahli Paya Terubong dan saya pun dengar, saya teliti, saya dengar juga pandangan peguam kita yang juga Ahli Dewan iaitu Ahli Datuk Keramat. Jadi saya berpendapat adalah lebih sihat kepada Dewan kita yang mulia ini letak dulu

sebelah. Sampai waktunya saya akan beri peluang. Jadi saya minta maaf kerana saya terpaksa tolak dan kita teruskan dengan agenda biasa.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah Rang Undang-undang dibaca bagi kali yang kedua. Ahli-ahli yang bersetuju katakan ya.

Ahli-ahli Dewan:

Ya.

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan tidak.

Ya, sebulat suara.

Setiausaha:

Rang Undang-undang bernama suatu Enakmen untuk meminda Enakmen Anggota Pentadbiran dan Ahli Dewan Undangan Negeri (Saraan) 1980.

Tuan Speaker:

Rang Undang-undang sekarang dalam Jawatankuasa.

Setiausaha:

Fasal 1.

Tuan Speaker:

Fasal 1, adakah menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Ahli-ahli Dewan:

(Ya).

Setiausaha:

Fasal 2.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, saya telah memberi notis menurut Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang di bawah 63 Bab 1 dan 2 untuk membawa satu pindaan kepada Rang Undang-undang Enakmen Anggota Pentadbiran dan Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri (Saraan) (Pindaan) 1993. Pindaan yang saya mencadangkan ialah meminda Fasal 2 Bab 1(c) dengan menambahkan perkataan-perkataan berikut selepas perkataan Kerajaan yang terdapat di dalam 6(3). Tuan Speaker, pindaan saya ialah sebarang elaun dan keistimewaan sepertimana ditentukan itu hendaklah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri ini dan juga untuk meminda Fasal 31(1) (c) dengan menambah perkataan-perkataan berikut selepas perkataan Kerajaan yang dapat di 6....

Ketua Menteri:

Belum sampai Fasal 3.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

.... Okay, Fasal 2 dulu. Ini, Tuan Speaker, dua ini hampir sama, boleh *together*.

Tuan Speaker:

Tidak apalah, kita bawa satu-satu. Saya benarkan satu-satu.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Okay. Tuan Speaker, mana-mana Kerajaan pun mestilah satu Kerajaan terbuka, *accountable* dan *transparent*. Ia hendaklah bertanggungjawab penuh atas segala tindak tanduknya dan mereka yang menerajui Kerajaan itu mestilah orang yang tidak menyembunyi sesuatu supaya orang awam mengetahui segala-segalanya yang bukan rahsia yang boleh memudaratkan negeri atau negara tetapi Enakmen ibu dan juga pindaan yang dicadangkan sekarang tidak menepati prinsip yang saya sebut tadi dengan sepenuhnya. Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang akan dibayar elaun bulanan mengikut satu kadar baru iaitu RM3000 dan selain daripada elaun bulanan kita juga menerima elaun dan keistimewaan lain seperti termaktub dalam arahan di bawah Seksyen 5 Enakmen ibu. Elaun dan keistimewaan yang diberi dibawah Seksyen 5 Enakmen ibu ini adalah untuk semua Ahli Dewan Undangan Negeri termasuk Tuan Speaker, Ahli-ahli EXCO, Pemangku Ketua Menteri tetap dan Ketua Menteri sebagai Ahli Dewan Undangan Negeri.

Tuan Speaker, mengikut peruntukan dalam Seksyen 5 ini sebarang elaun atau keistimewaan seperti ditentukan oleh EXCO Negeri hendaklah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri. Inilah sebab dihadapan kita dibentangkan satu arahan. Arahan di bawah Seksyen 5 dibentangkan disini. Demikian juga dengan elaun-elaun dan keistimewaan bagi Tuan Speaker yang ditentukan oleh EXCO Negeri. Arahan ini juga dibuat di bawah Seksyen 5 dan dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri seperti mana dikehendaki oleh Seksyen ini dimana kita ada dua *statute paper* dibentang di Dewan ini bersama dengan pindaan ini.

Tuan Speaker, walaupun Ketua Menteri melaporkan kepada Dewan ini mengenai elaun-elaun dan keistimewaan yang diterima oleh Ketua Menteri dan EXCO dalam ucapannya dan terdapat satu sandiwara diantara Ahli Kawasan Telok Kumbar dan Y.A.B. Ketua Menteri, saya pasti jikalau bukan notis ini yang diberi oleh saya untuk meminda Enakmen ini maka pastilah bahawa elaun-elaun dan keistimewaan ini tidak akan diberitahu kepada orangramai. Tuan Speaker, soalnya sekarang ialah mengenai elaun dan keistimewaan bagi Anggota Pentadbiran iaitu Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO, elaun-elaun dan keistimewaan bagi mereka ini ditentukan oleh EXCO Negeri sendiri mengikut peruntukan Seksyen Kecil 3 Seksyen 6 tetapi tidak ada sebarang peruntukan undang-undang yang menghendakkan elaun dan keistimewaan bagi Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO yang ditentukan oleh EXCO Negeri dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri ini. Saya ingin tanya kenapa. Kenapa Ahli-ahli Dewan dan Speaker elaun yang diterima perlu dibentang tetapi elaun untuk Ahli EXCO dan juga Ketua Menteri sendiri tidak dibentangkan? Dato' Speaker, adakah Ahli EXCO Kerajaan Negeri menganggap elaun dan keistimewaan yang diberi kepada Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO satu rahsia negara. Kadar kesemua elaun dan keistimewaan untuk Ahli Dewan Undangan Negeri, Tuan Speaker, Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO ditentukan oleh EXCO Negeri dan apa yang ditentukan oleh Ahli Dewan Undangan Negeri dan Tuan Speaker diketahui umum tetapi apa yang ditentukan untuk Ketua Menteri dan Ahli EXCO oleh EXCO Negeri dirahsiakan. Tuan Speaker, saya ingin tahu kenapa oleh kerana wang yang diterima oleh Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO adalah wang rakyat, maka sebarang elaun atau keistimewaan yang dinikmati oleh mereka ini harus dibentang dalam Dewan ini supaya orang awam dapat mengetahuinya sepertimana elaun dan keistimewaan Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri dan Tuan Speaker diketahui umum melalui membentangkan arahan di bawah Seksyen 5 Enakmen ini.

Lebih penting lagi Tuan Speaker, Ketua Menteri dan Ahli EXCO yang menentukan elaun dan keistimewaan untuk diri sendiri mereka mempunyai tanggungjawab moral untuk membentangkan apa yang mereka menentukan untuk diri mereka. Adakah apa-apa bayaran keistimewaan bagi Ketua Menteri dan Ahli EXCO yang ditentukan

oleh mereka sendiri disembunyikan? Oleh yang demikian untuk memastikan segala elaun dan keistimewaan yang ditentukan untuk Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO Negeri oleh EXCO Negeri dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri maka saya menyerulah semua Anggota Dewan Undangan Negeri memberikan sokongan penuh kepada pindaan yang saya cadang kepada Fasal 2 (1)(c) dan dengan ini Tuan Speaker saya mengikut peraturan Majlis dan saya mencadangkan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Saya berdiri untuk menyokong pindaan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Paya Terubong dan serupa Yang Berhormat Paya Terubong kata kalaulah Yang Berhormat dari Paya Terubong tidak kemukakan pindaan ini tentulah Y.A.B tidak akan mengumumkan keistimewaan-keistimewaan, *perk-perk* yang diperolehi oleh Y.A.B Ketua Menteri dan EXCO-EXCO dalam Dewan yang mulia ini. Ia akan disembunyikan. Inilah satu perkara yang mustahak, satu pindaan yang selaras dengan prinsip *accountability*, *transparency* khasnya kita lihat bahawa latarbelakang Kerajaan Negeri Pulau Pinang baru-baru ini yang bertentangan dengan prinsip-prinsip *accountability* dan *transparency*. Sebenarnya dalam perbahasan dalam Rang Undang-undang saya ada menyenaraikan 10 *golden rules* dimana Y.A.B Ketua Menteri boleh memenangi hormat dalam Dewan ini dengan *credibility* kewibawaan *weight*, pimpinan, mahu tunjuk hormat kepada Dewan ini, jangan putarbelit dalam Dewan ini, mahu ada *originality*, lebih kepercayaan kepada sendiri, mahu jujur, mahu menyesuaikan perjalanan dalam Dewan ini, mahu hormat jawatan sendiri dan jangan memperkecil-kecilkan jawatan sendiri, mahu serius dalam jaminan, *undertaking*, jangan terlalu *obsessed* mengenai *press*, mahu manipulasi *press*, akhirnya ialah mahu boleh menguasai Kerajaan Negeri sebagai Ketua Menteri. Yang Berhormat dari Paya Terubong dalam ucapan semalam kata dalam pembentangan usul ucapannya Yang Amat Berhormat sudah pecah dua antara 10 *golden rules*. Semalam dalam mengumumkan

Tuan Speaker:

Yang Berhormat tolong jangan ulang.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

.... itu latarbelakang kenapa pindaan ini perlu. Itu latarbelakang kenapa pindaan ini sangat perlu...

Tuan Speaker:

Tetapi jangan ulang yang lama.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Saya tidak ulang yang lama. Sebab itu saya pendekkan 10 *golden rules*. Saya boleh beri butir-butiran, saya tidak, pendekkan. Dalam masa Yang Amat Berhormat menggulungkan Rang Undang-undang ini dia telah pecah 5 *golden rules* sebab itu kenapa kita mahu.... nanti Y.A.B Ketua Menteri kata kita akan beritahu jaminan itu. Bolehkah kita tangkap jaminan atau kita perlu tuliskan *in black and white* dalam Rang Undang-undang ini? Satu *golden rule* yang dipecah semalam ialah bahawa Y.A.B Ketua Menteri kata Dewan ini boleh bermesyuarat, tidak takutlah 20 hari pun boleh, 25 hari pun boleh tetapi sekarang mahu potong, *guillotine* Yang Berhormat Prai, arahan daripada Y.A.B Ketua Menteri. Potong, jaminan itu dipecah, *golden rule broken*, (gangguan luar)itulah amaran dari luar, boom (ketawa)... tembak kosong Kerajaan Negeri Pulau Pinang. Itu tembak kosong Kerajaan Negeri Pulau Pinang dan inilah *golden rule* dan mahu serius dalam apa-apa jaminan yang ada dibuat telah dipecah.

Lagi Yang Amat Berhormat saya kata satu *golden rule* hendaklah *original*. Semalam dia *copycat*, mahu nasihat saya bagaimana boleh jadi baik ketua pemimpin pembangkang. Saya tidak perlulah nasihat daripada Y.A.B Ketua Menteri. Saya cukuplah kalau rakyat semua bangsa menghormati saya sebagai ketua pembangkang. Saya tidak mahu jadi ketua pembangkang jenis Barisan Nasional. Kalau saya mahu jadi ketua pembangkang jenis Barisan Nasional, lebih baik saya jadi pemimpin Barisan Nasional. Itu tidak payahlah. Jangan, dengan izin, *teach the grandmother how to suck eggs*. Itu *golden rule - copycat, copycat*. Oleh kerana saya nasihatkannya 10 *golden rules* dia *copycat* tidak ada *originality* lagi.

Lagi satu - tidak ada kepercayaan kepada diri sendiri. Saya mahu minta penjelasan, dia tahu saya sudah berdiri, dia pura-pura tidak tahu, lepas itu dia duduk - habis. Tidak ada kepercayaan diri sendiri, lagi *golden rule* ketiga yang pecah.

Semalam lagi satu *golden rule* - jangan mengecil-kecilkan jawatan Ketua Menteri, *private conversation in confidence* dia bawa ke sini, cakap. Sekarang siapa ada temu YAB Ketua Menteri dalam tandas pun takut cakap. Nanti apa yang dicakap di dalam pun bawa masuk dalam Dewan ini. *Private conversation in confidence* pun cakap. Apa! Mengecil-kecilkan jawatan Ketua Menteri. Itu *golden rule* yang keempat yang pecah. Itulah yang mustahak.

Janganlah buat begitu dan, Dato' Speaker, itulah lagi memutarbelitkan, *golden rule* yang kelima, kata saya yang manipulasi *press*. Bagaimana? Oleh kerana kenyataan akhbar yang banyak. Itu bukan manipulasi *press*. Manipulasi *press* ialah mahu mempengaruhi *press*, bagaimana, apa cerita, apakah laporan yang keluar, apa *headline* pun mahu guna, itulah manipulasi *press* - putarbelit. Ucapan yang

pendek untuk menggulung - telah pecah 5 *golden rules*. Bagaimana seorang Ketua Menteri berwibawa, *credible, weight, authority*, banyak yang perlu dibelajarliah.

Tuan Speaker, saya harap bahawa oleh kerana tingkahlaku Y.A.B Ketua Menteri semalam pun kita mahu apa pun dalam *black and white* supaya apa-apa keistimewaan dibentang dalam Dewan ini *in black and white*. Kita rela apa yang ada pun bila-bila *in black and white*, 10 *golden rules in black and white* pun. Bolehkah saya bentang sebagai risalah untuk pengetahuan semua untuk *guidance* Y.A.B Ketua Menteri menjadi Y.A.B Ketua Menteri yang lebih berkewibawaan. Bolehkah? Saya sudah siapkan semua *photostat copies* di sini. "*Ten golden rules to earn respect in the Penang State Assembly as a Chief Minister.*" Bolehkah atau nanti saya edarkanlah. Bentang sebagai risalah dalam Dewan ini, terima kasih.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, saya juga bangun untuk menyokong pindaan yang telah dibawa oleh Yang Berhormat dari Paya Terubong. Saya rasa melainkan pihak Kerajaan ada alasan-alasan yang kukuh, semestinya semua Ahli Dewan Undangan Negeri dalam Dewan ini harus menyokong pindaan yang telah dibawa oleh kerana, Dato' Speaker, tidak ada sebab mengapa terdapat satu perbezaan di mana elaun-elaun dan keistimewaan-keistimewaan untuk ADUN-ADUN dan Dato' Speaker sendiri harus dibentangkan dalam Dewan tetapi mengenai kenaikan atau tambahan elaun-elaun dan keistimewaan-keistimewaan untuk Ahli-ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan tidak perlu dibentangkan dalam Dewan. Kita tahu bahawa Y.A.B Ketua Menteri telah pun melaporkan kepada Dewan apakah kenaikan dan tambahan yang telah diterima oleh beliau dan Ahli-ahli EXCO tetapi ini bukanlah satu kewajipan disisi undang-undang. Mungkin boleh terjadi pada suatu hari nanti dimana seorang Ketua Menteri ingin menyembunyikan apakah elaun-elaun dan keistimewaan-keistimewaan yang diterima oleh beliau dan Ahli-ahli EXCO dan untuk mengelakkan perkara ini terjadi saya rasa adalah wajar bahawa pindaan ini disokong oleh Ahli-ahli Dewan dan juga untuk memastikan bahawa tidak terdapat *double standard* dalam perkara ini. Mengapa hanya elaun-elaun dan keistimewaan-keistimewaan bagi ADUN dan Dato' Speaker sendiri harus dibentangkan tetapi mengenai elaun untuk Ketua Menteri dan Ahli EXCO tidak perlu dibentangkan walhal keputusan untuk kenaikan, keistimewaan-keistimewaan dan elaun-elaun dibuat oleh Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO sendiri. Maka lebih-lebih mustahak bahawa satu keputusan yang dibuat untuk kepentingan diri sendiri haruslah dibentangkan dalam dewan. Terima kasih Dato' Speaker.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya bangun untuk membantah cadangan pindaan itu. Ini adalah kerana pihak saya dan pihak kami sentiasa rela dan sudi untuk memaklumkan kepada Dewan ini segala elaun dan juga keistimewaan yang ditetapkan oleh pihak Majlis Mesyuarat Kerajaan. Dalam ucapan saya, saya telah memberitahu semua elaun yang diterima oleh Ahli-ahli EXCO dan juga Ketua Menteri dan saya tidak ada hasrat untuk menyembunyikan mana-mana aspek. Pihak Kerajaan Negeri memang sudi untuk menjadi *accountable* dan *transparent*. Seperti yang disebutkan oleh Ahli Datuk Keramat dia kata mungkin ada seorang Ketua Menteri yang ingin menyembunyikan, mungkin dia kata, tetapi bukan Ketua Menteri ini, bukan Ketua Menteri ini.

Ahli Paya Terubong telah mengatakan bahawa sekiranya beliau tidak memberi notis untuk meminda Enakmen ini maka saya tidak akan memberitahu atau memaklumkan kepada Dewan ini. Saya berpendapat bahawa ini adalah sangkaan jahat terhadap saya. Sebenarnya terdapat juga saluran-saluran yang lain di mana Dewan ini mesti dimaklumkan tentang elaun-elaun dan keistimewaan-keistimewaan yang diberi kepada Anggota-anggota Pentadbiran melalui soalan-soalan Dewan sama ada lisan atau bertulis dan juga melalui Jawatankuasa Kira-kira Kerajaan atau *Public Accounts Committee* dan yang penting sekali ialah pihak EXCO tidak menganggap sebagai rahsia negara apa yang kami terima sebab pihak kami memang tahu bahawa tidak ada sesuatu yang dapat disembunyikan sebab ini akan ditunjukkan dalam *account*, dalam semua penyata kewangan dan prinsip *accountability*, dan *transparency* ini kami memang ikut dan telah patuhi Dato' Speaker. Selain daripada itu Enakmen ini.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Sekarang boleh beri jalan bagi penjelasan?

Ketua Menteri:

Penjelasan apa?

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Penjelasan mengenai apa yang telah disebutkan oleh Yang Amat Berhormat tadi. Bolehkah Yang Amat Berhormat hanya menjawab 3 soalan mengenai perkara ini? Adakah di bawah sisi undang-undang ada kewajipan oleh Kerajaan Negeri untuk membentangkan elaun-elaun dan keistimewaan-keistimewaan bagi ADUN-ADUN dan Dato' Speaker dibawah sisi undang-undang? Kedua, adakah di bawah sisi undang-undang Enakmen ini untuk Kerajaan

jawapan kepada soalan satu adalah 'ya', dan jawapan kepada soalan yang kedua adalah 'tidak', mengapa terdapat perbezaan dan *double standard* dan mengapa Y.A.B Ketua Menteri ingin meneruskan amalan *double standard* ini?

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, jawapan saya tadi sudah jelas dan adalah jelas dari sisi undang-undang jawapan itu...(gangguan) sabarlah ya? Dengar, jangan begini, dia tidak sabar ini. Selalu yang ditunjukkan oleh DAP ialah perangai seumpama ini. Dato' Speaker, memang benar bahawa tidak ada kewajipan untuk memaklumkan, membentangkan kepada Dewan semua elaun dan keistimewaan yang didapati oleh Anggota-anggota Pentadbiran yang berbeza daripada Speaker dan ADUN. Ini nyata, tetapi Kerajaan Barisan Nasional di Negeri Pulau Pinang rela dan bersedia dan telah berbuat demikian dan ini telah tidak menjadi isu. Kami telah *set* satu *precedent*, satu *convention* dan itu yang penting sekali. Kenapa wujudnya perbezaan seumpama ini, Enakmen ini didraf, dilulus waktu Ahli Padang Kota juga seorang Ahli Parlimen pada tahun 80 dan ini diseragamkan dengan Enakmen-enakmen di peringkat Persekutuan dan juga negeri-negeri lain yang mengandungi peruntukan yang sama. Oleh itu saya ingat bukanlah, adalah tidak tepat untuk kita cuba mengubahkan sesuatu yang dimana mengikut *convention* dan *tradition* yang telah ditetapkan, ditunjukkan disini bahawa kita rela dan sudi dan telah berbuat demikian dan ini tidak menjadi isu Dato' Speaker....

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Penjelasan atas apa yang telah diucap oleh.....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ketua Menteri:

.... sudah cukuplah.

Tuan Speaker:

Dia tidak beri peluang

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, saya ingin hanya tanya sekiranya sikap

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

....*transparency*, apa salahnya kalau sokong. Ini semua *petty mindedness, bird brainness*.

Ketua Menteri:

Tidak, tidak.

Tuan Speaker:

Ahli Datuk Keramat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Really! You are being petty, you agree with the convention, agree with the convention but you cannot make it into law. What does it show? You are being petty. Just because this amendment has been brought by us you don't want to support it. Cannot, you must rise above such things, man. Chief Minister, no wonder ten golden rules are needed!

Ketua Menteri:

Eh, saya tidak beri

Tuan Speaker:

Ahli Datuk Keramat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Apa eh?

Saya Ahli Yang Berhormat Datuk Keramat, bukan eh. Ini *petty* punya *matter*, Dato' Speaker.

Ketua Menteri:

Ahli Datuk Keramat, Ahli Datuk Keramat

Tuan Speaker:

Ahli Datuk Keramat, tolong lebih bersopan, kita banyak kerja lagi.

Ketua Menteri:

Siapa yang tidak bersopan, siapa yang cuba hendak dapat publisiti, Dato' Speaker dan akhir sekali saya merasa amat kecewalah bahawa Ahli Padang Kota dalam menyokong cadangan Ahli Padang Terubong tetap menunjukkan bahawa beliau sebenarnya ialah seorang *cry boy*. Apabila dia serang saya

Ahli Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

....*copycat*

Ketua Menteri:

... Okay, kalau saya *copycat* maka ini menunjukkan perangai Ahli Padang Kota itu amat rendah sekalilah sebab dia memperkecilkan saya dari masa ke semasa dan dia kata saya *copy cat*. Dato' Speaker, ini saya merasa kecewa kerana dia boleh serang orang, orang serang balik 10 minit dia akan jawab 1 jam, tidak boleh tahan dan ini adalah satu petunjuk, *anindicator* sebagai seorang *cry boy*. Yang *cry boy* ini ialah dia tidak boleh tahan, kalau dia buli orang lain boleh, dia macam orang lain, dia serang orang lain boleh, tetapi orang sentuh sedikit tidak boleh... Oh.. dia latah. Inilah yang ditunjukkan sebagai perangai dan dia mengakui bahawa dia *grandmother*lah, *doesn't need to be taught how to suck eggs*, tetapi Dato' Speaker saya ingin menjelaskan di sini bahawa apabila saya mengatakan Ahli Padang Kota ini ialah kelakarnya, bukan kerana saya tidak menghormati orang tua, saya sebenarnya menghormati semua orang tua, saya sebenarnya menghormati semua orang tua kecuali, kecuali, orang tua yang tidak dapat dihormati kerana perangnya sebagai kelakarnya. Itu ialah perangai dan *standard* Ahli Padang Kota dan dia, Dato' Speaker menuduh saya sebagaimana tidak menghormati bekas Ketua Menteri sebagai seorang orang tua. Siapa yang tidak menghormati bekas Ketua Menteri dalam Dewan ini selama beberapa tahun, khususnya 1986 hingga 1990 dimana bekas Ketua Menteri sering di serang sebagai orang tua yang harus bersara, tidak berguna, sentiasa diserang dan pada tahun 1990 dia sendirilah yang pergi ke Padang Kota, tidak menghormati orang tua, tidak menghormati.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (Tuan Haji Adnan bin Haji Ramli):

Betul-betul.

Ketua Menteri:

Itulah *standard* Ketua Pembangkang. Dato' Speaker saya membantah.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi.....

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, saya ingin gulung sedikit, Tuan Speaker, apabila,mahu ucapkah? Mahu ucap boleh. Kalau hendak ucap bangun?

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat teruskan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Jangan berbuat begitu.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (Tuan Haji Adnan bin Haji Ramli):

Jangan tulis panjang-panjang.

Tuan Speaker:

Tolong jangan ganggu.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Kalau mahu ucap tolong bangun, saya boleh beri *chance*.

Tuan Speaker:

Ahli Paya Terubong, teruskan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, apabila mendengar alasan yang diberi oleh Y.A.B Ketua Menteri mengapa Kerajaan menentang usul ini, saya amat kesallah oleh kerana ada dua perkara yang amat dikesali dan yang boleh dikata oleh Y.A.B Ketua Menteri. Nombor satu bahawa beliau *not original*, dan bahawa beliau berkata bahawa *by convention*, mengikut konvensi, kita tidak akan masukkan dalam undang-undang. Konvensi, Tuan Speaker. Beliau tidak tahu apa konvensi, apa undang. Konvensi dan undang-undang pun beliau tidak tahu. Walaupun ada konvensi, sekarang kita mahu jelaskan perkara itu, masuk dalam undang-undang dan pastikan bahawa apa yang ditentukan untuk Ketua Menteri dan Ahli EXCO di bentang di Dewan ini. Itu satu kewajipan. Kerajaan wajib untuk membentang untuk pengetahuan semua. Ini

adalah *law* dan konvensi, beliau pun tidak tahu dan beliau berkata Kerajaan bertanggungjawab. Kerajaan *accountable*, kepada rakyat, kepada Dewan. Kalau *accountable*, mengapa tidak mahu terima pindaan ini? Mengapa? Oleh kerana pindaan ini adalah untuk menjelaskan bahawa apa yang ditentukan oleh EXCO untuk EXCO dan Ketua Menteri dimasukkan didalam Enakmen dan memastikan bahawa Kerajaan Negeri bentangkan apa yang ditentukan untuk rakyat dan Dewan ini. Ini terang kalau *accountable*, kalau *accountable*, kenapa tolak? Ini bukan *accountable*, Tuan Speaker.

Ketua Menteri seperti saya kata semalam, *not sincere, not sincere*. Kalau mahu jujur, kalau mahu *accountable and transparent* inilah satu cara untuk menunjukkan, satu cara. Beliau mengatas bahawa kita adalah salah untuk membentang dan memberitahu kepada orang ramai dan Dewan tetapi pada *Tuesday* pagi apabila beliau membentangkan Rang Undang-undang ini, dalam ucapannya beliau tidak memberitahu semua, yang diterima oleh Ketua Menteri sendiri dan EXCO, tidak memberi semua, sembunyi sedikit dan selain daripada itu ada satu pertunjukan sandiwara di mana Ahli Kawasan Telok Kumbar membangkitkan isu ini dan Ketua Menteri untuk penjelasan beritahu semua. Kalau mahu beritahu semua, mengapa dalam ucapan beliau, mengapa didalam ucapan Y.A.B Ketua Menteri tidak disebut semua? Tidak mahu sebut, mahu tunggu sampai Ahli Kawasan Telok Kumbar ucap, sandiwara dimana beliau berikan semua. Ini adalah satu *show* untuk, seperti saya katalah, *to preempt this* pindaan. Jikalau bukan pindaan ini, tentu beliau akan sembunyi dan beliau juga tahu kalau dia tidak dedahkan apa yang diterima oleh Ketua Menteri dan EXCO tentulah dipaksa oleh DAP untuk memberitahu kepada Dewan ini pada sesi ini. Apa yang dibuat oleh Ketua Menteri adalah tidak jujur, tidak *sincere* dan tidak *accountable* dan saya haraplah kalau mahu *grow up as Chief Minister please* jangan buat begitu oleh kerana kita membangkitkan ini bukan menuduh sesiapa, bukan mahu memperkecilkan sesiapa. Kami dari DAP membangkitkan pindaan ini untuk memastikan bahawa segala elaun dan keistimewaan untuk Ketua Menteri dan Ahli EXCO yang ditentukan oleh EXCO sendiri dibentang di Dewan ini seperti apa yang telah diterima oleh kami semua sebagai ADUN dan juga Speaker. Mengapa bagi Speaker dan ADUN perlu dibentang dan EXCO dan Ketua Menteri tidak perlu dibentang? Mana ada *accountability* disini? Adakah apa-apa yang ditentukan sendiri dan tidak mahu rakyat tahu? Ini bukan *accountable*. Saya haraplah kalau mahu jadi seorang *Chief Minister* yang boleh di *respected* dihormati oleh semua orang, terimalah ini.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi ialah cadangan pindaan kepada Fasal 2(1)(c) dengan menambah selepas perkataan "Kerajaan" yang terdapat di Seksyen 6(3) perkataan-perkataan berikut: "Sebarang elaun dan

keistimewaan sepertimana ditentukan itu hendaklah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri."

Ahli-ahli yang bersetuju katakan 'Ya'.

Ahli-ahli Pembangkang:

'Ya'.

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan 'Tidak'.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

'Tidak'.

Tuan Speaker:

'Tidak' lebih banyak, pindaan tidak dipersetujui.

Ahli-ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker mengenai Fasal 2 kita baru habis dengan pindaan. Ini ada satu perkara lagi.

Tuan Speaker:

Tolong duduk, sampai waktu saya akan benarkan.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Fasal 2 yang asal adakah menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

Ya.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, peraturan. Saya bangun tadi bukan berkenaan dengan notis yang telah dihantar kepada Tuan Speaker. Ini masih selepas menimbang pindaan yang telah dibawa oleh Yang Berhormat Paya Terubong, saya ingin menarik perhatian Dato' Speaker mengenai Fasal 2 juga dan disini saya tidak perlu notis oleh kerana Dato' Speaker sendiri sekiranya berpendapat bahawa tidak menghendaki notis boleh dikecualikan.....dan saya rasa Dato' Speaker(gangguan).

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

....akan mengecualikan.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, saya perlukan notis. Saya tidak mahu benda itu di kelam kabutkan.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker ini hanya untuk faedah kami semua sahaja. Saya ingin menarik perhatian.....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Saya belum dengar, Dato' Speaker, Dato' Spekaer belum dengar apa yang saya ingin bangkitkan.....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Sabar dua minit sahaja, satu minit.....

Tuan Speaker:

Tolong ikut peraturan.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker ini ikut peraturan.

Tuan Speaker:

Saya tidak terima tanpa notis.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, macamana boleh Dato' Speaker membuat satu keputusan sama ada mengecualikan notis atau tidak....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

....oleh kerana Dato' Speaker belum dengar lagi.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat tolong jangan degil-degil.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, saya menghormati Dato' Speaker.

Tuan Speaker:

Tolong jangan degil.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Saya tidak mempertikaikan Dato' Speaker.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat bila saya bercakap, duduk.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Okay.

Tuan Speaker:

.... dan kalau hendak buat apa-apa pindaan saya terima tetapi dengan notis, saya boleh beri. Jadi tolong jangan melengghakan waktu dan saya minta tolong jangan berdegil-degil.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker saya tidak ingin membuat pindaan. Saya ingin menarik perhatian Dato' Speaker atas satu perkara sahaja mengenai Fasal 2.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker teks Bahasa Inggeris dan teks Bahasa Malaysia bukanlah sama, terjadi di dalam Dewan ini dulu.

Tuan Speaker:

Saya faham.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dan Akta Bahasa Kebangsaan mengkehendaki bahawa semua Rang Undang-undang dibentangkan di dalam Dewan Undangan Negeri dalam dua bahasa, Bahasa Inggeris dan Bahasa Kebangsaan dan apa terjadi jika sekiranya terdapat perbezaan di antara teks Bahasa Inggeris dan teks Bahasa Kebangsaan saya boleh menunjukkan.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, ini bukan satu perkara yang sia-sia, satu perkara yang mustahak.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat saya faham, tetapi peraturan....

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker mengenai Seksyen 6(3) selepas Majlis Mesyuarat Kerajaan dalam teks Bahasa Malaysia tidak terdapat perkataan-perkataan '*dari masa ke semasa*' seperti terkandung didalam bahasa Inggeris di mana dikatakan '*from time to time.*' Satu *clause* tidak dimasuki.

Tuan Speaker:

Saya faham.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Ini satu kelemahan, ini satu kelemahan oleh pihak Kerajaan.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, bila saya bercakap tolong duduk. Saya faham, saya bersetuju tetapi.... elok beri notis seperti yang ditentukan oleh peraturan.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker ini satu perkara yang jelas. Apabila saya membangkitkan perkara yang sama mengenai Enakmen Muzium, Dato' Speaker telah menerima cadangan daripada Y.B. Penasihat Undang-undang supaya perkataan-perkataan itu ditambahkan walaupun tidak ada notis. Sekarang cadangan saya adalah untuk sama ada menambahkan dalam teks Bahasa Malaysia perkataan-perkataan yang telah dielakkan ataupun membatalkan perkataan-perkataan '*from time to time*' dalam teks Bahasa Inggeris. Itu sahaja, tidak perlu notis, Dato' Speaker, dan ini.....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

....sekiranya Pihak Kerajaan ingin *make a fool of themselves* terpulang kepada dia. Saya hanya ingin membantu mereka sahaja. Adakah mereka begitu angkuh....

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

...tidak mahu terima ini, cadangan ini.

Tuan Speaker:

Jangan membuat tuduhan angkuh dan sebagainya. Sekarang baru berdepan dengan saya belum dengan pihak sana lagi.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, bagi faedah dan kepentingan kita semua orang di sini, saya mencadangkan bahawa walaupun tidak terdapat notis sama ada kita menambah perkataan 'dari masa ke semasa' dalam teks Bahasa Malaysia Seksyen 6(3) selepas perkataan 'Kerajaan' ataupun kita membatalkan perkataan-perkataan '*from time to time*' yang terdapat didalam Seksyen 6(3), di akhir Seksyen 6(3) di dalam teks

Bahasa Malaysia. Terpulang kepada Kerajaan sama ada hendak terima cadangan yang mana.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, perkara itu mudah. Kalau difikirkan perlu beri notis, saya benarkan. Ini tidak diberi notis, bercakap pula begitu, itu bukan cara.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker....

Tuan Sepaker:

....dan yang asli yang sah yang mana satu.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

....itupun juga Dato' Speaker, saya rasa Y.B. Penasihat Undang-undang boleh bersetuju dengan saya, terdapat kekeliruan dalam undang-undang. Walaupun *Standing Orders* mengatakan, *Standing Orders* dan Akta Bahasa Kebangsaan mengatakan bahawa *authoritative text* adalah Bahasa Malaysia tetapi Akta Tafsiran mengatakan sekiranya terdapat kekeliruan di antara satu sama lain *English text shall prevail*. Saya rasa Mahkamah Agong pun belum membuat keputusan atas perkara ini.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Dato' Speaker, mungkin Penasihat Undang-undang boleh bantu dalam hal inilah.

Tuan Speaker:

Boleh, saya jemput L.A.

Y.B. Penasihat Undang-Undang Negeri:

Yang Berhormat Dato' Speaker, naskhah dalam Bahasa Malaysia merupakan satu ketinggalan dari segi menaip dan melalui Peraturan 85, saya mempunyai kuasa untuk membuat pindaan sebelum diwartakan. Saya akan membuat pindaan dengan menggunakan Peraturan 85.

Tuan Speaker:

Okay, puas hati?

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Saya ingin tahu pindaan akan dibuat kepada teks Bahasa Inggeris atau teks Bahasa Malaysia. Yang mana?

Y.B. Penasihat Undang-undang Negeri:

Kita akan membuat pindaan kepada teks Bahasa Malaysia.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Iaitu membatalkan perkataan *from time to time*.

Y.B. Penasihat Undang-Undang Negeri:

Kita akan masukkan perkataan *dari masa ke semasa*.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Masukkan dalam teks Bahasa Malaysia *dari masa ke semasa*. Saya bersetuju.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Boleh diterima, *reasonable*.

Tuan Speaker:

Okay.

'Tidak' lebih banyak. Pindaan tidak dipersetujui.

Ahli-ahli Yang Berhormat Fasal 2 yang asal adakah menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

Ya.

Setiausaha:

Fasal 3.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Yang Berhormat Speaker, saya juga telah memberi notis untuk meminda fasal ini. Meminda Fasal 3(1)(c) ini adalah serupa dengan 2(1)(c) dan disini saya ingin berucap sedikit sahaja oleh kerana kedua-dua pindaan itu adalah serupa. Saya amat tertariklah dengan

Penasihat Undang-Undang. Jikalau Kerajaan ada buat silap atau ada yang tidak betul beliau terima dan memberitahu bahawa ya, ini akan dibuat pindaan. Ini adalah satu sikap yang baik dan saya haraplah Y.A.B Ketua Menteri boleh belajar dari Penasihat Undang-Undang untuk menerima sikap ini. Kalau salah akui salah. Kita boleh terima kita boleh puji tetapi kalau salah hendak degil, tidak mahu terima ini mesti kena hentam, mesti dan tadi saya dengar dari semua Ahli Barisan Nasional bahawa "Tidak" yang kuat. Apa sikap ini? Adakah semua *yes menkah*? Oleh kerana pindaan ini, diberi oleh pembangkang ia mesti ditolak. Ini sikap yang tidak sihat. Kami dari DAP jikalau apa yang dibangkitkan oleh Barisan Nasional jikalau betul, jikalau boleh memberi kepentingan rakyat kita, kami rela, bila-bila pun boleh sokong, tetapi sikap, saya nampak tadilah, tidak sihat, tidak sihat untuk *parliamentary democracy*lah. Kita bukan dua pihak, *enemy*, *difference of opinion*, *yes*, tetapi bukan musuh dan kita haruslah tengok isu ini. Tengok isu, jangan tengok parti pembangkang, parti pemerintah, tengok isu. Kalau isu itu boleh beri kepentingan kepada rakyat, baik untuk negeri, baik untuk negara, mesti mahu terima, dan....(gangguan).

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat zip tu terbuka tolong..... Jangan marah sampai tunjuk itulah. Itu saya pun naik takutlah.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Terima kasihlah kepada Tuan Speaker.

...dan ini satu sikap yang tidak baik. Seperti Ahli Kawasan Permatang Pasir, jikalau mahu ucap, ucap, bangun, jangan duduk dan buat bising.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat itu semua cerita kita sama-samalah.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

...Inilah Tuan Speaker, saya mohon mencadangkan bahawa pindaan ini dibentangkan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ya, Tuan Speaker, saya berdiri untuk menyokong. Saya tidak mahu cakap panjang selain daripada buat pemerhatian bahawa apa yang Y.A.B Ketua Menteri cakap tadi menunjukkan lagi bahawa dia masih jauh daripada *ten golden rules* untuk menjadi seorang Ketua Menteri yang berwibawa, yang ber*authority* oleh kerana dia tiru

sahaja. Dalam ucapan begitu pendek sekurang-kurangnya separuh dozen *copycat*, enam kali sekurang-kurangnya. Apa fikiran itu? Itu tidak sihatlah. Nampak lebih baik saya beri ini kepada Speaker supaya boleh diedarkan kepada Y.A.B Ketua Menteri sepuluh *golden rules* bagaimana boleh jadi seorang Ketua Menteri yang lebih berkewibawa dan janganlah *copy cat* dan tidak *original*. Terima kasih.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, saya tahu bahawa Y.A.B Ketua Menteri tidak akan menyokong pindaan ini atas alasan-alasan yang telah diberi tadi. Saya ingin hanya mengatakan dan merakamkan perasaan kesal saya atas sikap Y.A.B Ketua Menteri di mana semata-mata walaupun beliau bersetuju bahawa Kerajaan beliau harus mempunyai satu sikap *transparency* dan *accountability* tetapi tidak mahu perkara ini menjadi undang-undang dan apa yang hanya saya boleh mengatakan bahawalah sekiranya membantah pindaan ini oleh kerana pindaan ini dibawa oleh pihak pembangkang, saya rasa sikap Ketua Menteri adalah satu sikap *dog in the manger attitude* iaitu walaupun setuju diri sendiri bahawa ini adalah satu perkara yang bagus tetapi tidak boleh menyokong sebab telah dibawa oleh pihak lain.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya bangun untuk membantah sekali lagi, ya, kerana saya tidak kata bahawa saya tidak terima prinsip itu. Memang kami telah mengamalkan prinsip itu tetapi apa yang saya katakan ialah tidak perlu untuk meminda sebab ini telah dibuat di sini, telah ditunjukkan bahawa kami bersedia untuk berbuat demikian.

Yang kedua Dato' Speaker, saya telah mengatakan bahawa Enakmen di peringkat persekutuan dan di negeri-negeri lain pun juga sama, ya? Tetapi saya hendak tanya kenapa *why pick on Penang*, ya kerana di peringkat persekutuan, di peringkat negeri-negeri lain juga terdapat Enakmen yang sama dan Ahli Padang Kota juga seorang Ketua Pembangkang di peringkat persekutuan.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Boleh beri jalan untuk penjelasan.

Ketua Menteri:

....dan ada juga terdapat ADUN DAP di negeri-negeri lain. Kenapa di buat di Penang cuma untuk hendak menunjukkan bahawa DAP di Penang pandai? Itu sahaja hendak menunjukkan bahawa Kerajaan tidak bersedia untuk *accountable* dan *transparent* tetapi disebabkan kami telah menunjukkan bahawa kami bersedia untuk *accountable* dan juga *transparent*. Itu yang penting.

Yang ketiga adalah memang pihak kami sudi menerima sesuatu yang munasabah. Oleh itu Y.B. Penasihat Undang-Undang Negeri memberi penjelasan selepas persetujuan daripada saya (gangguan) bahawa kita akan membuat pindaan dari segi nahu dan bahasa mengikut Peraturan 85. Dan akhir sekali saya ingat saya ingin menegaskan di sini bahawa Ahli Padang Kota dalam sandiwaranya memang cuba hendak tunjuk bahawa dia betapa pandai. Dia tetapkan *ten golden rules* kononnya. Saya tidak perlu sepuluh *golden rules*, tetapi yang beliau perlu ialah satu nasihat daripada saya. Beliau mestilah berperangai sebagai seorang pemimpin yang dapat dihormati sebab selama ini perangnya dalam Dewan ini dan juga Dewan Rakyat tidak dapat menerima penghormatan seperti pemimpin pembangkang yang lain. Itulah saya cakap.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, saya bangun untuk jelas sedikit, gulunglah. Tiga perkara yang dibangkitkan oleh Y.A.B Ketua Menteri. Satu bahawa beliau pegang kepada prinsip *accountability*, beliau berkata. Jikalau beliau memegang kepada prinsip *accountability* ini jelaslah dengan *action* tidak payah *lip service*. *Lip service*, tidak berguna. Tunjuk dengan *action*, bukan *lip service*. Saya *accountable* tetapi apabila mahu satu pindaan ini tidak mahu sokong. Apa yang dibuat tidak menunjukkan bahawa beliau jujur, *accountable* dan *transparent*, satu dan kedua.....

Ketua Menteri:

Penjelasan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Boleh.

Ketua Menteri:

Penjelasan, *last point* itu iaitu dari segi tindakan saya telah mengumumkan dan saya telah menunjukkan bahawa sekiranya ada soalan daripada Dewan ini sama ada daripada pihak sana atau pihak sini, saya menjawab dengan sepenuhnya. Itu telah menunjukkan dari segi *action*, tindakan bahawa pihak kami adalah *accountable* dan *transparent*.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Saya telah, Tuan Speaker, saya tadi telah berkata, bahawa jikalau Ketua Menteri bertanggungjawab *accountable*, *transperant*, mengapa semua elaun-elaun Y.A.B Ketua Menteri dan EXCO tidak dimasukkan di dalam ucapannya? Mengapa beliau kata bahawa beliau

ada *special allowance*, *entertainment allowance* tetapi yang lain tidak dimasukkan di dalam ucapan asal Y.A.B Ketua Menteri apabila beliau membentangkan Rang Undang-undang ini. Mengapa, kalau *accountable*? Ini menunjukkan bahawa beliau mahu sembunyikan apa yang diterima oleh beliau dan oleh kerana pindaan ini terpaksa, *sure*, jikalau tidak hari ini, terpaksa, ini bukan *accountable*. Nombor dua Tuan Speaker....

Ketua Menteri:

Tuan Speaker penjelasan atas *point* itu lagi, iaitu apa yang saya umumkan didalam ucapan saya ialah perkara-perkara bulanan yang telah saya sebut-sebut itu dan apa yang dimaksudkan sebagai sembunyikan adalah sekiranya disoal saya tidak jawab atau saya elak, tetapi apabila disoal saya menunjukkan bahawa saya rela untuk memberitahu semua.....

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Okay, okay.

Ketua Menteri:

....tetapi yang semua itu keistimewaan. Di dalam ucapan saya adalah gaji dan elaun. Mungkin saya ketinggalan itu tetapi bukan kerana sengaja. Kalau ditanya, saya telah tunjuk, kalau ditanya, saya rela memberitahu.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Ini *excuse* yang amat lemah. Tuan Speaker, amat lemah bahawa beliau mendedahkan apa yang diterima oleh Ketua Pembangkang dan Ahli Bukit Tengah bahawa beliau kedua ini menerima pensen sebagai ADUN di Perak dan Melaka. Mengapa beliau tidak mahu berkata saya juga terima pensen daripada Dewan Rakyat? Mengapa? Mengapa PDC pun tidak disebut, mana dikata di PDC pun dapat elaun? Tidak. Mahu satu sandiwara di mana Ahli Telok Kumbar keluar boleh jelas. Tuan Speaker ini tidak *sincere*.

Tuan Speaker, yang kedua bahawa beliau berkata pada amalannya dan mengikut apa yang ada di persekutuan di mana juga ini tidak dimasukkan. Amalan beliau berkata. Tuan Speaker, jikalau *Penang* mahu lead seperti yang dikata oleh Kerajaan Negeri, *Penang lead*lah in *this*. Mengapa ikut? Buatlah dalam undang-undang, jadi *law* membentangkan apa yang diterima oleh Ketua Menteri dan *EXCO*. *Penang lead* inilah, bukan *Penang* ikut. Mengikut logik Ketua Menteri adalah *Penang* ikut bukan *Penang leads*. Kalau *Penang leads* terimalah ini.

Point yang ketiga bahawa beliau mahu *claim credit*lah bahawa oleh kerana persetujuan dia Penasihat Undang-Undang bersetujulah. Ini *cheap credit claiming*lah. Berilah kredit kepada Penasihat Undang-Undang Negeri bukanlah mahu *claim* kredit itulah. Dan inilah, dan inilah *attitude* inilah *standard* Ketua Menteri yang ditunjukkan sekarang. Tiga perkara sahaja, semua menunjukkan bahawa beliau tidak jujur, mahu *claim credit* sahaja, tidak mahu *lead*, sekian.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi sekarang adalah cadangan pindaan kepada Fasal 3(1)(c) dengan menambah selepas perkataan 'Kerajaan' yang terdapat di Seksyen 6(3) perkataan-perkataan berikut: '*sebarang elaun dan keistimewaan sepertimana ditentukan itu hendaklah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri*'.

Ahli-ahli yang bersetuju katakan Ya.

Ahli-ahli Pembangkang:

'Ya'

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan 'Tidak'.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

'Tidak'

Tuan Speaker:

'Tidak' lebih banyak. Pindaan tidak diluluskan.

Ahli-ahli Yang Berhormat Fasal 3 yang asal adakah menjadi sebahagian daripada Rang Undang-Undang.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

'Ya.'

Setiausaha:

Fasal baru 3(a).

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, saya telah memberi notis di bawah Peraturan 63(2) Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat bahawa saya ingin

mencadangkan satu pindaan kepada Rang Undang-Undang ini iaitu menambahkan satu fasal baru iaitu Fasal 3(a) yang berbunyi seperti demikian: '...Enakmen Ibu adalah dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan 'Pihakberkuasa Negeri' dengan perkataan-perkataan 'Majlis Mesyuarat Kerajaan' yang terdapat di dalam Seksyen 5'.

Dato' Speaker terlebih dahulu saya ingin meyakinkan pihak Kerajaan bahawa tidak ada sebarang tujuan politik di sebalik pindaan ini. Tujuan hanya adalah untuk menyelaraskan dan menyeragamkan Akta ini di mana terdapat satu perbezaan di antara Seksyen 5 dan Seksyen 6. Badan yang menentukan tambahan elaun-elaun ataupun keistimewaan-keistimewaan bagi ADUN-ADUN dan Dato' Speaker disebutkan sebagai Pihakberkuasa Negeri, tetapi mengenai elaun-elaun dan keistimewaan-keistimewaan bagi Y.A.B Ketua Menteri dan Ahli-ahli EXCO badan tersebut disebutkan dalam Enakmen Ibu sebagai Majlis Mesyuarat Kerajaan, tetapi saya tahu pada hakikatnya tidak ada perbezaan dari segi praktikal di antara kedua-dua badan ini dimana Pihakberkuasa Negeri iaitu tafsiran rasmi yang diberi kepada perkataan-perkataan ini Pihakberkuasa Negeri bermakna dan bererti Yang di-Pertua Negeri dan oleh kerana dalam Perlembagaan Pulau Pinang, Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri hanya boleh bertindak dan membuat keputusan atas nasihat Y.A.B Ketua Menteri dan EXCO beliau, daripada segi hakikat dan praktikal ini bermakna bahawa segala keputusan itu dibuat oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan. Maka Dato' Speaker hanya untuk menyeragamkan dan membawa kedua-dua Seksyen supaya berharmoni di antara satu sama lain Seksyen 5 dan Seksyen 6, pindaan ini dicadangkan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker saya mohon menyokong.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker saya ingin bangun untuk menolak cadangan tersebut oleh kerana dalam ucapan Ahli Datuk Keramat tadi beliau telah mengakui bahawa hakikatnya dan kesannya tidak berbeza walaupun perkataan yang digunakan itu berbeza. Saya ingin menjelaskan di sini bahawa Pihakberkuasa Negeri mengikut Akta Tafsiran bermakna *the Ruler or Yang di-Pertua Negeri of the State*. Di dalam Perlembagaan Negeri, Perkara 6 ada mengatakan bahawa kuasa eksekutif negeri adalah diletakkan kepada Yang di-Pertua Negeri dan perkara 7(1) memperuntukkan bahawa Yang di-Pertua Negeri hendaklah melantik Majlis Mesyuarat Kerajaan untuk menasihatkan beliau dalam menjalankan fungsi-fungsinya. Oleh itu Pihakberkuasa Negeri seperti yang dikatakan oleh Ahli Datuk Keramat ialah Yang di-Pertua Negeri atas nasihat Majlis Mesyuarat Kerajaan. Itu benar. Itu memang jelas. Majlis Mesyuarat Kerajaan memang dari segi

perkataannya tidak termasuk Yang di-Pertua Negeri tetap dari segi amalan dan hakikatnya segala keputusan dan minit Majlis Mesyuarat Kerajaan dikemukakan kepada Yang di-Pertua Negeri dan diperkenankan oleh beliau. Oleh itu dari segi kesannya, dari segi hakikatnya, dari segi amalannya adalah serupa, maka saya berpendapat bahawa cadangan pindaan ini tidak perlu, *unnecessary*.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, saya tidak perlu menggulung.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat, pindaan yang dicadangkan ialah penamaan fasal baru bernombor 3(a) selepas (3) yang sedia ada seperti berikut: '..3(a) Enakmen Ibu dipinda dengan menggantikan perkataan-perkataan 'Pihakberkuasa Negeri' dengan perkataan-perkataan 'Majlis Mesyuarat Kerajaan' yang terdapat di dalam Seksyen 5.' Ahli-ahli yang bersetuju katakan Ya.

Ahli-ahli Pembangkang:

'Ya'.

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan 'Tidak'.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

'Tidak.'

Tuan Speaker:

'Tidak' lebih banyak. Pindaan tidak diluluskan.

Setiausaha:

Fasal 4.

Tuan Speaker:

Fasal 4 adakah menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang?

Ahli-ahli Barisan Nasional:

'Ya'.

Setiausaha:

Rang Undang-undang bernama satu Enakmen untuk meminda Enakmen Anggota Pentadbiran dan Ahli Dewan Undangan Negeri (Saraan) 1980.

Tuan Speaker:

Tajuk penuh dan fasal yang mengundangkan, adakah menjadi sebahagian daripada Rang Undang-undang?

Ahli-ahli Barisan Nasional:

‘Ya’.

Tuan Speaker:

Dewan bersidang semula.

Ketua Menteri:

Dato’ Speaker, saya melaporkan bahawa Rang Undang-undang Anggota Pentadbiran dan Ahli Dewan Undangan Negeri (Saraan) (Pindaan) 1993 telahpun dipertimbangkan sefasal demi sefasal di dalam Jawatankuasa dan telah dipersetujui tanpa pindaan. Oleh itu saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-undang ini sekarang dibacakan bagi kali yang ketiga serta diluluskan.

Ahli Kawasan Penanti (Tuan Haji Ahmad bin Saad):

Dato’ Speaker, saya mohon menyokong.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi sekarang adalah Rang Undang-undang dibaca bagi kali yang ketiga serta diluluskan.

Ahli-ahli yang bersetuju katakan ‘Ya’.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

‘Ya’.

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan ‘Tidak’.

Ya, sebulat suara.

Setiausaha:

Enakmen Anggota Pentadbiran dan Ahli Dewan Undangan Negeri (Saraan) (Pindaan) 1993. Maka dengan ini adalah diperundangkan oleh Kuasa Undangan Negeri Pulau Pinang.

Tuan Speaker:

Rang Undang-undang telah dibacakan bagi kali yang ketiga serta diluluskan.

Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ditangguhkan sehingga jam 11.15 pagi.

*Dewan ditangguhkan pada jam 10.55 pagi.
Dewan bersidang semula pada jam 11.25 pagi.*

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan disambung semula.

Setiausaha:

Usul. Usul daripada Y.A.B Ketua Menteri.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya mohon mencadangkan bahawa Dewan ini meluluskan Penubuhan Kumpulanwang Amanah Pinjaman Pembelian Komputer seperti yang dikehendaki oleh Peraturan 10 (4)(b) Akta Acara Kewangan 1957 yang disemak pada tahun 1972. Saya ingin memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini bahawa Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk menggunapakai dan melaksanakan peruntukan Pekeliling Perkhidmatan Bil. 9 Tahun 1991 yang dikeluarkan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam Malaysia. Pekeliling ini adalah mengenai pelaksanaan Sistem Saraan Baru (SSB) berdasarkan kepada laporan Jawatankuasa Khas Kabinet mengenai gaji sektor awam 1991 yang telah berkuatkuasa mulai 1 Januari 1992. Skim SSB ini selain daripada mengadakan penyemakan gaji juga telah memperuntukkan beberapa kemudahan baru yang sebelum ini tidak diperuntukkan di bawah skim perkhidmatan yang lama. Antaranya ialah kemudahan pinjaman membeli komputer kepada anggota perkhidmatan awam.

Dato' Speaker, sehubungan dengan peruntukan kemudahan pinjaman membeli komputer dalam Sistem Saraan Baru itu pihak Perbendaharaan Malaysia melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992 telahpun melaksanakan skim tersebut dengan syarat-

syarat dan peraturan-peraturan yang tertentu bagi menjamin sekim tersebut memberi faedah kepada anggota-anggota perkhidmatan awam dan juga Kerajaan. Namun demikian, skim tersebut hanya digunapakai bagi anggota perkhidmatan awam di peringkat Persekutuan sahaja.

Dato' Speaker, Kerajaan Negeri berhasrat supaya kemudahan yang diperuntukkan di dalam Skim Saraan Baru itu dinikmati juga oleh anggota perkhidmatan awam di Negeri Pulau Pinang. Oleh itu Kerajaan Negeri telah bersetuju untuk menerima pakai Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992 itu tetapi oleh kerana pada masa ini Kerajaan Negeri tidak mempunyai satu Kumpulanwang yang khusus bagi tujuan memberi pinjaman pembelian komputer kepada anggota perkhidmatan awam Negeri Pulau Pinang, maka kemudahan yang sedemikian itu perlulah diwujudkan. Oleh hal yang demikian, usul ini bertujuan untuk mendapatkan Kuasa Berkanun bagi Kerajaan Negeri menubuhkan Kumpulanwang Amanah Pinjaman Pembelian Komputer sepertimana yang dikehendaki mengikut Perkara 10(4)(b) Akta Acara Kewangan 1957 (disemak 1972).

Dato' Speaker, saya mohon mencadangkan.

Ahli Kawasan Permatang Pasir (Tuan Haji Adnan bin Haji Ramli):

Dato' Speaker, saya mohon menyokong.

Tuan Speaker:

Dibuka kepada perbahasan. Ahli Paya Terubong silakan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, saya bangun untuk mengambil bahagian ke atas usul yang dibentang oleh Y.A.B Ketua Menteri bahawa Dewan ini meluluskan penubuhan Kumpulanwang Amanah Pinjaman Komputer dan saya ingin menegaskan di sini bahawa kami dari DAP menyokong dengan sepenuhnya usul ini untuk wujud satu kumpulanwang untuk kakitangan-kakitangan negeri membeli komputer dan saya ingin memberi satu dua pandangan saya mengenai usul ini oleh kerana selain dari menubuhkan satu Kumpulan untuk memberi pinjaman kepada kakitangan untuk membeli komputer ada lain-lain hal di mana Kerajaan mesti memerhati dan mengambil tindakan.

Tuan Speaker, yang pertama, bahawa selain daripada memberi pinjaman kepada kakitangan untuk membeli komputer, saya juga mencadangkan jikalau boleh kursus diberi kepada kakitangan Kerajaan Negeri selaras dengan apa-apa program yang Kerajaan Negeri ada. Kursus untuk beliau, jika memberi pinjaman sahaja tanpa memberi

kursus yang selaras dengan apa-apa program Kerajaan Negeri, tidak akan memberi makna kepada pinjaman ini. Saya haraplah satu kursus dapat diberi oleh kerana ada bukti-bukti bahawa *computerization* di peringkat negeri khususnya di Pejabat Tanah, satu program komputer telah diwujudkan sejak tahun 1982 tetapi setakat hari ini ada kakitangan di Pejabat Tanah dan Komputer ada percanggahan di mana ada maklumat yang tidak diberi dengan jelas atau tidak betul dan saya haraplah satu kursus boleh diberi selaras dengan program yang ada.

Juga satu perkara yang penting ialah selain daripada memberi pinjaman satu sistem mesti diwujudkan untuk mengutip balik pinjaman ini. Ini adalah penting oleh kerana ada dalam negeri kita bahawa beberapa pinjaman yang telah diberi tidak didapati balik khususnya biasiswa-biasiswa seperti *study loan* di mana RM3.8 juta diberi kepada peminjam-peminjam tetapi tidak didapati balik oleh kerana ada beberapa perkara. Juga satu sistem perlu diwujudkan di mana *agreement-agreement* perjanjian-perjanjian di *sign* dengan lengkapnya oleh kerana dalam kita meneliti Laporan Audit di mana sebelum ini ada perjanjian-perjanjian yang tidak ditandatangani oleh peminjam sendiri atau penjamin atau Kerajaan Negeri. Saya haraplah satu sistem boleh diwujudkan dimana kita perlu masuk Dewan ini dan membangkitkan isu tunggakan *komputer loan* ini. Inilah pandangan saya dan saya harap Kerajaan Negeri boleh terima pandangan yang saya beri sedikit sebanyak.

Sekian.

Ahli Kawasan Datuk Keramat (Encik K. Balasundaram):

Dato' Speaker, saya juga ingin mengambil bahagian di dalam perbahasan ini dan sepertimana dikatakan oleh Yang Berhormat dari Paya Terubong, kami dalam DAP menyokong dengan sepenuhnya usaha untuk menubuhkan Kumpulanwang untuk memberi pinjaman kepada anggota perkhidmatan awam negeri.

Saya hanya ada satu pandangan iaitu dalam melaksanakan skim pinjaman ini saya harap Kerajaan Negeri tidak akan membuat satu ketetapan ataupun satu keputusan bahawa anggota-anggota perkhidmatan negeri hanya boleh membeli komputer-komputer daripada satu atau dua pembekal sahaja dan mereka diberi kebebasan untuk membeli mana-mana *brand* ataupun dari mana-mana pembekal. Saya rasa Dato' Speaker, sekiranya tidak ada *restriction* ini oleh kerana dalam bidang komputer harga-harga sedang dan selalunya menurun maka mereka akan mendapat *the best bargain*. Terima kasih.

Tuan Speaker:

Saya jemput Y.A.B.

Ketua Menteri:

Saya ucapkan terima kasih kepada dua orang Ahli Dewan yang telah memberi pandangan yang bernas dan berguna. Saya ingin menegaskan bahawa pandangan-pandangan yang membina memang akan dipertimbangkan. Mengenai kursus-kursus komputer sebenarnya kursus-kursus ini telah diadakan yang diberi oleh Pusat Komputer Kerajaan Negeri. Selain daripada itu sekiranya perlu pihak Kerajaan Negeri akan membuat susunan dengan pihak INTAN untuk menjalankan kursus-kursus komputer. Oleh itu cadangan Ahli dari Paya Terubong memang telah kami laksanakan dan oleh kerana beliau mencadangkan sesuatu yang baik maka memang kami sudah bersedia untuk meneruskan amalan ini.

Perkara yang kedua mengenai sama ada akan dihadkan kepada *brand-brand* yang tertentu, memang peraturan-peraturan ini akan dibuat kerana pinjaman ini adalah serupa dengan pinjaman kereta di mana mereka akan diberi satu tahap yang layak yang bersesuaian dengan gaji mereka dan oleh itu mereka juga mesti mengesahkan bahawa mereka benar-benar menggunakan wang ini atau pinjaman ini untuk pembelian komputer dan juga komputer yang benar-benar betul sebab kita ada dapat banyak *brand* yang juga mungkin tidak begitu sesuai dari segi beberapa aspek.

Perkara yang ketiga mengenai bayaran balik, memang ini tidak menjadi masalah kerana semua ini adalah kakitangan Kerajaan dan mereka yang layak adalah anggota perkhidmatan awam yang bertaraf tetap, bukan yang bekerja sambilan atau sementara dan oleh itu bayaran balik akan dibuat melalui potongan gaji dan ini memang merupakan satu sistem yang baik dan saya percayalah tidak akan timbul masalah tunggakan dan sekiranya ada timbul masalah dalam satu atau dua kes tertentu maka tindakan tentu akan diambil sepertimana kita bersedia mengambil tindakan terhadap mereka yang mengambil pinjaman kereta atau kenderaan yang tidak membayar balik. Maka isu tunggakan ini tidak samalah dengan isu tunggakan yang wujud atau muncul dalam kes-kes cukai tanah ataupun sewa rumah sebab pihak Kerajaan dalam kes-kes ini memang tidak ada pegangan. *We don't have a hold* atas orang yang meminjam atau orang yang dikehendaki membayar sesuatu itu tetapi di dalam kes ini oleh kerana mereka semua semua merupakan anggota perkhidmatan awam maka tidak menjadi masalah, Dato' Speaker. Dengan demikian saya ucapkan terima kasihlah kepada dua orang Ahli yang telah membangkitkan isu itu.

Terima kasih.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi sekarang ialah Usul bahawa Dewan ini meluluskan penubuhan Kumpulanwang Amanah Pembelian Komputer seperti yang dikehendaki oleh Peraturan 10(4)(b) Akta Acara Kewangan 1957 (disemak 1972) dipersetujui.

Ahli-ahli yang bersetuju katakan ya.

Ahli-ahli Dewan:

Ya.

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju, katakan tidak. Ya, sebulat suara, usul dipersetujui.

Setiausaha:

Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim Saad.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad)

Dato' Speaker, saya bangun mencadangkan satu usul di bawah nama saya yang berbunyi seperti berikut :-

Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai ahli-ahli Jawatankuasa Dewan bagi Penggal Yang Ketiga Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:

- (1) Y.B. Dato' Speaker sebagai Pengerusi
- (2) Y.B. Encik Yahaya bin Abdul Hamid
- (3) Y.B. Puan Kee Phaik Cheen
- (4) Y.B. Dr. Hilmi bin Haji Yahaya
- (5) Y.B. Encik Lim Chien Aun
- (6) Y.B. Encik Tan Loo Jit
- (7) Y.B. Encik Chin Kooi Thoon
- (8) Y.B. Encik Cheah Teik Hoe

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk menimbang sebarang hal yang dirujuk kepadanya yang melibatkan kemudahan dan keselesaan Ahli-ahli Dewan termasuk pembaikan bangunan Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan tiga ahli lain akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa ini tidak akan mempunyai kuasa untuk menjemput orang-orang berkenaan menghadapinya atau mendapatkan dokumen-dokumen dan risalah-risalah melainkan Dewan ini memutuskan sebaliknya. Jawatankuasa ini hendaklah melaporkan kepada Dewan Undangan Negeri dari semasa ke semasa.

Dato' Speaker, perlantikan ini adalah dibuat di bawah Peraturan Majlis Mesyuarat 109.

Dato' Speaker, saya mohon mencadangkan.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (Dr. Teng Hock Nan):

Dato' Speaker, saya mohon menyokong usul ini.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi sekarang ialah Usul "Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli-ahli Jawatankuasa Dewan bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:-

- (1) Y.B. Dato' Speaker selaku Pengerusi
- (2) Y.B. Encik Yahaya bin Abdul Hamid
- (3) Y.B. Puan Kee Phaik Cheen
- (4) Y.B. Dr. Hilmi bin Haji Yahaya
- (5) Y.B. Encik Lim Chien Aun
- (6) Y.B. Encik Tan Loo Jit
- (7) Y.B. Encik Chin Khooi Thoon
- (8) Y.B. Encik Cheah Teik Hoe

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk menimbang sebarang hal yang dirujuk kepada yang melibatkan kemudahan dan keselesaan Ahli-ahli Dewan termasuk pembaikan Bangunan Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan tiga ahli lain akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa ini tidak akan mempunyai kuasa untuk menjemput orang-orang berkenaan menghadapinya ataupun mendapatkan dokumen-dokumen dan risalah-risalah melainkan Dewan ini memutuskan sebaliknya. Jawatankuasa ini hendaklah melaporkan kepada Dewan Undangan Negeri dari semasa ke semasa" dipersetujui.

Ahli-ahli yang bersetuju katakan ya.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

(Ya)

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan tidak.

Dipersetujui sebulat suara. Usul dipersetujui.

Setiausaha:

Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim bin Saad

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad)

Dato' Speaker, saya bangun untuk mencadangkan satu usul di bawah nama saya yang berbunyi seperti berikut :-

"Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli-ahli Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang Yang Kelapan:-

- (1) Y.B. Dato' Speaker sebagai Pengerusi
- (2) Y.B. Dr. Goh Cheng Teik
- (3) Y.B. Tuan Haji Ibrahim bin Yaakob
- (4) Y.B. Dr. Teng Hock Nan
- (5) Y.B. Puan Hajjah Rokiah Bee bt Hassan
- (6) Y.B. Encik Chian Heng Kai
- (7) Y.B. Encik Lim Hock Seng
- (8) Y.B. Encik Chow Kon Yeow

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk menimbang sebarang hal yang dirujuk kepada yang ada kaitan dengan Peraturan-peraturan Mesyuarat Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan tiga ahli lain akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa ini tidak akan mempunyai kuasa untuk menjemput orang-orang berkenaan menghadapinya atau mendapatkan dokumen-dokumen dan risalah-risalah melainkan Dewan ini memutuskan sebaliknya. Jawatankuasa ini hendaklah melaporkan kepada Dewan Undangan Negeri dari semasa ke semasa".

Dato' Speaker, perlantikan ini adalah dibuat di bawah Peraturan Majlis Mesyuarat 109.

Dato' Speaker, saya mohon mencadangkan.

Ahli Kawasan Machang Bubok (Encik Goik Hock Lai):

Dato' Speaker, saya menyokong usul itu.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat)

Dato' Speaker, saya bangun untuk mengambil bahagian ke atas usul ini dan saya ingin memberi sedikit pandangan saya mengenai Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat. Saya ingin mencadangkan bahawa pada masa sekarang Jawatankuasa aini boleh menimbang pandangan saya selepas itu bahawa pada masa sekarang, Mesyuarat Dewan Undangan Negeri ini tidak ada satu jadual tetap serupa Parlimen di mana satu jadual sepanjang tahun ditetapkan untuk Mesyuarat Dewan ini. Oleh kerana baru-baru ini terdapat pertikaian di antara Ketua Menteri dan Ahli-ahli di sini apabila tarikh ditetapkan dan lain-lain lagi. Kalau kami mahu elakkan pertikaian ini pada masa hadapan, satu jadual untuk sepanjang tahun ditetapkan oleh Jawatankuasa Peraturan ini dan kitapun boleh merancang apa-apa pelan kami sebagai Ahli Dewan Undangan Negeri. EXCO dan Yang Berhormat Speakerpun boleh merancang untuk membuat kerja lain selain daripada menghadiri mesyuarat.

Yang kedua apa yang kita praktik di sini ialah bersidang sepanjang hari tanpa satu masa yang tetap. Sekarang amalnya masa ditetapkan oleh Tuan Speaker sendiri di mana *lunch time* 2.30 petang, 2.45 petang, 2.50 petang dan sebagainya atau dipanggil oleh *alarm*. Kami sebagai wakil rakyat ada kerja lain juga. Oleh kerana tidak ada waktu ditetapkan kita tidak tahu bila mesyuarat akan ditangguh atau bila akan bermula. Kita tidak boleh berbuat apa-apa apabila mesyuarat ini tidak bermesyuarat.

Tuan Speaker:

Sekali sekala biar mereka tahu Speaker ada kuasa sedikit.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat)

Saya harap satu masa ditetapkan untuk mesyuarat hari-hari dan satu juga saya ingin mencadangkan apabila menetapkan masa itu, pada pandangan sayalah, Dewan ini bermesyuarat setengah hari. Dari pukul 9.00 sampai 1.00 tengahari. Saya cadangkan begitu oleh kerana ini akan memberi kesenangan kepada banyak orang, semua orang, termasuk Y.A.B Ketua Menteri sendiri. Beliau boleh membuat urusan yang lain sebagai Ketua Menteri. Ahli EXCO juga boleh membuat kerja yang lain apabila kita tidak bermesyuarat dan juga Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri. Khasnya yang penting adalah kakitangan Kerajaan ketua-ketua pejabat oleh kerana ketua-ketua pejabat, kakitangan Kerajaan ada banyak kerja dan apabila kita bermesyuarat

sepanjang hari maka semua kakitangan ini *stuck* di sini, tidak boleh membuat kerja yang lain. Saya ada dengarlah aduan, *complaint here and there* bahawa jikalau mesyuarat ada, mereka tidak boleh berbuat apa-apa selain dari menghadiri mesyuarat oleh kerana mereka semua akan membantu EXCO untuk menjawab dan mendapatkan maklumat untuk dijawab di Dewan. Jikalau kita bermesyuarat setengah hari ini boleh memberi satu bantuan yang besar kepada kakitangan Kerajaan. Begitu juga dengan surat khabar - saya ada dengar juga "Alamak kita duduk sampai hari ini", dan *dateline* mereka juga tidak boleh didapati. Saya haraplah pandangan ini boleh dibincangkan oleh jawatankuasa ini dan satu ketetapan yang sesuai ditetapkan. Sekian.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad):

Yang Berhormat Dato' Speaker, saya setujulah dengan apa yang dikatakan oleh Ahli Kawasan Paya Terubong, bukan sahaja tentang jadual masa, bukan sahaja jadual waktu satu tahun, masa bercakap berapa minit dan sebagainya. Kita akan bangkitkan kepada Pengerusi Dato' Speaker sendiri. Terima kasih.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi sekarang ialah Usul "Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli Jawatankuasa Peraturan-peraturan Mesyuarat bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:-

- (1) Y.B. Dato' Speaker selaku Pengerusi.
- (2) Y.B. Dr. Goh Cheng Teik.
- (3) Y.B. Tuan Haji Ibrahim bin Yaakob.
- (4) Y.B. Dr. Teng Hock Nan.
- (5) Y.B. Puan Rokiah Bee bt. Hassan.
- (6) Y.B. Encik Chian Heng Kai.
- (6) Y.B. Encik Lim Hock Seng.
- (7) Y.B. Encik Chow Kon Yeow.

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk menimbangkan sebarang hal yang dirujuk kepada yang ada kaitan dengan Peraturan-peraturan Mesyuarat Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan tiga ahli lain akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa ini tidak akan mempunyai kuasa untuk menjemput orang-orang berkenaan menghadapinya atau mendapat dokumen-dokumen dan risalah-risalah, melainkan Dewan ini memutuskan sebaliknya. Jawatankuasa ini hendaklah melaporkan kepada Dewan Undangan Negeri dari semasa ke semasa," dipersetujui.

Ahli-ahli Yang bersetuju, katakan 'Ya.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

(Ya).

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju, katakan 'Tidak'.

(Ya) sebulat suara. Usul dipersetujui.

Setiausaha:

Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim Saad.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad):

Dato' Speaker, saya bangun mencadangkan satu lagi Usul di bawah nama saya yang berbunyi seperti berikut:

"Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut ini dilantik sebagai Ahli-ahli Jawatankuasa Hak dan Kebebasan Bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:-

- (1) Y.B. Dato' Speaker sendiri sebagai Pengerusi.
- (2) Y.B. Tuan Haji Zakaria bin Bakar.
- (3) Y.B. Dr. Kang Chin Seng.
- (4) Y.B. Tuan Haji Adnan @ Isa bin Haji Ramli.
- (5) Y.B. Tuan Haji Mohammed Yussof bin Abdul Latib @ Abdul Latiff.
- (6) Y.B. Encik Peter Paul Dason.
- (7) Y.B. Encik Wong Hang Yoke.
- (8) Y.B. Encik Ong Hock Aun.

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk menimbangkan sebarang hal yang dirujuk kepada yang ada kaitan dengan hak dan kebebasan ahli-ahli Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan tiga Ahli lain akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa ini diberi kuasa untuk menjemput orang-orang menghadapinya atau mendapatkan dokumen-dokumen dan risalah-risalah. Jawatankuasa ini hendak melaporkan kepada Dewan Undangan Negeri dari semasa ke semasa."

Dato' Speaker, perlantikan ini adalah dibuat dibawah Peraturan Majlis Mesyuarat 109.

Dato' Speaker, saya mohon mencadangkan.

Ahli Kawasan Bayan Lepas (Encik Lim Chien Aun):

Dato' Speaker, saya mohon menyokong.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Dato' Speaker, saya berdiri untuk *register* satu *protest* bahawa hak dan kebebasan saya telah disamun oleh Ahli Yang Berhormat dari Prai dan saya *register he has violated my constitutional right and human right*, Dato' Speaker.

Tuan Speaker:

Masalah yang kita hadapi sekarang ialah Usul "Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli-ahli Jawatankuasa Hak dan Kebebasan bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:-

- (1) Y.B. Dato' Speaker selaku Pengerusi.
- (2) Y.B. Tuan Haji Zakaria bin Bakar.
- (3) Y.B. Dr. Kang Chin Seng.
- (4) Y.B. Tuan Haji Adnan @ Isa bin Haji Ramli.
- (5) Y.B. Tuan Haji Mohammed Yusoff bin Abdul Latib @ Abdul Latiff.
- (6) Y.B. Encik Peter Paul Dason.
- (7) Y.B. Encik Wong Hang Yoke.
- (8) Y.B. Encik Ong Hock Aun.

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk menimbangkan sebarang hal yang dirujukkan kepadanya yang ada kaitan dengan hak dan kebebasan Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan tiga ahli lagi akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa ini akan diberi kuasa untuk menjemput orang-orang menghadapinya atau mendapatkan dokumen-dokumen dan risalah-risalah. Jawatankuasa ini hendak melaporkan kepada Dewan Undangan Negeri dari semasa ke semasa." dipersetujui.

Ahli-ahli yang bersetuju, katakan 'Ya'.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

(Ya).

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan 'Tidak'.

(Ya) sebulat suara. Usul dipersetujui.

Setiausaha:

Usul daripada Y.B. Dr. Ibrahim bin Saad.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad):

Dato' Speaker, saya bangun mencadangkan satu Usul di bawah nama saya yang berbunyi seperti berikut "Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Kerajaan bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:-

- (1) Y.B. Tuan Haji Mohd. Zain bin Haji Omar sebagai Pengerusi.
- (2) Y.B. Encik Lim Teng Aun.
- (3) Y.B. Tuan Haji Ahmad bin Saad.
- (4) Y.B. Encik Azhar bin Ibrahim.
- (5) Y.B. Encik Teoh Teik Huat.
- (6) Y.B. Encik K. Balasundaram.

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk memeriksa sebarang kira-kira yang telah dibentangkan di dalam Mesyuarat Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan dua Ahli lain akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa ini diberi kuasa untuk menjemput orang-orang menghadapinya atau mendapatkan dokumen-dokumen atau risalah-risalah. Jawatankuasa ini hendak melapurkan kepada Dewan Undangan ini dari semasa ke semasa."

Dato' Speaker, perlantikan ini adalah dibuat dibawah Peraturan Majlis Mesyuarat 109(A). Tanggungjawab Jawatankuasa ini ialah untuk memeriksa:-

- (a) kira-kira Negeri Pulau Pinang dan peruntukan wang yang dibenarkan oleh Dewan bagi menemui perbelanjaan awam;
- (b) Kira-kira pihak berkuasa awam dan badan-badan lain yang mentadbirkan kumpulan wang awam iaitu yang dibentangkan kepada Dewan.

- (c) laporan-laporan Juru Audit Negara yang dibentangkan kepada Dewan menurut Artikel 107 dalam Perlembagaan Persekutuan; dan
- (d) lain-lain perkara yang dirujuk oleh Dewan kepada Jawatankuasa ini.

Dato' Speaker, saya mohon mencadangkan.

Ahli Kawasan Sungai Dua (Tuan Haji Mohammed Yusoff bin Haji Abdul Latib @ Abdul Latiff):

Dato' Speaker, saya mohon menyokong usul ini.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Tuan Speaker, saya berdiri atas Peraturan Mesyuarat Dewan Undangan Negeri No.34(i) di mana notis tidak perlu dikeluarkan untuk meminda usul yang dikemukakan oleh Y.B. Dr. Ibrahim Saad di mana saya bercadang meminda senarai Ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Awam Kerajaan yang dikemukakan oleh Y.B.Dr. Ibrahim Saad, dan selepas pindaan adalah berbunyi seperti berikut:-

"Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa Ahli-ahli berikut dilantik sebagai Ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Kerajaan atau PAC bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:-

- (1) Y.B.Encik Teoh Teik Huat - Pengerusi.
- (2) Y.B.Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar.

Tuan Speaker:

Yang Berhormat hendak turunkan lagi pangkat Ahli Telok Kumbar.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Mungkin naiklah selepas pindaan ini.

- (3) Y.B.Encik Lim Cheng Aun.
- (4) Y.B.Tuan Haji Ahmad bin Saad.
- (5) Y.B.Encik Azhar bin Ibrahim.
- (6) Y.B.Encik K.Balasundaram.

dimana saya kemukakan pindaan ini kepada Tuan Speaker.

Tuan Speaker, tujuan utama saya membuat pindaan kepada Usul yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Seberang Jaya mengenai PAC ialah untuk menuntut reformasi dalam struktur dan peranan PAC supaya ia dapat benar-benar menjadi satu jawatankuasa Dewan ini yang boleh memainkan peranan yang kritikal untuk menuntut *accountability* daripada badan eksekutif supaya dapat menrealisasikan kawalan badan perundangan keatas badan eksekutif.

Tuan Speaker, dalam sistem Parlimen kita yang dibentuk menyerupai *style Westminster*, badan perundangan menjadi kawalan ke atas urusan kewangan. PAC sentiasa dikatakan Jawatankuasa Dewan yang amat berwibawa kerana kawalan utama badan perundangan ke atas eksekutif ialah dalam urusan kewangan. Tiada cukai boleh dikenakan di negeri ini atau wang-wang dipungut dari rakyat tanpa kelulusan Dewan yang mulia ini. Serupa juga wang-wang tidak boleh dibelanjakan tanpa kelulusan Dewan seperti kenaikan gaji-gaji dan elaun-elaun yang kita akan terima.

Perbelanjaan wang Tuan Speaker, oleh badan eksekutif haruslah dalam had-had yang ditetapkan bagi tujuan itu selaras dengan peraturan kewangan dan dengan berjimat-cermat dengan secara bermalu. Untuk mendapatkan *accountability* pihak eksekutif kepada Dewan Perundangan diperlukan laporan Ketua Audit Negara yang bebas mengenai keadaan pentadbiran kewangan dan membolehkan kajian semula terhadap perkara-perkara yang berbangkit. PAC, Tuan Speaker, ditubuhkan seperti dikatakan oleh Yang Berhormat Seberang Jaya di bawah Peraturan 109(A) Majlis Mesyuarat Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang untuk memeriksa kira-kira Negeri Pulau Pinang, kira-kira Pihak-pihak Berkuasa Awam dan badan-badan lain yang mentadbirkan kumpulan wang awam, laporan-laporan Juru Audit Negara dan lain-lain perkara yang dirujukkan oleh Dewan.

Tuan Speaker, saya mula dilantik menjadi Ahli PAC Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang pada Disember, 1990, dan telah berkhidmat sebagai Ahli PAC selama lebih kurang dua setengah tahun. Saya tidak menerima perlantikan semula bagi penggal ketiga ini kerana saya tidak puashati dengan prestasi PAC yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Telok Kumbar kerana PAC dibawah pimpinannya tidak dapat menghayati peranan sebagai Jawatankuasa yang terpenting dalam sistem kawalan *parliamentary* untuk menuntut *accountability* daripada badan eksekutif. Jika sesiapa yang berminat, Tuan Speaker untuk mengkaji laporan-laporan Ketua Audit Negara, saya percaya tidak ramailah yang berminat, yang berminat itu bolehlah mendapati bahawa di dalam laporan-laporan yang dikemukakan oleh PAC ataupun oleh Ketua Audit Negara bagi beberapa tahun kebelakangan ini di Negeri Pulau Pinang kita akan dapat melihat perkara-perkara yang sama dibangkitkan setahun demi setahun tanpa sebarang ataupun sedikit kemajuan yang menunjukkan keberkesanan PAC untuk membawa perubahan baik dalam

pengurusan kewangan atau menyelesaikan masalah-masalah yang diperhatikan oleh Ketua Audit Negara dalam laporannya. Perkara-perkara yang sama dibangkitkan oleh Ketua Audit Negara seperti tunggakan hasil, cukai, kelewatan menyediakan penyata kira-kira tahunan, pengurusan dan kawalan kewangan pejabat, tunggakan rumah pangsa kos rendah, tabong amanah pinjaman penuntut dan sebagainya buat beberapa tahun berturut-turut dan jawapan-jawapan yang diterima daripada pegawai-pegawai hanya merupakan janji-janji yang tidak diperkotakan.

Tuan Speaker, komposisi PAC menjadi faktor penting mempengaruhi komitmen Jawatankuasa ini untuk menuntut *accountability* daripada badan eksekutif. Sama ada PAC dapat memainkan peranan yang berkesan atau cuma *functioning just for the sake of functioning* sangatlah bergantung kepada Pengerusi. Saya masih ingat Y.A.B Ketua Menteri pada dua atau tiga hari dulu pun kata "What is the use of having PAC"?

Tuan Speaker, walaupun sistem Parlimen kita adalah dibentuk menyerupai sistem Westminster tetapi dalam soal perlantikan PAC, kita di Parlimen Malaysia ataupun Dewan-dewan Undangan di mana-mana negeri.....(gangguan).

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, penjelasan, saya ingat Ahli Pengkalan Kota - dia *quote out of context* apa yang saya cakap pada hari itu.....(gangguan).

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

.... sama ada *in context or out of context* saya percaya dia ada syaki peranan, keberkesanan PAC.

Ketua Menteri:

Tidak. Dato' Speaker, saya tidak sama sekali membuat kenyataan untuk mengesyaki peranan PAC - tidak. Itu dalam satu konteks debat-mendebat kerana mereka(gangguan).

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Atau sekurang-kurangnya menunjukkan minat kepada PAC..... (gangguan).

Ketua Menteri:

Tidak. Ini sangkaan.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Tidak minat kepada PAC?

Tuan Speaker:

Yang Berhormat, teruskan.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Kalau Y.A.B Ketua Menteri tidak minat macam mana membuat teladan kepada Ahli-ahli yang menganggotai PAC ini menjadi satu badan yang efektif.

Ketua Menteri:

Tuan Speaker, saya berminat.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Tadi sudah kata tidak minat.

Ketua Menteri:

Dia ini *learning all the bad tricks from the leader*.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Tuan Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Dia yang tidak bercakap dalam PAC.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Lagi pecah *golden rule*.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Tuan Speaker, seperti saya katakan tadi, perlantikan Pengerusi PAC di Malaysia ini tidak mahu menghayati *convention* di Britain dan banyak negara Komanwel yang melantik Pengerusi PAC daripada kalangan ahli parti pembangkang. *Convention* ini Tuan Speaker, sering diperjuangkan oleh DAP kerana kami pasti seorang pengerusi yang datang daripada pembangkang akan membantu Jawatankuasa PAC dengan lebih berkesan sejajar dengan semangat menjadi *watch dog* kepada pemerintah tetapi malangnya Tuan Speaker, pemerintahan Barisan Nasional tidak menerima *convention* Parlimen dengan hati dan semangat yang terbuka walaupun sistem kita menyerupai sistem *Westminster*.

Tuan Speaker, sememangnya sikap dan latarbelakang seorang Pengerusi akan menentukan sejauh mana PAC akan berfungsi dengan berkesan, sejauh mana ia rela untuk berhadapan dengan jentera eksekutif. Yang Berhormat dari Telok Kumbar telah dilantik menjadi Pengerusi PAC selama dua setengah tahun dan juga dilantik semula untuk penggal ketiga, dan kesimpulan saya adalah, Tuan Speaker, beliau tidak memikul tanggungjawab Pengerusi yang baik, dan tidak minat melihat sebarang perubahan dalam fungsi, struktur ataupun peranan PAC. Beliau lebih berminat untuk menjaga *survival career* politiknya setelah menjadi mangsa pergolakan politik UMNO. Bagi dia PAClah juga terletak dalam *priority* yang lebih rendah berbanding dengan arena bolasepaknya. Kalau *semi league in season*, PAC tidak ada masa untuk bermesyuarat. Kita hanya bermesyuarat *off season* sahaja, Tuan Speaker.

Sikap, latarbelakang dan masa depan Yang Berhormat Telok Kumbar telah menyebabkan PAC Pulau Pinang tidak mempunyai pendekatan baru, yang cuma mempunyai komitmen yang lemah, arah haruan yang tidak tertentu, status dan kepentingan yang merosot, keberkesanan yang rendah, prestasi yang kurang memuaskan dan sikap yang negatif.

Tuan Speaker, sikap Pengerusi digambar atau diterjemahkan dalam tingkah lakunya untuk mempengerusikan PAC. Selama dua setengah tahun ini, PAC ini yang ditubuhkan oleh Dewan yang mulia ini cuma tidak sepenuhnya menghayati Peraturan 109(A) di mana tugas-tugas PAC digariskan. Sepanjang dua setengah tahun ini, PAC cuma menghadkan mesyuarat, perbincangan ke atas laporan iaitu perkara (c), Laporan Juru Audit Negara yang dibentangkan dalam Dewan ini sungguhpun laporan-laporan kewangan dari badan-badan berkanun seperti PDC, MPPP, MPSP, PBA yang merupakan badan-badan Berkanun di Negeri Pulau Pinang. Selain daripada perkara-perkara mengenai badan-badan ini disentuh atau diberi perhatian oleh Ketua Audit Negara, PAC akan bincang tetapi secara berasingan, *by itself* laporan kewangan, laporan tahunan PDC mahupun pihak MPPP, MPSP, PBA yang dibentangkan di dalam Dewan ini tidak dikaji secara berasingan di mana saya percaya sebuah PAC yang berkesan, setelah pemeriksaan ke atas prestasi badan-badan ini, akan dapat mencari kelemahan-kelemahan ataupun perkara-perkara yang perlu diperbaiki, umpamanya berkenaan dengan penawaran kontrak, tunggakan hasil, pelaburan dalam saham-saham oleh PDC, mungkin MPPP juga yang main dengan mata wang sterling dan keberkesanan program-program badan-badan berkanun ini.

Tuan Speaker, saya tidaklah berminat untuk menyalahkan seratus peratus Yang Berhormat Telok Kumbar. Mungkin sebagai Ahli PAC saya pun kena pikul tanggungjawab ini kerana tidak dapat melihat sebuah PAC yang berkesan (gangguan). Inilah faktor-faktor dalaman Dewan ini yang menyebabkan PAC kurang berkesan. Juga terdapat Tuan Speaker.....(gangguan).

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Tuan Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Boleh beri penjelasan?

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Boleh ucapkah? Nama dia ada disebut. Canggih kepentingan(gangguan).

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Nanti ucap nanti ucap.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Tuan Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Tidak - untuk penjelasan saja.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Sebab nama ada. Kalau ucap mungkin Tuan Speaker nanti bagi... Ambil bahagian dalam perbahasan.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Tuan Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Saya hendak beri penjelasan sahaja tidak payah mengambil bahagian. Bolehkah? Boleh tidak beri penjelasan?

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Boleh.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Tuan Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Boleh, terima kasih. Cakap sahaja pandai, dalam mesyuarat bercakap pun tidak. Sikit-sikit sahaja bercakap. *Check* tengok!

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Saya akui.....(ketawa). Tetapi kalau merujuk kepada *verbatim* cuma cakap sedikit sahaja, saya sudah membongkarkan satu kes di Majlis Agama Pulau Pinang di mana seorang kakitangan, seorang pengutip telah mengutip hasil - cabut diri dari kerja dan laporan polis pun telah dilakukan. Ini tidak kira cakap banyak atau cakap sikit, kesan itu, pemerhatian itu yang penting.

Tuan Speaker, seperti tadi saya cakap juga ada faktor-faktor, saya berharaplah Yang Berhormat Telok Kumbar akan terus menyiasat kes yang saya bongkar atau yang saya kemukakan ini. Saya harap dapat satu penyelesaian kepada kes ini.

Tuan Speaker, faktor-faktor luaran juga mengakibatkan PAC tidak dapat berfungsi dengan berkesannya iaitu kurang bantuan dari segi publisiti terhadap isu-isu yang dibangkitkan. Sering kita dengar bahawa media masa adalah *fourth estate* memainkan peranan penting untuk *highlight*kan kelemahan-kelemahan dalam Kerajaan mahupun dalam badan-badan berkanun, tetapi malangnya, Tuan Speaker, tidak terhad kepada Pulau Pinang, mungkin di negeri-negeri lain, di peringkat Dewan Rakyat pun dari segi publisiti terhadap isu-isu yang dibangkitkan oleh PAC ataupun oleh Laporan Ketua Audit Negara kurangnya diberi publisiti yang mencukupi untuk meletak tekanan, *public pressure* ke atas badan-badan ataupun pegawai-pegawai yang tidak menjalankan tanggungjawab mereka dengan semangat yang ditetapkan.

Tuan Speaker, saya pun memerhatikan bahawa Yang Berhormat selaku Pengerusi pun tidak berapa minat terhadap mendapat publisiti terhadap isu-isu yang dibincangkan oleh PAC Negeri Pulau Pinang. Oleh itu di luar bilik Jawatankuasa, saya rasa tidak ada orang awam atau rakyat jelata Pulau Pinang tahu apa sebenarnya yang dilakukan oleh PAC Negeri Pulau Pinang ataupun ekoran daripada publisiti pegawai-pegawai yang dikenalpasti ataupun Jabatan-jabatan yang dikenalpasti, mewujudkan kelemahan-kelemahan ini dapat memberi perhatian yang dengan secukup-cukupnya untuk menyelesaikan ataupun mempertingkatkan prestasi dan pencapaian sepertimana disyorkan oleh Ketua Audit Negara mahupun PAC. Kita masih ingat peranan surat khabar dan media massa dalam kes Maggi Mee pada tahun 1980'an iaitu di peringkat Dewan Rakyat di mana kontrak yang diberi oleh Kementerian Pertahanan kepada kontrak swasta untuk membekalkan Maggi Mee diletak harga RM4.00 lebih satu *pack* Maggi Mee ini yang diheboh-hebohkan oleh surat khabar pada masa itu. Selepas pendedahan ini maka Kementerian pun sedar ada kelemahan-kelemahan ataupun ada penyelewengan-penyelewengan kuasa oleh pegawai-pegawai yang terlibat. Inilah yang diharapkan peranan yang dapat dimainkan oleh media massa untuk mengumumkan kelemahan-kelemahan atau

penyalahgunaan kuasa supaya orang-orang yang berkaitan, Kementerian ataupun Jabatan yang terlibat dapat *buck up* dan *improve* prestasi mereka.

Tuan Speaker, PAC sebenarnya tidak ada *executive power* walaupun ada kuasa untuk memanggil pegawai-pegawai untuk menghadiri. Sebenarnya tidak ada kuasa untuk eksekutifkan apa-apa keputusan. PAC cuma melalui publisiti, tekanan *public pressure* untuk mengharapkan sesuatu dapat dilakukan oleh Jabatan ataupun pegawai berkenaan. Seperti saya katakan tadi oleh kerana kekurangan publisiti, minat rakyat terhadap isu-isu yang dibincangkan oleh PAC pun kurang, terdapat *public apathy* dalam perkara ini. Siapakah hiraukan apa yang dibincangkan oleh PAC. Hendak mendapatkan satu laporan PAC pun bukan satu perkara yang senang, mungkin pergi ke perpustakaan. Minat ini ditunjuk oleh golongan pelajar Universiti ataupun orang-orang yang menjalankan penyelidikan sahaja. Selain daripada itu *public apathy* terhadap PAC ataupun perjalanan, fungsi PAC amatlah tebal sehingga kalau dibuat satu *survey* di luar Dewan ini, saya yakin tidak ramai orang yang tahu wujudnya PAC ataupun fungsi PAC dan sebagainya.

Tuan Speaker, di dalam peraturan juga menetapkan syarat bahawa PAC harus melaporkan balik kepada Dewan ini dari masa ke semasa syor-syor yang dikemukakan oleh PAC tetapi saya rasa, saya memerhatikan bahawa sungguhpun laporan ini dibentangkan di Dewan ini tetapi saya rasa minat yang ditunjukkan kepada isi kandungan di kalangan Ahli Dewan Undangan inipun sangatlah terhad *except* seorang, dua, tiga memetik perkara-perkara yang dibincangkannya untuk mengukuhkan hujah-hujah mereka. Dalam mesyuarat terakhir saya menjadi Ahli PAC pun ada satu cadangan bahawa laporan *verbatim*, syor-syor PAC dapatlah dibentangkan di dalam Dewan ini sebagai satu Usul di mana isi kandungan laporan ini dapatlah dibahas oleh Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri ini. Sekiranya ada kelemahan, sekiranya ada apa-apa yang bagus, dapatlah diberi perhatian oleh Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri dan juga dengan kehadiran Ketua-ketua Jabatan, pegawai-pegawai daripada badan-badan berkanun mereka dapatlah sekurang-kurangnya tahu bahawa jabatan mereka di *highlight*kan, diberi gambaran yang tidak bagus di dalam Laporan Audit dan Laporan PAC. Tetapi saya tidak tahu sama ada sungguhpun Setiausaha PAC berjanji akan membawa perkara atau cadangan PAC ini kepada perhatian Majlis Mesyuarat Kerajaan tetapi nampaknya dalam Urusan Mesyuarat cadangan daripada PAC ini tidak dapatlah perhatian ataupun tidak dapat diterima untuk dibentangkan sebagai satu Usul untuk perbincangan terbuka.

Tuan Speaker, saya masih ingat di bawah Pengerusi yang lama iaitu bekas ADUN Telok Bahang, dia selalu saya ada baca dalam surat khabar dan juga ada dengar dari Yang Berhormat Paya Terubong.... bahawa sentiasa membuat lawatan terkejut atau *spot check* kepada bahagian-bahagian pentadbiran yang ada kelemahan, yang *dihighlightkan* di dalam Laporan Audit Negara. Pengerusi PAC akan membawa Ahli-ahli dan juga wartawan-wartawan dari akhbar untuk melawat ke tapak yang berkenaan, jabatan yang berkenaan untuk memberi layanan *shock* kepada pegawai-pegawai yang berkenaan.

Tuan Speaker, di bawah Peraturan 109(A)1(d) PAC juga diberi kuasa untuk memeriksa lain-lain perkara yang dirujuk oleh Dewan kepada Jawatankuasa PAC sepertimana Y.A.B kata tadi kalau hendak tahu keistimewaan, elaun-elaun EXCO atau Y.A.B Ketua Menteri sendiri boleh kemukakan dalam PAC tetapi Tuan Speaker, dalam segi ini PAC terhad sebab selain daripada perkara-perkara ini dirujuk oleh Dewan yang mulia ini kepada Jawatankuasa barulah Jawatankuasa boleh mengambil perhatian terhadap perkara-perkara yang dirujuk oleh Dewan. Kita tidak dapat, PAC ini tidak ada kuasa membincangkan perkara-perkara yang tidak terkandung dalam laporan Ketua Audit Negara dan badan-badan berkanun ataupun perkara-perkara yang tidak dirujuk oleh Dewan kepada Jawatankuasa ini. Kita sepanjang persidangan ini banyak kalilah mendengar Y.A.B Ketua Menteri berkata tentang ekor dakwaan, penyelewengan, penyalahgunaan kuasa bukti dan kita akan membuat siasatan.

Saya kira pada hemat saya PAC-lah dibawah Peraturan 109(A),1(d) memang merupakan satu Jawatankuasa yang boleh mencapai taraf sebagai satu Jawatankuasa Siasatan terhadap perkara-perkara yang dibangkitkan di dalam Dewan ini dan kemudian dirujuk kepada PAC. Misalannya kes berhubung dengan perumahan kos rendah. Mengapakah masalah ini berlarutan untuk bertahun-tahun, 10 atau 20 tahun masih belum selesai? PAC bolehlah selepas dirujuk, boleh siasat, boleh membantu Kerajaan Negeri untuk menyiasat, membuat cadangan-cadangan dan sebagainya untuk menyelesaikan masalah. Misalnya penswastan bas MPPP mengapa terdapat kelewatan yang panjang-panjang ini? Mungkin selepas dirujuk oleh Dewan yang mulia ini PAC dapatlah bertindak sebagai Jawatankuasa Siasatan membuat cadangan-cadangan dan lain-lain untuk mengatasi perkara yang berbangkit. Y.A.B Ketua Menteri selalu pandang kepada Negeri Singapura, untuk menjadi teladan-teladan. Satu bidang yang mungkin mendapat teladan yang baik ialah fungsi yang dimainkan oleh PAC Singapura yang pro-aktif Misalnya selepas dirujuk, selepas memerhati masalah-masalah yang dihadapi oleh SMI di Negeri Singapura, sungguhpun bank-bank ataupun institusi kewangan menyediakan berbillion-billion ringgit sebagai tabung untuk membantu SMI di Negeri Singapura tetapi Pac masih mendapati perkembangan yang tidak memuaskan dalam segi ini. Selepas itu mereka pun membuat kajian, membuat siasatan dan

selepas membuat siasatan barulah mendapat penemuan-penemuan yang menghalang kemajuan, perkembangan SMI di Negeri Singapura dan seterusnya membuat rekomendasi untuk mengubah dasar-dasar dan undang-undang yang berkenaan untuk membantu SMI di Negeri Singapura.

Tuan Speaker, selepas memberi hujah-hujah saya rasa sudah sampailah masa untuk PAC ini mengadakan seorang pengerusi baru yang dapatlah mencari satu agenda yang baru untuk mendapatkan satu *purpose* komitmen yang baru, mungkin mencari inovasi-inovasi yang pro-aktif yang selalu dilaung-laungkan oleh Y.A.B Ketua Menteri. Saya mencadangkan Ahli Paya Terubong kerana beliau telah menjadi Ahli PAC sejak tahun 1982 iaitu kali pertama masuk ke dalam Dewan ini dilantik sebagai ahli PAC dan berkhidmat di dalam PAC sehinggalah sekarang. Saya percaya kalau hendak bincang fungsi, peranan, kelemahan PAC, dialah orang yang lebih layak *highlight*kan isu-isu yang saya bangkitkan tetapi kerana beliau pun satu pihak yang mempunyai kepentingan di dalam usul ini sayalah yang diberi tanggungjawab ini *highlight*kan perkara yang menghalang PAC daripada berfungsi sebagai satu badan Jawatankuasa Dewan ini dengan berkesan.

Kita selalu mendengar Yang Amat Berhormat dan lain-lain pemimpin bahawa *Penang Lead*. Dari segi ini sama ada *Penang* hendak *lead* dalam melantik seorang dari kalangan pembangkang untuk mempengerusikan Jawatankuasa PAC untuk tahun ini. Sebagai mengakhiri hujah-hujah saya, saya menjemput Ahli-ahli dari sebelah sini atau sebelah sana bersama-sama melahirkan hujah-hujah membahaskan Usul ini supaya negeri ini dapatlah beruntung dari hujah-hujah dan keputusan-keputusan yang diambil oleh Dewan yang mulia ini.

Tuan Speaker, saya mohon mencadangkan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Saya berdiri untuk menyokong pindaan Usul yang ada dikemukakan oleh rakan saya, Yang Berhormat dari Pengkalan Kota, bercadang bahawa Yang Berhormat dari Telok Kumbar digantikan oleh Yang Berhormat dari Paya Terubong sebagai Pengerusi PAC. Yang Berhormat dari Telok Kumbar sudah menjadi Pengerusi PAC 2 tahun dan keraguan-keraguan *reservation-reservation* DAP yang ada 2 tahun dahulu mengenai kelayakan serta *credibility* Yang Berhormat Telok Kumbar sebagai Pengerusi PAC sudah terbukti dalam 2 tahun ini bahawa dia tidak layak, dia tidak sesuai. Kita ingat selepas pilihanraya besar, dalam mesyuarat persidangan pertama, Disember 1990, pada 24 Disember, Yang Berhormat dari Bukit Tengah, dalam perkara yang sama, mengemukakan satu pindaan kepada usul mengenai perlantikan

PAC. Semasa itu Yang Berhormat dari Seberang Jaya mencadangkan Yang Berhormat Telok Kumbar menjadi Pengerusi dan Y.B. daripada Bukit Tengah mencadangkan Yang Berhormat dari Bayan Lepas menjadi Pengerusi atas sebab bahawa beliau seorang EXCO dahulu, dan tentulah ada *conflict of interest*, di mana menjadi satu *laughing stock* Pengerusi PAC menyiasat kira-kira Kerajaan semasa dia EXCO, jabatan-jabatan dia bertanggungjawab masa dahulu. Bagaimana sendiri siasat sendiri? Tentu tidak boleh. *Conflict of interest*, tidak boleh menjalankan tugas dengan bertanggungjawab. Itulah pada prinsip, bukan *personal*. Kita masa itu tidak ada apa-apa *personal objection*, terhadap Yang Berhormat Telok Kumbar tetapi pada prinsipnya itu salah. Tetapi Yang Berhormat dari Seberang Jaya sangat pandai. Dia kata orang lain *lawyer* buruk, dia sendiri *lawyer* buruk. Dia kata mengikut Peraturan Mesyuarat, tidak ada apa larangan terhadap seorang bekas Ahli EXCO menjadi PAC, ada larangan sahaja seorang EXCO menjadi anggota PAC. Betul, dia kata, itu menunjukkan bahawa tidak ada larangan seorang bekas EXCO, itu betul. Kenapa ada larangan seorang EXCO menjadi ahli PAC, kenapa? Supaya dia tidak menyiasat kiraan sendiri. Itu *rational*, tidak fahamkah *rational* itu? Seorang yang berpendidikan tinggi tidak faham *rational* itu, berkata tidak ada larangan untuk bekas Ahli EXCO. Betul, tetapi tidak boleh mewujudkan satu *conflict of interest*. Seorang bekas ahli EXCO, kalau sudah lama, boleh. Kalau 2 tahun dahulu menjadi Pengerusi dan menyiasat kiraan sendiri, mana boleh? Mana *rational*? Faham *rational*, jangan baca Peraturan. Apa *rational*, dibelakang peraturan itu. Itu lebih mustahak. Tidak faham *rational* itu, janganlah datang untuk berhujah-hujah dalam Dewan yang mulia ini.

Dato' Speaker, dalam 2 tahun kita lihat cadangan Yang Berhormat Telok Kumbar menjadi Pengerusi PAC sudah menjadi satu *laughing stock*. Dan sekarang mahu mencadangkan lagi Yang Berhormat Telok Kumbar menjadi Pengerusi PAC. Itulah hakikat pindaan Yang Berhormat dari Bukit Tengah dikalahkan. Kita menghadapi satu keadaan di mana PAC di Negeri Pulau Pinang tidak berkesan langsung. Tidak berkesan oleh kerana Yang Berhormat Telok Kumbar tidak layak menjadi Pengerusi PAC bukan sahaja oleh kerana percanggahan kepentingan, *conflict of interest* oleh kerana dia ada bertanggungjawab dalam EXCO, dalam Kerajaan di mana kiraan di siasat, ada bertanggungjawab kepada jabatan-jabatan dalam siasatan, tetapi juga oleh kerana Yang Berhormat Telok Kumbar langsung tidak ada konsepsi, fahaman peranan PAC, peranan Pengerusi PAC, langsung tidak ada fahaman itu. *No clue of an idea*. Sesiapa yang baca laporan-laporan PAC, dua laporan yang dibentangkan dalam Dewan ini oleh PAC, tentulah akan sampai kepada kesimpulan ini. Saya bukan cakap liar, baca apa yang ada dalam dua-dua laporan. Tetapi kita tahulah, didepan sana tidak ada orang baca. Saya cabar, siapa ada baca? Berdiri! siapa baca laporan PAC, Barisan Nasional siapa? Berdiri! Saya baca 2 buku habis. Berani berdiri, saya *test*. Tidak berani. Oleh kerana dalam fikiran Ahli-ahli Barisan Nasional ini buku ini untuk

tong sampah. Berat, buang, apa guna, berat, balik rumah, buang dalam tong sampah. Itulah laporan PAC, tidak penting, tidak berguna, *irrelevant, waste of time* oleh kerana Pengerusi PAC tidak berkesan, tidak ada *conception* apa tugas dan peranan PAC.

Dato' Speaker, kita baca 2 laporan ini kita boleh mendapat satu gambaran apa fikiran Yang Berhormat Telok Kumbar mengenai peranan Pengerusi PAC. Oh, *Chairman, neutral Chairman* untuk mempengerusi mesyuarat. *Neutral Chairman*, bukan sebagai pemimpin PAC untuk menyiasat apa yang tidak patut dalam akaun-akaun Kerajaan Negeri yang terkandung dalam Laporan Ketua Audit Negara. Patut menjadi penyiasat utama. Dia tidak, dia menjadi pengerusi, *hold the ring* sahaja. Itu bukan peranan *Chairman PAC*, itu di mana-manapun kita boleh mencari satu *neutral Chairman*. *PAC Chairman* ialah pemeriksa utama. Mengenai apa? Nanti boleh jawab. Siasat apa? Siasat mengenai kecekapan dan intergriti perbelanjaan wang rakyat, adakah cekap, adakah bersih, adakah *irregular*, adakah korupsi? Adakah buat ini? Tidak faham, langsung tidak faham. Bukan *neutral Chairman* tetapi *Chief Investigator*. Itulah tidak faham.

Sikap ini terkandung dalam laporan. Saya baca, kita di sini buat *research*, kita tidak berdiri dan cakap kosong, bukan seperti Kerajaan Negeri Pulau Pinang, tembak kosong. Kita tidak tembak kosong. Sebagai contoh, inilah kali yang pertama, mesyuarat yang pertama, 26 September, 1991, kali yang pertama mesyuarat dipanggil untuk memeriksa jabatan-jabatan Kerajaan dalam Negeri Pulau Pinang. Inilah muka surat 7, *verbatim proceedings*, masa itu mengenai tunggakan perumahan, perenggan 6. Apa yang kita mahu lihat ialah sikap seorang Pengerusi PAC mengenai tanggungjawab PAC, mengenai tanggungjawab dan fungsi-fungsi Pengerusi PAC. Dia berkata di sini "Tuan-tuan sekalian, kita cuma hendak satu penjelasan. Nombor dua, adakah tunggakan itu berjalan? Kalau berjalan, adakah tunggakan itu masih diteruskan sehingga kini, masa kini? Kalau ada itu, tidak ada." Kita cuma mahukan penjelasan sahaja, kita *note* sahaja, tidak apalah! "Itu sahaja yang kita hendak tahu kerana kita hendak *record* kerana bila ada tunggakan mesti ada perkara-perkara yang diikuti. Kalau ada diikuti itu tidak ada apa-apalah. Saya hendakkan penjelasan-penjelasan macam itu sahaja. Kita tidak mahu pergi pasal apa yang ini, pasal apa yang itu. Kita hendak laporan yang lengkap supaya soalan-soalan dari pihak Audit itu akan dapat dijawab dan kitalah yang hendak membuat pertimbangan sama ada jawapan itu *tally* atau tidak?" Satu *conception*, kuasa, tanggungjawab, bidang kuasa PAC, Pengerusi PAC yang begitu sempit, yang begitu bukan sahaja sempit tetapi *regressive*.

Lagi satu contoh, kalau itu tidak cukup. Pada mesyuarat, 3 Oktober, 1991, saya perlu jelaskan lagi peranan PAC, Mukasurat 90, Pengerusi PAC berkata lagi, "Apa yang kita hendak buat soalan, teguran-teguran ataupun pandangan, Jawatankuasa ini berhak berbuat demikian tetapi apa yang saya minta kepada semua pihak, cuma kita

sentuh perkara-perkara yang dipersoalkan oleh Juru Audit. Kalau Juru Audit tidak soal, kita hendak soal, buat penatlah," Buat penatlah. "buang masa saya sahajalah kerana Juru Audit, dia pergi teliti satu persatu dengan *detail*. Jadi kita sentuh dalam bidang tersebut dan saya harap pihak jabatan dapat memberi penerangan dengan secara tidak perlu panjang-panjang, cuma memberi penerangan dengan agak jelas supaya kita dapat menerima dan membuat catitan"..... Itu mustahaklah "catitan"..... "agak jelas supaya kita dapat menerima dan membuat catitan bahawa Jawatankuasa ini setelah meninjau mendapati bahawa perkara-perkara yang dibangkitkan itu dapat diselesaikan." "Catitan", *supreme minutes chairman* sahaja. *PAC chairman, Minutes Chairman*. Catit sahaja. Mana ada konsepsi apa tujuan, maksud dan matlamat *Public Accounts Committee*? Itu *Public Minutes Committee* bukan *Public Accounts Committee* tetapi *Public Minutes Committee*.

Daripada kedua-dua *extract* ini, apa kita lihat lagi? Sangat *apologetic*, *PAC Chairman* sangat *apologetic* kepada kakitangan-kakitangan dan pegawai-pegawai, *very sorry*lah, sangat *apologetic*, *defensive*, *mechanical*. Mana ada itu *watchdog attitude*, *watchdog*, sikap *watchdog*, *defensive*, *apologetic*, catit sahajalah, boleh catit kita sudah puas hati. Sebenarnya apabila saya membaca dua laporan itu, saya sakit hati. Mana ada seorang *PAC Chairman* seperti itu, bersikap seperti ini? Kalau mahu penjelasan, boleh, berdiri! Mahu?

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Nanti saya cakaplah.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Tidak boleh! Fungsi PAC bukan untuk membuat catitan bahawa Jawatankuasa ini telah meninjau mendapati bahawa perkara-perkara yang dibangkitkan itu dapat diselesaikan. Bukan! Untuk menyiasat kecekapan perbelanjaan wang rakyat, integriti perbelanjaan wang rakyat, bukan *minutes of meeting*. Apa yang lebih teruk, itu sudah cukup teruk, tetapi apa yang lebih teruk ialah bukan sahaja Y.B. Pengerusi PAC tidak ada *conception* apakah tugas-tugasnya, dia menghalang penyiasatan yang lebih mendalam. Dia telah menghalang penyiasatan yang lebih mendalam dalam PAC mengenai perkara-perkara yang patut disiasat. *Discourage* oleh kerana dia dulu EXCO, tentulah *discourage*. JKR semasa dia jaga, datang ke PAC dia *discourage*, dia tahan, halang. Mana boleh buat begitu, bukankah ini menganiayai tugas dan tanggungjawab Y.B Pengerusi PAC kepada Dewan dan rakyat jelata? Kalau mahu mempertahankan semasa Yang Berhormat sendiri menjadi EXCO JKR, pergi, beri *testimony* kepada

PAC, bukan menjadi Pengerusi PAC. Saya boleh beri satu contoh, ini bukan satu tuduhan liar, tidak pernah buat tuduhan liar. Contohnya, ini ialah daripada Laporan Jawatankuasa atas Kira-kira Negeri Pulau Pinang tahun 1988, semasa itu mengenai JKR. Semasa tahun 1988 Yang Berhormat menjaga JKR. Tiga tahun kemudian dia Pengerusi PAC, menyiasat kira-kira JKR, masalah JKR. Tidak fahamkah *conflict of interest*, tidak faham, *basic knowledge* tidak faham. Apa yang perlu beliau buat apabila JKR datang ialah mengata okay, saya tidak boleh pengerusikan, saya tinggal, itu *basic*. Mana ada sendiri menyiasat sendiri? Bolehkah Y.A.B Ketua Menteri?

Pada 27 September, 1991, Mesyuarat PAC memeriksa JKR. Masa itu, Timbalan Pengarah JKR, Encik Ridza Abduh bin Haji Salih mewakili JKR mengenai *shortfall*, kekurangan prestasi, mengenai perbelanjaan JKR di bawah Rancangan Malaysia Kelima di mana ada diperuntukkan asalnya RM171.48 juta untuk lima tahun tetapi untuk tiga tahun, 1986-1988, baru 10% peruntukan itu dibelanjakan atau RM17.22 juta. Semasa itu dengan panjang lebar PAC tidak pergi ke mana-mana, *bogged down* mengenai masalah itu oleh kerana ada masalah mengapa ada *shortfall*, masalah tanah, masalah pengambilan tanah, masalah kekurangan pekerja mahir, masalah kontraktor-kontraktor. Selepas itu ada satu kenyataan yang dibuat yang terkandung dalam laporan ini, saya akan bacakan. "Mengikut rekod JKR, dari segi perbelanjaan tidaklah memberangsangkan, dari segi rekodlah. Tetapi saya ingin menarik perhatian di sini, dalam konteks pembangunan yang dirancang oleh Kerajaan Negeri, JKR merupakan satu badan yang sangat penting malah boleh dikatakan sebagai tulang belakang kepada pelaksanaan rancangan-rancangan pembangunan yang dirancang oleh Pihak Berkuasa Kerajaan Negeri. Oleh kerana JKR ini penting, jadi banyak peruntukan diberikan kepada pihak JKR untuk dibelanjakan. Kalau kita lihat di bawah Rancangan Malaysia Kelima sahaja peruntukan sebanyak RM171 juta diberikan dengan harapan JKR sebagai satu agensi yang penting dalam konteks pembangunan dapat merancang bagi menggunakan peruntukan tersebut. Tetapi oleh kerana Rancangan Malaysia Kelima itu merupakan rancangan kebanyakannya daripada atas, *top-down planning*, jadi Kerajaan Negeri melalui Jabatan Kewangan Negeri dan UPEN memeriksa setiap tahun peruntukan yang diperlukan oleh pihak JKR dan *as a result of that examination*, dalam tempoh 3 tahun pertama, Rancangan Malaysia Kelima, Kerajaan memperuntukkan sebanyak RM36.85 juta sahaja *which is very, very far below RML but this cannot be blamed on* Jabatan Kewangan Negeri atau UPEN atas alasan Jabatan Kewangan Negeri atau UPEN *is very strict in giving the allocation* oleh kerana apabila di akhir tempoh 3 tahun tersebut, hanya RM17 juta sahaja dibelanjakan. *Up to December, 1988 in this record which cannot be argued* dan saya pula melihat kepada tempoh 5 tahun seterusnya kerana rekod kita ada dan dalam tempoh 5 tahun keseluruhan RML JKR akan mengalami *shortfall* sebanyak 50%, *I think that is quite bad news to the State Government*, kerana harapan

begitu tinggi diletakkan kepada JKR untuk melaksanakan projek-projek yang diterima oleh JKR. *Otherwise it will not be in the budget altogether.*

Jadi di sini, yang penting kepada saya mungkin Jawatankuasa ini ingin mengambil perhatian bagaimana JKR boleh mengatasi masalah ini? Oleh kerana kalau penjelasan daripada Timbalan Pengarah JKR, Encik Ridza tadi, saya merasa tidak ada jawapan yang konkrit dikemukakan, mungkin kerana Pengarah tidak ada di sini kerana melawat ke luar negeri. Tetapi saya ingi bertanyalah dari segi analisis, kalau ada dibuat, bolehkah tidak diberikan pecahan-pecahan mengikut komponen utama fungsi JKR di mana *shortfall* ini yang *very apparent*, sama ada dalam projek perlaksanaan jalan, perlaksanaan bangunan, perumahan ataupun projek-projek yang lain, projek-projek kecil, daerah mana, di Pulau atau di Seberang Perai supaya satu analisis yang jelas dapat dilihat dan boleh kita cadangkan di mana masalah ini sebenar wujud. Relau misalnya, *the tender procedure is a problem then we can review the tender procedure*. Kalau kontraktor menjadi masalah, *that's beyond us* tetapi kita boleh memilih kontraktor yang lebih *reliable*."

Impressive". Memang *impressive*. Baik, satu kenyataan yang baik dan patut di buat dalam PAC. Sepatutnya dibuat oleh Pengerusi PAC.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Penjelasan. Kalau bukan Pengerusi yang buat, siapa yang buat?

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Kenyataan ini patut dibuat oleh Pengerusi PAC tetapi adakah Pengerusi PAC buat kenyataan seperti ini? *Pressing, vigorous, probe*? Bukan PAC Chairman buat kenyataan itu, sebenarnya dibuat oleh seorang yang bukan ahli dalam PAC. Ini satu kenyataan, satu pendekatan yang sepatutnya kita puji oleh kerana itulah yang apa kita mahukan dalam PAC. Kenyataan itu dibuat oleh Pegawai Kewangan Negeri, Dr. Mohd. Shahar bin Sidek. Baik! Tetapi patut dibuat oleh Pengerusi PAC. Sebenarnya apa yang kita lihat. Tukar, *reversal of role, role*, tukar peranan oleh kerana nampaknya dalam *dock* sebagai *accused* ialah Pengerusi PAC. Sebenarnya patut sebagai Hakim Pemeriksa dia dalam *dock*. Kita lihat satu pertukaran peranan di mana nampaknya Yang Berhormat Telok Kumbar sebagai Pengerusi PAC mempertahankan jabatan-jabatan yang berkenaan. Mungkin semasa itu beliau seorang EXCO dan sebab itu *reversal of role* pun kita dapat daripada laporan ini.

Selepas *extract* yang saya sebut, diteruskan di mana Pegawai Kewangan Negeri ada berkata, "Mengikut pengalaman saya selama 3 bulan di Pulau Pinang, PDC tidak menghadapi masalah dengan kontraktor tetapi JKR menghadapi masalah, jadi ini saya tidak tahu bagaimana hendak menganalisa masalah JKR dan Encik Ridza pun tahu, saya pun tahu dan ada berbincang, ada kontraktor PDC yang kita minta JKR *approach to participate in JKR projects. They refused to participate. Seems they are allergic to JKR projects, I don't know, but not to PDC projects. What is wrong here? Is it that JKR is the problem, which I hope it is not. I know they are very hardworking people*". Siapa patut jawab? JKR patut menjawab tetapi Pengerusi PAC menjawab, Y.B Dato' Pengerusi, "tidak cukup pegawai", Pengerusi jawab tidak cukup pegawai. Apa peranan ini? *Witness? Investigator suddenly becoming the investigated*. Baca laporan. Jawapan itu ditolak, *rightly*, oleh SFO, Saya puji SFO. "Tidak cukup pegawai telahpun kita bincang," Pengerusi kata "tidak cukup pegawai", SFO kata "tidak cukup pegawai telahpun kita bincang dan masalah itu sedang diatasi. Tetapi masalah ketidakcukupan pegawai ini *is very subjective. Anywhere*, semua ada ketidakcukupan pegawai. *We have to stop somewhere*. "Betul, saya setuju," *so the argument has to stop somewhere*, kalau itu yang dijadikan alasan. Tetapi saya hendak mencadangkan supaya JKR kalau ada membuat analisis, kemukakan kepada kita apakah sebenarnya masalah yang sebenarnya boleh diatasi oleh JKR sendiri. *It is no point to talk about other people's problem, because if we talk about the other people's problem, we ask them to change, but it is beyond us to make them change. But if it is our problem, within JKR, it is within us, that we can take steps to change. So I think we are more interested to know what JKR has been doing for the last 2 or 3 years, since the 1988 accounts has been closed in order to rectify this, what is called shortfall in spending the money, so that in future we are more confident and Public Accounts Committee* pun lebih *confident* kepada Kerajaan Negeri untuk memberi keyakinan kepada JKR untuk melaksanakan projek pembangunan bagi kepentingan rakyat jelata." Apa Pengerusi PAC ini? Memanglah selepas *exchange* itu Y.B Pengerusi PAC tidak senang hati, tentu didalam marahlah.

Itulah mesyuarat pada 27 September itu. Mesyuarat kemudian ialah 3 Oktober, SFO tidak hadir. Mungkin Pengerusi PAC sudah beritahulah dia marah SFO tidak menghadiri. Dalam mesyuarat itu ialah di mana Yang Berhormat Telok Kumbar berkata: Apa yang kita mahu buat ialah boleh membuat catitan agar jelas supaya kita dapat menerima dan membuat catitan bahawa Jawatankuasa ini telah meninjau dan mendapati bahawa perkara-perkara yang dibangkitkan itu dapat diselesaikan. Kalau Juru Audit tidak soal, kita hendak soal, buat penatlah, buang masa sahajalah. Di mana ada konsepsi, fungsi, tanggungjawab PAC? Mahu menjadi Pengerusi PAC lagikah? Atau sendiri mahu tarik balik, mahu menjadi lagi Pengerusi? Ini bukan cakap, ini *facts*, bukan seperti Y.A.B Ketua Menteri *hysteria, hallucination*. Kita tidak.

Inilah satu sikap yang sangat memeranjatkan, sangat memeranjatkan oleh kerana nampaknya *PAC Committee* tidak lebih daripada *Minutes Committee*. Tentulah sangat jelas seperti apa saya kata, Pengerusi PAC langsung tidak faham pelbagai objektif-objektif Audit yang sepatutnya di bawah bidangkuasa PAC. Adakah faham apa berbagai-bagai tujuan Audit? Boleh berdiri dan beri penjelasan apa perbezaan dan tujuan Audit yang patut menjadi *terms of reference* PAC. Tidak tahu? Saya percaya beliau tidak tahu. Selain daripada *conventional*, matlamat *conventional* dan tradisional mengenai *financial* dan *regularity* Audit, apa yang disebut *financial and regularity* audit untuk menentukan dan memastikan wang rakyat dibelanja mengikut maksud yang diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri, lagi ada audit yang lain - *Value for money audit, effectiveness audit*. Adakah faham Pengerusi PAC? Apa *value for money audit*. Adakah PAC Chairman faham apakah maknanya *effectiveness audit*? Kalau tahu, berdiri dan jawablah. Bukan, *you* mahu menjadi Pengerusi PAC, sudah 2 tahun, fahamkah apa *value for money audit*,, apa *effectiveness audit*.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, teruskan dengan ucapan.

Ahli kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ya, kalau tidak tahu selepas 2 tahun..... Mungkin tidak pernah dengar *value for money audit* dan *effectiveness audit*. Malangnyaalah. Saya akan bantu Yang Berhormat, *value for money audit*, dengan izin:

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, teruskan dengan ucapan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Value for money Audit, an examination of... (gangguan).

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, teruskan dengan ucapan, tak perlu

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ya, itu taksiran. *Value for money audit, an examination of economy and efficiency, to bring to light examples of wasteful, extravagant or unrewarding expenditure. Failure to maximise receipts or financial arrangements detrimental to the State Treasury and weaknesses leading to them. Effectiveness audit, an examination to*

assess whether programmes or projects undertaken to meet established policy goals or objectives have met those aims atau performance audit.

Y.A.B Ketua Menteri tahu, tahun 1983 beliau buat *homework* peranannya *ninja assassin* mahu bunuh *DAP Private Members Bill* (gangguan).

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, teruskan dengan ucapan!

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ya, ya itu berkaitan dengan Audit. Beliau buat *homework* oleh kerana mahu bunuh *DAP Private Members Bill 1961 Education Act* dia buat *homework* dan ada berucap dalam *Audit Amendment Bill*. Beliau tahu, tetapi sekarang beliau sudah lupa atau tidak mahu tahupun, sekarang sudah lupa dan tidak mahu tahupun! Saya ada ucapan Yang Berhormat Tanjong masa itu masa itu di sini. Beliau patut tahu apa yang saya cakapkan, sungguhpun Pengerusi PAC tidak tahu, Y.A.B Ketua Menteri patut tahu. 3 jenis, antara lain, ialah satu ketanggungan kewangan, *financial accountability*, mengikut ucapan Yang Amat Berhormat, Y.B dari Tanjong itu.

Tuan Speaker:

Yang Berhormat, tidak payah ulanglah.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ini bukan ulang! Ini satu *extract* yang mustahak.

Tuan Speaker:

Teruskan dengan ucapan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ini mustahak mengenai dengan PAC, *accountability*, jenis *accountability*. Kalau tidak kenapa kita mahu luluskan usul PAC. Kedua, ketanggungan pengurusan, *managerial accountability* dan ketiga, ketanggungan program, *programme accountability*. Adakah Pengerusi PAC buat ini?

Dato' Speaker, bukan sahaja Yang Berhormat Telok Kumbar sebagai Pengerusi PAC tidak faham konsep-konsep terkini ini, beliau berminat untuk menghalang siasatan yang terlalu mendalam dalam akaun-akaun 1988 dan 1989 oleh kerana beliau seorang EXCO pada masa itu. Itu mungkin satu sebab kenapa Y.B. Pengerusi PAC enggan

menangguhkan mesyuarat PAC yang ditetapkan pada 26 dan 27 September, 1991 sungguhpun Yang Berhormat dari Paya Terubong dan Yang Berhormat Pengkalan Kota meminta supaya ditukar tarikh tersebut oleh kerana pada kedua-dua tarikh tersebut, mereka tidak berada di Pulau Pinang. Mereka berada di Sarawak oleh kerana Pilihanraya Besar Negeri Sarawak. Beliau tidak mahu tukar tarikh, malah lebih seronok kerana lebih senang dan boleh menghalang siasatan yang lebih mendalam dalam jabatan-jabatan Kerajaan di bawah beliau dalam masa tahun 1989 dan 1990.

Inilah latarbelakang. Saya bukan rasa seronok buat ucapan ini. Di luar kita kawan baik, tetapi ada masa tanggungjawab kita kepada Dewan ini, kepada rakyat ini, kita perlu membuat apa yang perlu dibuat. Kita buat oleh kerana tanggungjawab kita, bukan kerana kita mahu menjadi boneka kepada sesiapa. Datang sini buat ucapan bahawa DAP anti-Melayu supaya boleh menjadi *PAC Chairman*. Itu *reward*?

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, teruskan dengan ucapan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Mengikut Laporan Ketua Audit Negara, ini pun ada disebut.... Dato' Speaker, masih panjang lagi, kalau mahu ditangguh, boleh, kalau mahu terus pun boleh. Mahu teruskan?

Tuan Speaker:

Tolong ringkaskan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Tidak boleh ringkas kerana ini mustahak. Ini serupa usul ketidakpercayaan. Ini perkara mustahak, bukan bukan biasa kita buat ucapan macam ini, kita buat *research*. Siapa ada baca 2 buah buku ini? Saya boleh teruskan tetapi saya beritahulah masih panjang lagi.

Dalam laporan Ketua Audit Negara yang dibentangkan dalam Dewan kali ini, baru-baru ini, kita dapati bahawa dalam Mesyuarat PAC 27 April, dalam minit mesyuarat terdapat satu catitan "4. Pembentangan Laporan Jawatankuasa. Jawatankuasa bersetuju supaya laporan Jawatankuasa dikemukakan kepada Dewan Undangan Negeri melalui satu usul kepada Dewan Undangan Negeri iaitu berbeza daripada amalan yang lepas di mana laporan hanya dibentangkan di atas meja Dewan. Perkara ini adalah tertakluk kepada kelulusan oleh Majlis Mesyuarat Negeri. Kita semua tahu dan maklum bahawa laporan PAC ini tidak dibentang melalui satu usul. Secara senyap-senyap dan diam-diam dibentang dan balik rumah buang dalam

tong sampah. Tidak ada orang mahu baca. Kenapa keputusan PAC mahu membentangkan ini sebagai usul tidak dibuat? Kita mahu tahu. Kenapa perlu pergi minta MMK? Bolehkah Y.A.B Ketua Menteri benarkan kita kemukakan satu usul? Adakah PAC bertanggungjawab kepada Dewan yang mulia ini atau PAC bertanggungjawab kepada Ketua Menteri? *Cross wire! This is wrong!* Silap! Konsepsi tidak ada. Beliau fikir *Chairman PAC* kena tunduk kepada Ketua Menteri. Itulah sebab datang dan buat ucapan yang liar. PAC bertanggungjawab kepada Dewan, PAC kalau mahu kemukakan satu usul, kemukakan usul, tidak payah pergi tanyakan MMK atau pergi tanya Y.A.B Ketua Menteri. Langsung *nothing to do with* Ketua Menteri. Faham tidak perkara ini? PAC sendiri kemukakan satu usul, kenapa mahu pergi melalui MMK? Kedua, kenapa MMK tolak? Saya percaya ada pergi MMK lah! Kalau ada pergi MMK, ini bererti bahawa MMK, Y.A.B Ketua Menteri tolak. Kenapa Y.A.B Ketua Menteri menolak satu usul? Ini menunjukkan tidak demokratik, menunjukkan tidak *accountable*, menunjukkan tidak *transparent*. Ini silap Y.A.B Ketua Menteri! Beliau cuai, tidak bertanggungjawab! Berdiri, jawab.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, mengikut Peraturan 109A (7) mengenai PAC, Jawatankuasa itu hendaklah membuat laporan dari semasa ke semasa dan membentangkannya di atas meja iaitu di atas meja kalau dibentangkan sebagai laporan, itulah yang dikehendaki oleh peraturan, tidak merujuk kepada usul. Oleh itu pihak kami membuat keputusan tidak perlu.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Tidak faham langsung! Y.A.B Ketua Menteri tidak faham langsung perkara ini. Tidak perlu tetapi kalau mahu kemukakan usul pun boleh. Nampaknya *Chairman PAC* pun larilah. Kenapa mahu usul? Cadangan ada usul kemukakan laporan PAC ialah supaya ia boleh mendapat perhatian Dewan ini, boleh mendapat perhatian orang ramai. Itu tujuan dan itu satu tujuan yang baik. Apa Peraturan 109? Lagi pecah *golden rule* sebagai seorang Ketua Menteri yang baik, faham apa yang terdapat dalam *State Assembly proceeding*, tidak faham. *Golden rule*, setiap hari pecah, 100 kali, tidak faham! Apa tidak perlu? Kalau PAC mahu buat, kenapa MMK menolak, menjadi penghalang? Kalau Ketua Menteri tidak menolak dan tidak menjadi penghalang, tentulah usul sudah dikemukakan. Kini kita lihatlah satu komplot Ketua Menteri, *PAC Chairman* satu komplot mahu sembunyikan kira-kira akaun. Di mana ada *transparency*, di mana ada *accountability*? Mahu jawab? Saya beri.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, mengikut Peraturan yang sedia ada, khasnya Arahan Perbendaharaan No.304B, apa yang selalunya diamalkan ialah laporan PAC dibentangkan sebagai risalah di dalam Dewan Undangan Negeri dan tindakan akan diambil oleh Pegawai Kewangan Negeri dengan menghantar setiap perenggan yang berkenaan kepada jabatan-jabatan atau Ketua-ketua Jabatan yang berkenaan untuk mendapatkan jawapan. Itulah jawapan dan tindakan yang selanjutnya. Itulah amalan. Apa yang disebutkan oleh Ahli Padang Kota ini ialah sesuatu yang dikatakan oleh seorang dua ahli dalam PAC supaya dibentangkan sebagai satu usul. Pihak kami berpendapat bahawa itu tidak perlu.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Penjelasan menunjukkan kejahilan Y.A.B Ketua Menteri dalam perkara ini. Penjelasan *has made things worse*. Yang pertama, ini bukan pandangan seorang, dua orang, ini keputusan PAC sebab itu tercatat dalam minit-minit.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Penjelasan! Sungguhpun Pengerusi PAC tidak berapa rela tetapi atas desakan ahli-ahli lain beliau terpaksa membawa kepada perhatian MMK.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ini menunjukkan Jawatankuasa bersetuju, bukan seorang, dua orang, bersetuju mengenai satu usul. Ini menunjukkan bagaimana seorang Ketua Menteri menghormati PAC. Dalam pandangan Y.A.B Ketua Menteri, PAC ada, tidak ada, itu sama sahaja. Keputusan PAC pun tidak mahu terima, bukan tidak mahu terima, sebenarnya tidak ada hak. Ketua Menteri tidak ada hak untuk menghalang, tetapi dia menghalang, dia *sabotage democratic process*.

Sebentar tadi Y.A.B Ketua Menteri berkata amalan lazim ialah apabila *report PAC* datang, perenggan-perenggan dihantar kepada jabatan-jabatan. Itu kita tahu, tidak payah beritahu kepada saya. Perkara ialah apakah tindakan Dewan yang mulia ini mengambil, bukan tindakan jabatan-jabatan mengambil. Apakah tindakan Dewan yang mulia ini mengambil oleh kerana PAC ialah satu Jawatankuasa Kecil Dewan ini? *PAC report*, melaporkan kepada Dewan dan Dewan mengambil perhatian yang serius atau *indifference*, buang dalam tong sampah. Itu sahaja.

Tujuan cadangan dibuat satu usul dikemukakan untuk membentangkan laporan ialah supaya apa yang dilaporkan, segala perjalanan PAC itu menjadi satu perhatian yang serius kepada Ahli-

ahli Dewan ini dan orang ramai. Tujuannya ialah untuk satu *check Government expenditure, efficiency dan integrity*. Itulah Y.A.B Ketua Menteri tidak faham sungguhpun beliau bercakap tentang *Audit Bill* dalam Parlimen. Langsung tidak faham!

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, tidak perlu ulang perkara itu. Teruskan dengan ucapan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Saya mahu jawab kenapa beliau *sabotage* usul ini.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya hendak tanya sama ada amalan ini pernah diamalkan di peringkat Parlimen atau di lain-lain tempat di mana laporan PAC dibuat sebagai satu usul?

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Tidak dibuat dalam Parlimen. PAC dalam Dewan Rakyat tidak kemukakan laporan sebagai usul oleh kerana PAC tidak buat keputusan itu. Kalau PAC dalam Dewan Rakyat buat keputusan mahu kemukakan laporan sebagai usul, boleh. Di sini, di Negeri Pulau Pinang PAC buat satu keputusan mahu membentangkan laporan sebagai usul tetapi Ketua Menteri menghalang, tidak benarkan. Pengerusi PAC pun tunduklah kepada Ketua Menteri walhal PAC bertanggungjawab kepada Dewan dan bukan kepada Y.A.B Ketua Menteri.

Perkara 2, dalam Dewan Rakyat terdapat perbahasan-perbahasan laporan PAC. Ada! Saya ada satu usul, saya pernah kemukakan satu usul membahaskan laporan PAC dan ada dibahaskan. Boleh *refer hansard*. Tetapi itu bukan isu, isu ialah kenapa Ketua Menteri berkata dan melaung-laungkan *accountability, transparency* menghalang satu usul dikemukakan walhal beliau tidak ada tanggungjawab, dia tidak ada kuasa untuk berbuat begitu. Kenapa? Jawab! Tidak boleh jawab! Tentu tidak boleh jawab, tidak ada jawapan.

Dato' Speaker, itulah masalah.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya sebenarnya telah menjawab. Saya kata itu bukan amalan. Dengan membentangkan di sini, ini sudahlah menjadi *accountable*. *Accountable* supaya ahli-ahli yang hendak membangkitkan isu, boleh membangkitkan di dalam membahaskan ucapan T.Y.T. atau mana-mana. Segala-gala boleh dibahaskan. Ini dengan membentangkan laporan sudahlah mencukupi kerana kalau tiap-tiap hal tiap-tiap laporan itu dibuat usul, maka itulah bukan amalan Parlimen.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Siapa buat keputusan mahukan usul. Bukan seorang ahli.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Penjelasan. Mengikut kelaziman Dewan ini, selain daripada beberapa ahli pembangkang memetik laporan Audit Negara, siapa yang berminat lagi oleh itu PAC telah membuat keputusan pada mesyuarat terakhir untuk membentangkan laporan ini sebagai satu usul untuk *specifically* membawa perhatian bukan sahaja Ahli-ahli Dewan Undangan Negeri ini tetapi Ketua-Ketua Jabatan terhadap seperti saya kata tadi *highlight issues*.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Itu Y.A.B Ketua Menteri tidak boleh jawab. Keputusan dibuat oleh Jawatankuasa PAC, Jawatankuasa terkanan dalam Dewan ini dalam mana-mana Parlimen, *most senior*, dia halang, dia chop, *ninja assassin* lagi. Itulah masalah, masalah Pengerusi PAC memegang jawatan dengan *mentality* EXCO, bukan dengan *mentality* Pengerusi PAC, *mentality* EXCO, lebih teruk bekas EXCO, lebih tidak ada kuasa, lebih teruk, harap dapat *favours* di sini dan di sana daripada Ketua Menteri, lebih teruk *mentality* EXCO, bekas EXCO jadi Pengerusi PAC. Habis PAC Ketua Menteri lebih suka hati, tidak ada *check*, tidak ada *accountability*, tidak ada *transparency*, lebih senang lebih suka. Bukan? Dato' Speaker....

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, itu niat jahat, saya tidak pernah mengatakan saya tidak mahu PAC dan saya tidak pernah kata kita tidak harus membentangkan. Kita membentangkan semua laporan secara terbuka atas semua meja.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Yang mahu PAC yang lemah ada Pengerusi dengan *mentality* bekas EXCO. Apa PAC ni? Tentu Y.A.B Ketua Menteri mana boleh kata tidak mahu PAC, *laughing stock whole world* tetapi dia menentukan Pengerusi PAC lemah, tidak berkesan, tidak ada *conception*. Itu dia lebih suka hati sebab itu tidak ada *accountability* tidak ada *transparency* dia boleh buat apa dia suka buat sekarang. Bukan. Inilah *incontrovertible proof*, bukti yang tidak boleh dipertikaikan, bahawa kenapa Yang Berhormat Telok Kumbar sudah gagal dalam dua tahun sebagai Pengerusi PAC dan tidak memenuhi amanah yang diberi kepada dia oleh Dewan yang mulia ini dan oleh rakyat jelata. Tentulah inilah sebab kenapa Y.A.B Ketua Menteri mahu dia sebagai Pengerusi dan kenapa kita mahu dia ditukar. Kita ada sebab tanpa sebab kita tidak akan buat apa-apa cadangan. Tadi Yang Berhormat dari Pengkalan Kota telah kata begitu *frustrated* dalam PAC sebab itu dia tidak mahu lagi berkhidmat dalam PAC. Yang Berhormat dari Paya Terubong pun tidak mahu berkhidmat lagi dalam PAC tetapi kita katalah, kita memujuk dia, memang kita perlu ada orang dalam PAC. Sebab itulah dia teruskan tetapi keadaan ini tentulah kepada Y.A.B Ketua Menteri, itu apa yang dia suka-suka hati. Kita kemukakan pindaan ini oleh kerana kita percaya kalau PAC mahu *effective*, mahu berkesan, ia perlu diketuai, dipengerusikan oleh Ahli Pembangkang yang amalan biasa dalam Parlimen-parlimen Komanwel dan bukan khasnya oleh seorang yang ada kepentingan sendiri oleh kerana latar belakang beliau, EXCO dulu.

Dato' Speaker, sungguhpun sekarang kita habis kira-kira Kerajaan 88, 89 PAC masih belum ada laporan mengenai kira-kira 1990. Masa itu Yang Berhormat Telok Kumbar EXCO dan apabila siasat periksa perkiraan untuk 1991 dan kemudian diapun ada *conflict of interest* sungguhpun bukan EXCO lagi oleh kerana masih ada tertunggak-tunggak, isu-isu akaun-akaun 84, 85, 86, 87, 88 masih belum selesai. Kira-kira Kerajaan tahun depan pun masih ada *conflict of interest* untuk dia. Ini kita boleh lihat daripada laporan ini yang terbaru bahawa ada daripada laporan PAC mengenai kira-kira 1984 ada lagi 2 isu *out standing*, daripada Laporan PAC kira-kira 1985 ada 5 isu *out standing*, Laporan PAC kira-kira 1986 satu isu *out standing* Laporan PAC Kira-kira 1987 lima isu *out standing*, masuk ke depan. Dalam ucapan Y.A.B Ketua Menteri masa dia Ahli Perlimeren Tanjong dia kata PAC Dewan Rakyat tidak bergigi dan tidak berkesan. Dibawah pemerintahannya PAC Negeri Pulau Pinang lebih tidak bergigi, lebih tidak berkesan, dia sendiri cabut gigi PAC. Di Dewan Rakyat mahu PAC yang ada bergigi, di sini dia cabut gigi PAC.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, dalam ucapan saya dulu saya mengatakan PAC tidak bergigi kerana tidak cukup pegawai. Itu isu.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Tetapi datang ke sini menjadi Ketua Menteri cabut gigi PAClah dengan melantikkan Yang Berhormat Telok Kumbar sebagai Pengerusi PAC, cabut gigi PAClah.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, dia putar belitkan

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Putar belit?

Ketua Menteri:

Saya cakap tidak cukup gigi ialah kerana tidak cukup pegawai-pegawai untuk membantu menjalankan tugas.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Saya percaya fahaman Y.A.B. Ketua Menteri lebih tinggi sedikit daripada Yang Berhormat lebih tinggi daripada Yang Berhormat PAC *Chairman*lah. Dia faham apa yang saya cakap. Bukan? Dato' Speaker, masa sudah sampai untuk kita menentukan, memastikan bahawa PAC ialah satu *watchstop* yang berkesan, yang boleh mengada satu *check* atas kecekapan dan integriti kewangan Kerajaan, di mana PAC bolehlah beri hormat di mana semua pegawai-pegawai Kerajaan hormat malah takut PAC. Barulah PAC boleh kata berkesan. Hormat dan takut PAC. Sekarang siapa yang takut PAC, siapa hormat PAC? Tidak takut, tidak hormat oleh kerana gigi dicabut oleh Y.A.B Ketua Menteri. Sekarang jabatan-jabatan Kerajaan takut apa? *Check-check* audit oleh Jabatan Ketua Audit dan Laporan Ketua Audit. Itu sahaja tetapi sepatutnya kalau kita mahu satu sistem *check* atas kecekapan dan integriti perbelanjaan Kerajaan patut ada tiga tahap di mana boleh *instill fear* dalam pihak Kerajaan, kakitangan Kerajaan, *fear*. Bukan satu tahap saja, periksa Audit oleh Ketua Audit Negara, perlu tiga tahap. Selain daripada pemeriksaan oleh Pejabat Ketua Audit, langkah yang kedua ialah siasatan PAC. Patutlah Jabatan Kerajaan takut mahu menghadapi PAC, takut sama ada akaun-akaun mereka, sama ada kira-kira mereka, sama ada perbelanjaan mereka akan didedah bahawa ada penyelewengan, penyalahgunaan kuasa, ada *mall practices*, ada apa-apa *irregularity*. Takut, patut takut tetapi pergi PAC, Pengerusi PAC bantu tutup perkara. Itu langkah yang kedua. Langkah yang ketiga apabila laporan PAC dikemukakan. Lagi patut *instill fear* kepada Jabatan-jabatan Kerajaan. Tiga tahap - pemeriksaan Ketua Audit Negara, pemeriksaan oleh PAC, pembentangan laporan PAC. Sekarang satu sahaja Ketua Audit Negara, kakitangan Kerajaan takut. PAC tidak ada gigi tidak takut, laporan dibentang, terus pergi ke

tong sampah. Siapa takut? Mahu bentang sebagai usul, Ketua Menteri pun halang, tidak boleh. Kalau bentang sebagai usul orang akan baca, tidak mahu orang baca, tidak mahu usul terus tong sampah.

Dato' Speaker, sebab itu sekarang kewujudan PAC, pemeriksaan PAC, laporan PAC tidak dihiraukan, *utterly irrelevant*. Y.A.B Ketua Menteri kata oh, diperingkat Jabatan Kerajaan apabila laporan Ketua Audit Negara atau laporan PAC dibentang perenggan-perenggan yang berkenaan dihantar ke jabatan-jabatan berkenaan supaya tindakan yang perlu diambil. Kita tahu diambil tetapi ada kesan. Kalau kesan tidak ada Yang Berhormat Pengkalan Kota kata tiap-tiap tahun pun masalah yang sama. Tidak berkesan. Sisa *out*, hantar jabatan-jabatan sisa *out*, gam sahaja dan lupalah. Yang perlu ialah *instill fear, respect, fear*, ketakutan, bukan kita mahu saman, membunuh pegawai Kerajaan tetapi itu ialah tanggungjawab. Mereka yang ada buat yang baik mengikut arahan-arahan Perbendaharaan, tidak ada apa-apa penyelewengan tidak perlu takut. Kalau mereka yang tidak mengikut Arahan Perbendaharaan, tidak mengikut, ada buat apa-apa penyelewengan penyalahgunaan kuasa, mereka perlu takut. Takut kepada PAC, takut kepada pemeriksaan dalam laporan. Sekarang tidak dan Y.A.B Ketua Menteri bertanggungjawab atas keadaan oleh kerana dia cabut gigi PAC.

Dato' Speaker, sebenarnya Y.A.B Ketua Menteri bukan sahaja sudah cabut gigi PAC, dia sudah menggunakan PAC sebagai satu helah untuk elak *accountability* kepada Dewan ini. Dua hari dahulu Y.A.B Ketua Menteri kata bahawa Yang Berhormat dari Paya Terubong ada sebut ulasan-ulasan daripada laporan Ketua Audit yang terbaru yang baru dibentang dalam Dewan ini, dia kata saya tidak mahu jawab. Laporan ini akan pergi ke PAC. Bila laporan ini pergi ke PAC Kerajaan kita akan hantar memorandum dan satu pemeriksaan akan dibuat oleh PAC. Tidak mahu jawab di sini, *a duplication*, itulah elak *accountability* menggunakan PAC untuk elak *accountability* Y.A.B Ketua Menteri. Mana ada *accountability*? Ini kali yang pertama saya dengar mana-mana Menteri diperingkat *Federal* atau diperingkat Negeri yang kata oh, Laporan Ketua Audit Negara sudah keluar, ini silap, inilah penyelewengan, tetapi saya tidak jawablah, mahu pergi PAC. Mana ada? Baru di Negeri Pulau Pinang....

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, ini lagi satu contoh...

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

....nanti saya habis ini dulu, di Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang barulah ada Ketua Menteri buat pendirian semacam ini. Kenapa? Dia tidak sebenarnya faham prinsip *accountability*. Ya, beri.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, penjelasan, ya. Ini satu contoh lagi dia putar belit sekali lagi. Apa yang saya katakan pada hari itu ialah Ahli Paya Terubong datang, dia ambil bahan-bahan daripada laporan dan selepas itu dia mahu kita jawab. Kita kata okay, melalui saluran pergi PAC, kita buat memorandum, selepas itu kita jawab di sini juga kalau perlu, tetapi itulah prosesnya yang harus diikuti, proses dan prosedur.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ini pembohongan, *it's a lie*. Y.A.B Ketua Menteri tidak kata bahawa kita rela jawab disini. Y.A.B Ketua Menteri kata akan dijawab di PAC. Sekarang kata jawab di sini. Ini satu pembohongan, *open lie, caught red handed*. Ya, jangan main-main di sini dan ini pun salah. Itulah sikap saya tegur. Kenapa kata oleh kerana bahan-bahan daripada laporan Ketua Audit Negara kita tidak jawablah, kita beri PAC jawab.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, tidak usah gunakan pembohongan, guna perkataan lain.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Apa yang berlaku pun sudah berlaku. Kita semua sudah tahu apabila Yang Berhormat Paya Terubong kemukakan bahan-bahan, menggunakan bahan-bahan daripada Laporan Ketua Audit Negara Y.A.B Ketua Menteri ada tanggungjawab menjawab di sini, bukan lari dan kata tunggulah PAC *report*. Tunggulah Yang Berhormat Telok Kumbar tutup perkara itu, tiga tahun laporan keluar, tong sampah semua sudah lupa. Apa *accountability young man*. Masa Y.A.B Ketua Menteri menjadi Ahli Parlimen masa tahun apa? 82 - 86, boleh ingat lagi masa itu? Cekap, amanah dan bersih. ABC 82 - 86, 2M, pucuk pimpinan 2M. Mereka menitik beratkan *highlight* bersih, cekap, beramanah. Dengan apa? Dengan laporan Ketua Audit Negara. Faham, ingat masa itu Yang Berhormat Ahli Parlimen? Bila laporan Ketua Audit Negara keluar surat khabar beri laporan yang besar-besaran, dalam Dewan Rakyat, di luar Dewan Rakyat penjelasan dibuat. Datuk Sri Dr. Mahathir, Datuk Musa Hitam masa itu tidak kata, oh, tidak payahlah, kita tunggulah PAC. Bukan. Inilah *reactionary attitude*. Sekarang, oh tunggulah PAC, kata *accountability* yang membelakangkan sebenarnya slogan ABC sendiri. Pendirian Barisan Nasional, sudah membelakangkan pendirian Barisan Nasional *Federal*, Satu Kerajaan yang cekap, amanah dan bersih. Mahu jawab? Boleh, saya beri jalan.

Tuan Speaker:

Yang Berhormat teruskan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Masa itu begitu banyak perkara - kontrak-kontrak dalam pertahanan, kontrak-kontrak dalam berbagai Kementerian. Lupa, jadi Ketua Menteri, lupalah. Gigi PAC dicabut cukuplah. Mahu penjelasan? Bila-bila saya beri. Itulah saya sangat rasa kecewa. Orang yang muda patutlah *idealisma* yang lebih patut lebih *committed* kepada cekap, amanah, bersih tetapi sebaliknya lebih teruk daripada sesiapa yang *the worst in the country* dalam *accountability* dan *transparency*.

Dato' Speaker, inilah pendirian, pandangan ini bukan sahaja lemah dan tidak boleh diterima tetapi bertentangan dengan amalan-amalan *convention-convention* Parlimen dan amalan-amalan Barisan Nasional sendiri. Pergi tanya Perdana Menteri sama ada pendirian ini dapat direstui dia. Tentu tidak, dia *shocked*. Dato' Speaker, Yang Berhormat dari Pengkalan Kota ada sebut patut PAC ada bidang kuasa yang luas. Adakah PAC dibawah Pengerusi Telok Kumbar siasat kawasan-kawasan yang luas atau menumpukan perlahan-lahan pelan dalam laporan Ketua Audit Negara Kerajaan Negeri sahaja. Ya, sebenarnya kenapa kita tengok laporan ini PAC dilantik oleh Dewan yang mulia ini 24hb. Disember 1990, bila pemeriksaan pertama bermula? Bila? Bagi satu PAC member sanalah, 26hb. September, 9 bulan, 10 bulan baru bergerak. PAC Chairman cekap, sangat cekap.

Dato' Speaker, nampaknya kita sudah sampai satu bulatan yang penuhlah oleh Y.A.B Ketua Menteri. PAC sudah jadi satu *black hole*. PAC patut menjadi satu jentera am, tangan kanan, *right arm* Dewan yang mulia ini untuk siasat penyelewengan, amalan curang dan lain-lain dalam Kerajaan tetapi sudah jadi *black hole*, semua hilang ke dalam. *Black hole of Penang, black hole of Koh Tsu Koon*. Di sini saya mahu tanya satu perkara. Saya mendapati bahawa sekarang *auditing-auditing* berbagai badan-badan MPPP, MPSP, PDC, PLB, PPC, *Penang Port Commssion, Penang Development Corporation* sudah diswastakan. *Auditing* sudah diswastakan tetapi sijil Audit tidak dibuat oleh Syarikat-syarikat Audit swasta. Kalau begitu kenapa diswastakan? Kenapa berlaku perkara yang anih itu? Ini masalah *accountability*, masalah *transparency*. Memang saya ada menggunakan bahasa-bahasa yang kuat dan mungkin ada menyakitkan hati khasnya Yang Berhormat Telok Kumbar. Bukan niat saya buat *personal attack* tetapi atas isu *fact*, atas *reason*. Saya ada kata saya bukan seronok memberi ucapan itu tetapi perlu dibuat dan saya harap kalau Y.A.B Ketua Menteri boleh menunjuk satu sikap yang betul, bersetuju mengenai perlantikan Yang Berhormat Paya Terubong sebagai Pengerusi PAC, sebenarnya Yang Berhormat Telok Kumbar selepas apa yang saya sudah cakap selain daripada apa yang saya cakap tidak benar, Yang

Berhormat Telok Kumbar patutlah tarik balik namanya untuk Pengerusi PAC. Kalau tidak inilah menyentuh dengan masalah maruah. Sekian, terima kasih.

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat kita menghadapi satu pindaan kepada usul... hendak jawab? Ya, saya nampak semua orang pun sudah letih, lapar tetapi saya tidak berapa lapar lagi, hendak tahan pukul 4.00 petang bolehlah.....(ketawa)

Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ditangguhkan sehingga jam 3.00 petang.

*Dewan ditangguhkan pada jam 1.40 petang.
Dewan bersidang semula pada jam 3.30 petang.*

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan di sambung semula. Sekarang kita ada satu pindaan. Sebelum saya buat pindaan barangkali ada yang hendak jawab daripada Telok Kumbar ataupun Seberang Jaya. Sila.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Dato' Speaker, saya bangun dengan tujuan untuk memberi penjelasan sedikit kerana saya disentuh atas perbadi dan bila mana kita dengar tuduhan yang agak begitu panjang lebar dibuat terhadap saya. Jadi saya inginlah mengambil kesempatan pada petang ini di Dewan yang mulia ini untuk memberi sedikit penjelasan seberapa ringkas yang boleh supaya masyarakat dapat memahami sebenarnya PAC. Kita harus sedar bahawa PAC ini tujuannya ialah sepertimana yang disebut ataupun dikatakan oleh beberapa Yang Berhormat sebagai *watchdog* bukan sebagai *dog*. Kita bertanggungjawab untuk membuat siasatan dan membuat soalan-soalan jika perlu yang pertamanya untuk mencari jalan bagaimana hendak mengatasi masalah-masalah yang kita hadapi. Ini tujuan yang pertama. Kalau kita lihat kita bertanggungjawab, Kerajaan juga bertanggungjawab dan dia boleh melalui beberapa bahagian, pertama melalui daripada Ketua Juru Audit, yang kedua melalui PAC, yang ketiga melalui Dewan. Ini ada 3 cara atau 3 jalan yang boleh kita *check* dari masa ke semasa berhubung dengan akaun dan sebagainya.

Kita bentuk kerana kita faham kita adalah mengamalkan sistem demokrasi. Kita lantik Jawatankuasa yang terdiri dari pemerintah Barisan Nasional bersama-sama dengan pembangkang sebagai satu *team* yang dianggapkan sebagai *team* yang berkecuali. *Team* yang

mementingkan kepentingan masyarakat berbincang masalah wang ringgit yang perlu kita bincang yang diberi tanggungjawab kepada kita untuk membincang dari masa ke semasa. bukan *team* Barisan Nasional, *team* DAP. Kalau orang yang mewakili DAP duduk di dalam Jawatankuasa ini dia tidak boleh menganggap dirinya sebagai DAP. Dia menganggap dirinya sebagai satu badan dalam satu Jawatankuasa untuk membincang sesuatu. Kita harus sedar ini. Kalau sekiranya ada orang duduk di dalam misal kata contoh parti pembangkang masuk dalam bertujuan semata-mata hendak membangkang, maka hasrat niat baik kita untuk menubuhkan Jawatankuasa itu juga tidak akan berjalan dengan lancar.

Teguran kepada saya, saya terima tetapi saya pun berasa begitu hairan kenapa ambil masa 2 1/2 tahun baru mula membuat taguran dengan begitu garang, berang dan macam-macam perkataan digunakan. Sayapun rasa tertanya-tanya, bukan rasa takut, tidak. Perasaan takut tidak timbul sama sekali, tetapi berasa tertanya-tanya adakah kerana saya berucap di dalam usul naik gaji sedikit, elaun di tambah dan sebagainya menimbulkan perasaan yang begitu marah sehingga mencari jalan bagaimana hendak kutuk wakil Telok Kumbar. Kalau itu, ertinya niat tadi, nawaitu tadi sudah berubah. Tetapi saya terima teguran tersebut, teguran sebagai manusia sebagai saya di tuduh. Pertama sekali saya hendak tanya bagaimana PAC *function*, saya selaku Pengerusi.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Penjelasan.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Nantilah dulu, saat ini lari

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Penjelasan, sebelum alih ke tajuk yang lain, tadi itu.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Nanti saya beri peluang. Saya hendak cakap sampai selesai dulu.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Boleh, boleh beri peluang.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Jangan ganggu, nanti hilang saya punya... terima kasih, terima kasih. Inipun sudah mula ganggu. Inipun satu *style* yang baru juga boleh mengganggu orang waktu bercakap. Beri saya agak dalam 10 *second*, saya agak lambat sedikitlah. Boleh jadi orang kata *qualification* kurang sedikit, hendak tangkap itu kurang sedikit. Kita harus ingat itu, selaku pengerusi apa tanggungjawabnya. Bagi saya, kalau hendak bercakap cuba tanya betul-betul, tidak usah tanya di sinilah, buang masa, balik fikir, saya beri kebebasan ataupun tidak untuk bercakap, untuk menyoal, untuk membuat apa sahaja. Jika perlu, kalau saya menahan, boleh buat dan bangkit sebagai usul kurang senang berhubung dengan pentadbiran saya. Semua baik dan adanya, macam cerita *fairytale*, selalu berkesudahan dengan baik adanya. Tiba-tiba datang di sini baru timbul kata tidak percaya kepada saya. Wakil Pengkalan Kota dengan begitu garang bercakap di sini. Masa mesyuarat dalam PAC semak balik tengok berapa kali cakap. Dalam mesyuarat Jawatankuasa beberapa kali bercakap? Kalau disentuhkan tadi mengatakan dia bangkit soal agama, boleh saya baca di sini tengok, kita ulang, kita ambil petikan, Encik Chow berkata: Adakah perkara ini serius *task force*? Bolehkah nyatakan dalam angka yang dikatakan hilang? Baru dia tanya, bukan dia bangkit dapat cerita untuk datang buat satu usul, bawa satu usul. Tidak! Dia tanya laporan daripada pegawai Majlis Agama yang memberi laporan sehingga terkeluar, laporan yang diberi itu ditunjukkan kepada kita ada pegawai yang agak tersilap begitu dan begini dan akhirnya pihak yang bertanggungjawab dalam jabatan tersebut mencari jalan untuk mengambil tindakan, mengikut apa yang pegawai itu fikirkan perlu. Majlis Agama akan mengambil tindakan ataupun sudah mengambil tindakan ataupun sedang mengambil tindakan. Tetapi kalau perhati di sini dengan jawapan yang diberi mengatakan dia membangkitkan.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, penjelasan. Saya tidak mahu berucap di sini oleh kerana saya ada *interest, you have to declare*, tetapi saya ingin membetulkan apa yang disebutkan oleh Ahli Kawasan Telok Kumbar. Ketika itu saya pun ada di dalam bahawa rakan saya tidak *pursue the matter*, oleh kerana Ketua Audit telah berkata bahawa ia akan di dalam laporan Audit 1991, Oleh sebab itu kami tidak *pursue the matter*. Saya pun ada masuk campur. Kalau mahu sebut, sebut semua oleh kerana saya ada tanya juga dan kita *stop* oleh kerana apa yang Ketua Audit berkata, ada di dalam, ini adalah keadaan yang sebenar, rakan saya tidak *pursue* oleh kerana janji itu diberi disana.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Itu saya kata kalau tidak baca habis semua. Bila ambil petikan, yang tuan-tuan ambil petikan, Yang Berhoramt-Yang Berhormat ambil petikan, jadi bila dapat satu gambaran petikan-petikan itu nampak dia berubah cerita. Dia berubah cerita, kalau ambil petikan. Jadi saya hendak sentuh di sini kita harus ingat dalam sepanjang PAC berjalan saya pun sepatutnya tidak boleh bercakap betul, tidak berapa sedap hendak bercakap kerana nama saya telah dicalon. Jadi seolah-olah saya hendak mempertahankan diri saya supaya dicalon semula. Tetapi hendak buat bagaimana? Tuduhan di hentam pada saya. Orang kata sehingga makan pun kita tangguh. Sepatutnya makan pukul 1.00 hari ini kita makan 1.45, ditangguh kerana hendak hentam Telok Kumbar. Itu tidak apa, hendak hentam hentamlah, hendak tunjuk pun tidak apa. Teguran, boleh buat teguran hendak tunjuk kesalahan, boleh tunjuk kesalahan tetapi apa yang perlu kita harus awasi adakah perubahan. Dia bukan kata Jawatankuasa PAC ini kena jadi macam anjing gila, keriau, tempek, masuk surat khabar hentam semua orang. Bukan begitu. Boleh jadi *style* saya ini sudah jadi macam itu. *Style* saya ini sudah jadi macam itu. *Style* saya *style* lemah-lembut. Bila bercakap sekali sekala baru garang. Dia ada *timing*, dia ada garang, ada *slow* ada lembut, ada lemah, ada lembek (gangguan) tetapi kalau lembek, lembeklah. Tetapi apa yang perlu kita buat kajian sepanjang kita berjalan sekarang ada perubahan atau tidak. Kalau kita bincang cerita ini, cerita Majlis Agama kes akaunnya tahun 1986. Sekarang mereka sudah pergi dengan begitu cepat, sudah buat persediaan sehingga akaun 1990. Yang itu kita bincang tahun berapa? Tahun sudah. Dia bergerak dengan begitu cepat daripada tahun akaun 1986 sampai tahun 1990 sudah siap sedia untuk diberi kepada Juru Audit. Tak perlu kita maki, tidak perlu kita keriau, tidak perlu kita tempit, tidak perlu kita 'bam' orang macam letupan tadi, bedebum, terkejut, kita. Tetapi apa pun tidak jadi. Yang jadi bunyi yang kuat, itu sahaja, tetapi apa pun tidak, hendak kata semua orang takut, hendak lari keluar dari Dewan ini, tidak, kerana dia tahu yang bunyi itu 'bom' tidak ada apa. Lebih daripada 'bom' tidak ada apa. Tuan Speaker, kalau kita tengok, kita kena ingat, saya ulang balik kita adalah satu *team*. Mungkin Ahli Pengkalan Kota hendak kena berhenti, hendak diganti dengan Ahli Datuk Keramatkah, jadi cari jalan bangkit cakap, tarik diri, hentam orang. Boleh jadi, saya kata boleh jadi. Boleh jadi tidak, boleh jadi betul, hendak tukar orang lain kerana minta Pengkalan Kota ambil bahagian lain. Boleh jadi, tetapi kita tidak tahu apa yang sebenarnya. Jadi Tuan Speaker saya hendak tunjuk di sinilah kalau Jawatankuasa PAC itu lemah, maka termasuk orang yang dicadang sebelah sana pun lemah. Sama-sama kita duduk bincang belum pernah lagi Jawatankuasa menegur kata kamu jadi Pengerusi selalu begini, begini, begini tidak betullah. Belum pernah. Buat rekod dan siasat. Belum pernah ada teguran kepada Pengerusi. Tiba-tiba datang di sini buat teguran kepada Telok Kumbar sampai kalau kena ada lemah

jantung boleh jatuh. Boleh jatuh kalau saya ada lemah jantung. Nasib baik sampai sekarang masih belum ada lemah jantung lagi. Boleh tolong siasatlah, boleh jadi saya ada lemah jantung hari ini.

Tuan Speaker:

Yang lain lemahkah?

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Boleh jadi Dato' Speaker. Tetapi apa yang saya hendak tunjuk, waktu kita membincang masalah ini, kita tubuh Jawatankuasa, kita bincang masalah biasiswa. Cerita masalah biasiswa sebelum saya jadi Pengerusi biasiswa semua sangkut. Orang itu tidak bayar hutang, orang ini tidak bayar hutang. pendek kata ramai yang tidak bayar hutang. Boleh jadi hampir 90% yang tidak bayar hutang. Tetapi bila kita bincang dengan kepimpinan Yang Berhormat Dato' S.S, dia sebagai Setiausaha Kerajaan Negeri dia datang berbincang dengan Jawatankuasa PAC. Bincang, dia memberi jaminan dalam tempoh yang singkat kita dapat atasi perkara ini. Bincang dengan PAC. Dalam tempoh dua bulan kita panggil sekali lagi membincang bagaimana perjalanan berhubung dengan biasiswa. Dalam tempoh dua bulan dapat jawapan. Kalau tidak percaya sila siasat. Pinjaman di bayar balik sudahpun meningkat kalau dibandingkan pada zaman yang lalu, sudah meningkat.

Begitu juga hasil cukai tanah dan sebagainya. Siasat sendiri tengok sendiri dalam rekod ada atau tidak kenaikan. Kalau ada kenaikan itu sudah ada tanda baiknya. Sudah ada. Hasil daripada siapa? Jawatankuasa PAC termasuk Ahli Pengkalan Kota dan Paya Terubong. Saya bukan kata kuasa Pengerusi - termasuk Ahli Pengkalan Kota dan Paya Terubong sebagai Jawatankuasa PAC yang main peranan. Penanti pun Ahli Jawatankuasa juga, dia pun main peranan juga. Boleh hendak nafikan dia tidak main peranan? Ahli Penaga pun juga main peranan. Boleh kita nafi soalan-soalan yang dibangkit waktu kita temuduga ataupun kita cuba menyiasat kes? Ahli Bayan Lepas main peranan. Termasuklah Ahli Pengkalan Kota dan Paya Terubong, tetapi Ahli Pengkalan Kota kurang sedikit soalnya. Kalau saya hendak ingat, hendak banding Ahli Penanti cakap banyak, Ahli Penaga cakap banyak, Ahli Paya Terubong cakap banyak, tetapi Pengkalan Kota tidak cakap banyak. Hari ini dia buat soalah-olah tidak percaya kepada saya yang kurang bercakap itu. Boleh jadi dia memikirkan banyak, tetapi fikirannya itu di simpan, tidak dibawa untuk berbincang. Sampai bila pun tidak boleh selesai. Kalau kamu ada idea yang paling baik dalam dunia pun, kalau tidak di bawa untuk bincang, tidak akan dapat selesai.

Apa yang perlu kita tengok di sini ada satu Jawatankuasa Pinjaman Biasiswa ditubuhkan dan perkara itu sedang berjalan dengan baik. Mungkin dua tahun, tiga tahun empat tahun, lima tahun tidak baik akan merosot, tetapi apa yang berlaku sekarang sudah meningkat dengan baik. Kemudian ada satu Jawatankuasa Peningkatan Hasil. Ia sedang memerhatikan bagaimana hendak dapat balik ini, peningkatan hasil tunggakan-tunggakan dan sebagainya, hasil daripada perbincangan PAC. Juga penubuhan satu Jawatankuasa Pemeriksaan Audit. Kalau tidak tahu tanya tengok. Siapa dia Yang Berhormat Pengerusi Kewangan Negeri. Hasil daripada ini, hasil daripada apa Ahli Padang Kota sebut, beri kepujian atas perhatian yang ditunjuk oleh Pegawai Kewangan Negeri kepada PAC. Itu adalah perbincangan, pandangan dan juga cara-cara untuk mengatasi masalah. Bukan hendak main hentam Pengerusi, hendak main hentam Jawatankuasa dan bukan tanggungjawab Jawatankuasa hentam orang. Pertama sekali motifnya, bagaimana hendak selesai? Kalau tidak boleh selesai ada teguran beri teguran, sekali teguran tidak mahu terima, beri teguran lagi sekali. Tidak mahu juga, barulah hendak hentampun, hentamlah kerana dia ketegar. Ini belum pernah ada yang ketegar dengan kita, yang engkar, yang tidak mahu ikut peraturan ataupun tidak mahu mendengar nasihat-nasihat daripada PAC. Pendek kata setelah kita wujud hari ini, beberapa Jawatankuasa yang sudah bergerak untuk hendak memperbaiki akaun Negeri Pulau Pinang ini yang daripada dulu waktu saya jadi Pengerusi bersama-sama Ahli Pengkalan Kota dan juga Paya Terubong duduk bersama-sama tahun 1986 belum selesai. Sekarang sudah meningkat sampai tahun 1989. 1990 sudah *ready*. Saya ingat jangan-jangan 1991 pun sudah boleh dibawa kepada Auditor untuk audit. Ini di mana salahnya sangat?

Kalau buat petikan, cerita petikan, dia boleh pusing. Satu tajuk 10 orang boleh bercakap 10 macam. Kita beri satu tajuk 10 orang bercakap 10 macam. Yang mana kita hendak terima, terimalah. Yang mana kita hendak dengar. Kita dengar, kalau tidak mahu dengar, kita keluarlah. Itu perkara biasa. Kalau hendak berbahaskan lagi selepas saya duduk, memang boleh berbahas dan memang boleh cari lagi bahan-bahan untuk mengata dan untuk menimbulkan masalah. Boleh, memang boleh, tetapi kalau mahu pula suruh pula, bangun sekali lagi untuk menjawab, memang boleh kita menjawab sebab ada perkara-perkara yang kita boleh jawab.

Ahli Kawasan Penaga (Encik Azhar bin Ibrahim):

Tuan Speaker, minta penjelasan. Selaku Pengerusi PAC pernahkah Yang Berhormat menghalang mana-mana Ahli PAC untuk mengemukakan soalan-soalan kepada pegawai-pegawai yang di panggil dalam Majlis itu untuk memberi penerangan?

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Terima kasih atas ingatan itu sebab saya selalu dalam mesyuarat, saya tidak pernah menghalang sesiapa. Bila buat pengumuman saya tanya Yang Berhormat Pengkalan Kota ada pertanyaan? Yang belum puas hati sila? Yang Berhormat Paya Terubong ada persoalan lagi, sila dan biasa Ahli Paya Terubong bangkitkan soalan lagi, satu demi satu. Selepas tiga, empat kali soalan yang dia soal dapat jawapan, dia jawab puas hati, tidak boleh nafi itu. Saya tanya pula Yang Berhormat Penaga ada soalan, sila, sehingga sampai peringakt Juru Audit. Juru Audit ada soalan-soalan yang belum puas hati atau pun jawapan-jawapan yang belum puas hati? Setelah semua puas hati, baru saya tutup kes itu pergi kes yang satu lagi. Itupun tidak betul. Saya tidak tahulah apa yang hendak buat.

Kita tubuh Jawatankuasa, kita mendesak Bahagian Perumahan. Perumahan, cuba *check* tengok sampai peringkat mana kita pergi dalam hal perumahan. Hari ini mengenai perumahan, Jawatankuasa sudah pun pergi ke peringkat bawa ke mahkamah, kalau sekiranya dia tidak mahu bayar, tindakan akan diambil melalui mahkamah. Dulu belum pernah. Ertinya Jawatankuasa PAC sekarang boleh dianggapkan berkesan juga, tukang kacau bagi orang buat cepat. Pegawai-pegawai kita memang buat kerja dengan cepat, berusaha untuk mempercepatkan lagi. Kalau sekiranya saya lemah, Jawatankuasa juga turut lemah sebab Jawatankuasa tidak berfungsi, tetapi saya tidak boleh menerima kata Jawatankuasa PAC lemah kerana banyak Jawatankuasa-jawatankuasa yang main peranan dengan penting, baik dan berkesan.

Jadi saya rasa setakat inilah saya nampak saya boleh tunjuk yang cerita kata menghalang JKR. Saya ingat kalau boleh hendak pergi sampai ke mana pun boleh. Saya tidak ada niat hendak menahan siapa pun. Kalau yang perlu, yang mahu, siap dan sediakan soalan-soalan. Carilah soalan-soalan di manapun kalau dapat untuk kebaikan rakyat kita. Jadi saya harap tuduhan yang diberi kepada saya, Tuan Speaker, saya menolak. Tetapi sekiranya ada orang hendak ulas lagi dia boleh ulas. Pada hal saya nampak buat masa sekarang tuduhan kepada saya itu tidak berasas. Hendak kata saya tidak pandai mungkin saya kurang pandai, hendak banding dengan orang yang berkelulusan sehingga ke tahap boleh dapat jadi *lawyer*. Mungkin saya lemah tetapi kalau setakat hendak jadi Pengerusi, hendak menerajui ataupun hendak jadi apa pun, kalau hendak berdebat pun saya ingat boleh tahan jugalah. Kata takut, tidak takut. Kata seriau tidak seriau. Kata berani pun tidak berani, tetapi kalau ada masa boleh, kalau buat tuduhan samacam itu dekat saya, saya terpaksa bangun untuk memberi jawapan. Saya bukan ada niat untuk hendak membela diri

saya supaya semua orang memberi perhatian penuh kepada saya supaya mencalonkan saya. Saya tidak mahu yang itu. Saya cuma jawab tuduhan kepada saya. Sekian Dato' Speaker.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Tuan Speaker, gulung. Terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian dalam pindaan usul yang dikemukakan oleh saya. Sekurang-kurangnya, Tuan Speaker, selepas perdebatan terhadap pindaan usul ini selama kira-kira dua jam, kepentingan PAC telah dihighlightkan di dalam Dewan ini.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato; Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Mahu yang itu sahaja.

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Sekurang-kurangnya Ahli-ahli Yang Berhormat yang dahulu tidak berapa minat atas hidup mati PAC, sekurang-kurangnya selepas hujah-hujah yang diutarakan oleh kedua-dua pihak kita melihat ke depan untuk melihat walaupun buat pindaan usul ini kita sudah tahu bahawa usul ini tidak akan diterima, Yang Amat Berhormat Telok Kumbar pun akan terus jadi Pengerusi.

Ahli Kawasan Telok Kumbar (Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar):

Yang Amat Berhormatkah?

Ahli Kawasan Pengkalan Kota (Encik Chow Kon Yeow):

Yang akan, mungkin, yang akan Yang Berhormat Telok Kumbar sekurang-kurangnya selepas mendengar hujah-hujah dari pihak ini dapatlah menerima, saya puji dia kerana menerima... teguran ini dengan hati yang terbuka walaupun kata-kata yang digunakan mungkin menyakiti hati Yang Berhormat... sekurang-kurangnya Yang Berhormat sudah dengar, sudah lebih mendekati, mungkin dapat mempermainkan peranan Pengerusi PAC dengan lebih berkesan mulai dengan penggal ketiga. Saya berharap sekurang-kurangnya Yang Berhormat dapat meletak PAC, jika tidak sama penting atau lebih penting dengan bola sepak, janganlah meletakkan PAC di bawah *priority* bola sepak.

Sekurangnya saya menjawab bahawa tidaklah niat kami di sini bahawa selepas, seperti Ahli Telok Kumbar kata, selepas dia memberi ucapan mengenai Rang Undang-undang Saraan dua tiga hari dahulu barulah kita hendak *to quote* dia, membalas dendam kerana tidak suka hujahnya yang menuduh DAP anti pembangunan luar bandar, anti Melayu. Inilah tidak betul sama sekali kerana semenjak pencalonan ahli-ahli PAC pun kami di sini telah mengambil keputusan untuk *highlight* kekurangan yang ada pada PAC Negeri Pulau Pinang dengan harapan sekurang-kurangnya selepas hujah-hujah yang diberikan Ahli Telok Kumbar dapatlah mengamalkan satu sikap yang lebih positif, yang lebih pro-aktif yang sering dikatakan oleh Y.A.B Ketua Menteri, bukan setakat menjadi *moderator* atau *minutes taker* sahaja tetapi masih ada bidang kuasa-bidang kuasa yang belum diterokai oleh Yang Berhormat Telok Kumbar dan saya haraplah selepas Dewan ini PAC yang baru akan dapat sebenar-benarnya walaupun tidak mahu menghayati prinsip Komanwel yang diamalkan di negara-negara Komanwel di mana ahli pembangkang menjadi Pengerusi PAC sekurang-kurangnya selepas hujah-hujah ini PAC dapat berfungsi dengan lebih berkesan lagi. Sekian terima kasih.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah pindaan kepada usul sebenar yang di bawa oleh Ahli Pengkalan Kota yang berbunyi "Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Kerajaan bagi Penggal yang Ketiga Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:-

1. Y.B. Encik Teoh Teik Huat selaku Pengerusi
2. Y.B. Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar,
3. Y.B. Encik Lim Chin Aun,
4. Y.B. Tuan Haji Ahmad bin Saad,
5. Y.B. Encik Azhar bin Ibrahim
6. Y.B. Encik K. Balasundaram

Ahli-ahli yang bersetuju katakan ya,

Ahli-ahli DAP:

Ya.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli yang tidak bersetuju katakan tidak.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

Tidak.

Tuan Speaker:

Tidak lebih banyak, jadi pindaan ini ditolak. Sekarang kita balik kepada usul sebenar. Di jemput Ahli Seberang Jaya.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad):

Tuan Speaker, saya ucapkan terima kasih di atas memberi peluang kepada saya untuk menggulung Usul saya ini. Saya ingat ada tiga perkara pokok yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Padang Kota dan Yang Berhormat dari Pengkalan Kota. Saya ingat kita bersetuju dalam dua perkaralah iaitu semua ahli-ahli PAC terdiri daripada ahli-ahli yang disebut tadi. Itu saya ingat tidak menjadi masalah.

Perkara yang kedua ialah perkara tugas-tugas PAC. Itupun saya rasa saya ingat tidak ada masalah. Selain daripada tugas-tugas yang diterangkan dan tanggungjawab yang saya cadangkan yang ada dalam Peraturan Mesyuarat 109(A) ada beberapa perkara lain pun yang dibangkitkan oleh Ahli Pengkalan Kota dan Pengkalan Kota. Saya ingat Yang Berhormat dari Telok Kumbar boleh ambil perhatian tentang cadangan-cadangan itu.

Perkara yang ketiga yang menjadi perbalahan kepada kita ialah mengenai perlantikan pengerusi sama ada pengerusinya daripada Paya Terubong atau pun daripada Telok Kumbar. Yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Pengkalan Kota adalah dua perkara pokok iaitu satu berkenaan *style* Yang Berhormat Telok Kumbar. Kita tahulah *style* orang masing-masing ini, cara orang bekerja masing-masing ada yang deras, ada yang perlahan, ada yang keras, ada yang lembut. Jadi saya ingat kita bolehlah katakan Ahli dari Telok Kumbar bolehlah ambil *tips* sedikit sebanyak dari Ahli Padang Kota kalau yang mana yang boleh pakailah. Kalau tidak boleh dipakai tidak usahlah.

Ahli Kawasan Kebun Bunga (Dr. Teng Hock Nan):

Semua tidak boleh pakai.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim Saad):

Kalau boleh pakailah. Jadi saya ingat itu tidak menjadi masalah. Perkara yang kedua yang dibangkitkan ialah perkara *conflict of interest*. Saya juga ingin mengatakan bahawa kalau dia jadi ahli biasa, adakah itu tidak bermakna *conflict of interest*? Mungkin juga kalau *conflict of interest*, jadi ahli biasapun, *conflict of interest* juga. Tetapi saya cadangkan kepada Ahli-ahli PAC sama ada daripada pihak pembangkang ataupun pihak Kerajaan, kalau ada *conflict of interest*, saya ingat Dewan ini tidak keberatan bawa, tunjukkan pada ketika itu

suruh Pengerusi mempengerusikan. Kalau Telok Kumbar kita rasa *doubt* kita suruh orang lain pengerusikan. Saya ingat itu tidak menjadi menjadi masalah. Kalau saya rasa ada *conflict of interest* seperti yang dikata oleh Ahli Padang Kota, perkara-perkara yang belum selesai yang hendak dibawa *forwards*, tidak apalah, kita suruh dia berhenti, suruh dia keluar, suruh orang lain jadi Pengerusi. Saya ingat Dewan ini tidak jadi halangan tentang perkara ini. Saya sekali lagi mencadangkan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Penjelasan. Oleh kerana Yang Berhormat Seberang Jaya jawab bagi pihak Kerajaan dalam hal PAC, bolehkah kita dapat satu pendirian Kerajaan Negeri oleh kerana hal ini bukan sahaja dibangkit pagi ini tetapi dua hari dahulu mengenai sama ada Kerajaan Negeri akan tukar fikirannya, sikapnya mengenai *accountability*, hak terhadap Laporan Ketua Audit Negara dan akan bentang di dalam Dewan ini bersama-sama dengan Laporan Ketua Audit Negara memorandum-memorandum daripada pihak Kerajaan. Oleh kerana ini belum dibuat sama ada ia akan dibuat sebelum Dewan yang mulia ini ditangguhkan? Kedua sama ada Kerajaan Negeri dan Y.A.B. Ketua Menteri dan EXCO-EXCO akan tukar sikap dan fikiran bahawa oleh kerana ada PAC ulasan-ulasan dalam laporan Ketua Audit Negara tidak payah di jawab dan akan di dalam Dewan ini?

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad):

Saya ingat, Dato' Speaker, perkara ini adalah perkara dasar. Biarlah kita bincangkan perkara ini dahulu sebelum kita buat apa-apa keputusan. Terima kasih.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Perkara yang kedua pun perlu bincang.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad):

Perkara kedua yang mana Yang Berhormat?

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Perkara yang kedua ialah bahawa tidak boleh menggunakan Laporan Ketua Audit Negara, tidak boleh menggunakan PAC untuk elak *accountability* kata perkara ini tidak perlu di jawab dan akan dibincangkan dalam PAC. Itu menggunakan PAC untuk mengelak *accountability* yang dilakukan oleh Y.A.B. Ketua Menteri baru-baru ini.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim bin Saad):

Saya ingat semua ini kita tidak elak. Kita kena perlu jawab.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Kena perlu jawab. Baiklah, saya harap Y.A.B. Ketua Menteri nanti pada masa depan dengarlah arahan daripada Yang Berhormat dari Seberang Jaya.... (gangguan).

Ketua Menteri:

Last shot.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah yang kita hadapi sekarang ialah Usul "Bahawa Dewan ini membuat ketetapan bahawa ahli-ahli yang berikut dilantik sebagai Ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Kerajaan bagi Penggal Ketiga, Dewan Undangan Negeri Pulau Pinang yang Kelapan:

- (1) Y.B. Dato' Haji Mohd. Zain bin Haji Omar (Pengerusi)
- (2) Y.B. Encik Lim Chien Aun
- (3) Y.B. Tuan Haji Ahmad bin Saad
- (4) Y.B. Encik Azhar bin Ibrahim
- (5) Y.B. Encik Teoh Teik Huat
- (6) Y.B. Encik K. Balasundaram

Tugas Jawatankuasa ini ialah untuk memeriksa sebarang kira-kira yang telah dibentangkan di dalam Mesyuarat Dewan Undangan Negeri. Pengerusi dan dua ahli lain akan membentuk satu kuorum.

Jawatankuasa diberi kuasa untuk menjemput orang-orang menghadapinya atau mendapatkan dokumen-dokumen atau risalah-risalah. Jawatankuasa hendaklah melaporkan kepada Dewan Undangan Negeri dari semasa ke semasa," dipersetujui.

Ahli-ahli yang bersetuju katakan 'ya'

Ahli-ahli Barisan Nasional:

Ya.

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan 'tidak'.

'Ya' lebih banyak. Usul dipersetujui.

Setiausaha Dewan:

Usul daripada Yang Berhormat Encik Wong Hang Yoke.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Dato' Speaker, *point of order, point of privilege*. Mengenai perkara keistimewaan mengikut amalan peraturan mesyuarat bila-bila ia perlu dibangkit, perlu dibangkit seawal-awalnya. Tadi kita pun baru menubuhkan satu Jawatankuasa Hak dan Keistimewaan. Saya mahu minta kebenaran untuk mengemukakan satu notis untuk merujuk Y.A.B. Ketua Menteri kepada Jawatankuasa Hak dan Keistimewaan oleh kerana dia sudah menggunakan kedudukannya untuk memaksa, Kwang Ming tidak boleh keluar kenyataan ucapan mengenai Kwang Ming. Patut keluar pada pagi ini tetapi Y.A.B. Ketua Menteri sudah menyalahkan kedudukannya untuk memaksa Kwang Ming tidak boleh keluar berita itu. Inilah salah keistimewaan, salah hak-hak Dewan ini.

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya bantah sekeras-kerasnya kenyataan itu. Saya tidak pernah mengarahkan Kwang Ming jangan mengeluarkan berita mana-mana.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Siapa? Kalau kuncu-kuncu?

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat.

Ketua Menteri:

Tidak, tidak, saya tidak mengarahkan.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Ini semua tahu. Kita semua tahu.

Ketua Menteri:

Saya tidak mengarahkan.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Bagi buktilah, patut keluar muka depan, tetapi tekan, oleh kerana bakar Kwang Ming....(gangguan).

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya tidak pernah berbuat demikian. Saya hendak merujuk Ahli Padang Kota kepada Jawatankuasa Hak.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Okay, dua-dua pergi.

Ketua Menteri:

Dia bohong.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

You bohong. Dua-dua pergi. Baik, dua-dua pergi.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat, hujan sepatutnya kita kena *slow* sedikit. Tidak apalah. Biar sejuk dulu, fikir dulu, kita terus dengan agenda kita, sila Berapit.

Ahli Kawasan Berapit (Encik Wong Hang Yoke):

Tuan Speaker, saya bangun membentangi Usul yang berbunyi:

"Bahawa Dewan yang mulia ini merasa kesal atas kenyataan-kenyataan Y.B. Ahli Kawasan Telok Bahang dan Y.B. Ahli Kawasan Batu Uban yang dilafazkan pada 15hb. Disember, 1992 di Dewan yang mulia ini berbunyi:

"Ahli Kawasan Telok Bahang (Dr. Hilmi bin Haji Yahaya):

"Mengenai paip bomba, dibangkitkan juga di sini bagaimana paip itu disambung kepada pili bomba tetapi air tidak keluar. Beliau terus bawa ke Dewan. Jadi, Dato' Speaker, saya tanya Batu Uban kalau paip itu disambung ke pili kalau air tidak keluar hendak buat macamana? Dia kata mudah sahaja, goncang paip itu dia boleh keluar".

Ahli Kawasan Batu Uban (Puan Kee Phaik Cheen)

Sila balik ke rumah dan tanya.....(ketawa).

Bahawa Dewan ini memandang serius terhadap sikap tidak bersopan kedua-dua Ahli Dewan ini yang mencemarkan kehormatan Dewan ini dan juga kemuliaan kaum wanita.

Bahawa Dewan ini memutuskan kenyataan yang berkaitan di 'Expunged' daripada Laporan Persidangan (*hansard*) Dewan demi menjaga nama baik Dewan dan maruah kaum wanita."

Tuan Speaker, Dewan Yang mulia ini adalah merupakan badan penggubalan undang-undang, pentadbiran atau forum politik yang tertinggi bagi Negeri Pulau Pinang. Segala perkara yang dibincang dan ketetapan-ketetapan yang dibuat oleh Dewan yang mulia ini sangatlah mustahak terhadap kemajuan, kemakmuran, kebahagiaan masa kini serta masa depan rakyat Pulau Pinang.

Tuan Speaker, maka sebagai seorang wakil rakyat adalah tanggungjawab saya membangkitkan segala kesusahan atau masalah kehidupan di dalam Dewan yang mulia ini supaya kesusahan dan masalah dapat diringankan atau diatasi. Kebakaran telah merupakan masalah yang mengancam keselamatan rakyat. Sesuatu kejadian kebakaran bukan sahaja mengakibatkan hilangnya sama sekali harta benda, kadangkala nyawa pun terkorban.

Tuan Speaker, baru-baru ini di kawasan Tanah Liat, Bukit Mertajam, ada sebuah rumah Melayu telah terbakar dan hangus semua langsung harta benda dan yang kasihan saya baca kereta bomba tidak dapat masuk ke kampong untuk menyelamatkan rumah yang terbakar sebab lorong sempit dan tuan rumah, dalam surat khabar ini, tuan rumah telah menjualkan kereta lamanya dan duit daripada penjualan kereta itu disimpan dalam rumah dan kebetulan kebakaran ini duit wang ringgit semua hangus terbakar. Ini satu contoh baru-baru ini, 7 hb. Julai, di dalam surat khabar.

Tuan Speaker, masalah nahas kebakaran merupakan masalah yang patut kita memberi perhatian. Tuan Speaker, mereka tertimpa nahas kebakaran terpaksa menghadapi macam-macam kesusahan, kesengsaraan. Mereka berasa risau, bimbang yang susah hendak kita sifat. Tuan Speaker, satu nahas kebakaran telah berlaku di Kg. Berapit pada tahun dahulu yang mengakibatkan dua buah rumah hangus terbakar oleh kerana pili bomba gagal berfungsi. Kalau pada masa itu pili bomba dapat dipakai, maka kemungkinan besar salah sebuah rumah dapat diselamatkan. Tuan Speaker, semasa saya mengambil bahagian membahaskan mengenai Anggaran Pembangunan 1993 yang dibentangkan oleh Y.A.B. Ketua Menteri, saya telah membangkitkan perkara pili bomba gagal berfungsi di dalam Dewan yang mulia ini,

moga-moga masalah ini dapat menarik perhatian pihak Kerajaan supaya dapat diatasi, Tuan Speaker, tetapi adalah amat kesal serta saya berasa amat marah pada masa itu. Semasa perkara pili bomba, masalah pili bomba, dijawab oleh Yang Berhormat Ahli Telok Bahang, semasa beliau menggulung perbahasan, beliau memberitahu Dewan yang mulia ini berbunyi begini:

"Mengenai paip bomba, dibangkitkan juga di sini bagaimana paip itu disambung kepada pili bomba tetapi air tidak keluar. Beliau terus bawa ke Dewan. Jadi, Dato' Speaker, saya tanya Batu Uban kalau paip itu disambung ke pili kalau air tidak keluar hendak buat macamana? Dia kata mudah sahaja, goncang paip itu dia boleh keluar".

Beliau terus berkata, lain kali kalau boleh panggil Batu Uban untuk menyelesaikan masalah itu. Tuan Speaker, jawapan bercorak *sexy remark* ini amatlah dikesali. Maka terpaksa saya bertanya kepada Yang Berhormat Batu Uban. "Tadi Ahli Kawasan Telok Bahang ada memberitahu Dewan ini bahawa kalau pili air tidak boleh keluar air suruh saya tanya Ahli Kawasan Batu Uban sebab goncang-goncang air boleh keluar. Benarkah yang Ahli Kawasan Telok Bahang cakap tadi sebab ini masalah serius? Jadi saya kena dapat jawapan atau penjelasan daripada Ahli Kawasan Batu Uban. Benarkah yang Ahli Kawasan Telok Bahang cakap tadi?" Apa yang memeranjatkan saya Ahli Batu Uban bukan sahaja tidak menafikan, dia tidak menafikan bahkan lagi terus terang menjawab, "Sila balik ke rumah dan tanya." Apakah ini? Suruh saya balik dan tanya. Saya sangat marahlah terhadap sikap yang tidak bertanggungjawab sekali. Kesengsaraan rakyat diabaikan dengan kata-kata yang begitu memalukan, mencemarkan kemuliaan dan nama baik Dewan ini dan menghina maruah kaum wanita.

Sebagai seorang ketua wanita kebangsaan Parti Gerakan, Yang Berhormat Batu Uban sering berlagak sebagai pemimpin wanita di Pulau Pinang patut beliau bersopon menjadi satu teladan yang baik dan membela nasib-nasib dan maruah kaum wanita, bukan jadi satu pembantu untuk menjatuhkan dan menghina maruah kaum wanita. Yang Berhormat Batu Uban kalau sendiri tidak tahu malu, tidak mementingkan maruah sendiri, tetapi janganlah menghina dan menjatuhkan maruah kaum wanita terutama sekali kepada mereka yang berada di dalam Dewan yang mulia ini pada hari itu termasuk Yang Berhormat Telok Ayer Tawar, Cik Tan, pegawai-pegawai Kerajaan, wartawan, pemerhati-pemerhati.

Tuan Speaker, Menteri Perpaduan dan Pembangunan Masyarakat, Yang Berhormat Dato' Nafsiyah Omar dalam *paper* ada berkata, minta izin, Tuan Speaker:

"No amount of legislation will be effective if women allow themselves to be bullied and did not stand up for themselves. The woman becomes, a victim because she allowed herself to be a victim."

Tuan Speaker, ini serius, Menteri Perpaduan Pembangunan Masyarakat berkata dalam *paper* macam ini:

Kita mesti jangan *allow* sebagai seorang wanita, jangan *allow* sendiri sebagai *victim* (mangsa). Kalau mahu sendiri menjadi mangsa, undang-undang pun tidak boleh membela kalau mahu cara fasal sendiri.

Tuan Speaker, ada satu karton disiarkan di dalam surat akhbar *Straits Times*. Ia tunjuk dua orang wanita tumbuk seorang lelaki.....(gangguan).

Tuan Speaker:

Boleh saya tengok?

Ahli Kawasan Berapit (Encik Wong Hang Yoke):

Boleh.

(Keratan karton diberikan kepada Tuan Speaker melalui Setiausaha Dewan).

....dan karton ini menunjukkan seorang wanita yang bermaruah berkata:

"When you dress sloppily, you insult yourself. When you crack a dirty joke, you insult us".

Tuan Speaker, maka perkara ini amatlah serius. Kita tidak boleh memandang ringan terhadap isu ini. Kemuliaan Dewan dan maruah wanita mesti dipertahankan. Segala kata-kata yang bercorak *sexy remarks* patut di *expunged* daripada hansard Dewan yang mulia ini.

Tuan Speaker, saya harap Ahli Batu Uban akan meminta maaf kepada kaum wanita khususnya di Pulau Pinang dan amnya di seluruh negara. Tuan Speaker, sebenarnya pihak kami telah berbincang dengan Ahli-ahli EXCO supaya untuk nama baik Dewan menarik balik usul ini asal kata-kata yang bercorak *sexy remarks* ini di *expunged* dan tidak payah berbahas tetapi nampaknya Y.A.B. Ketua Menteri tidak

bersetuju. Tuan Speaker, dengan alasan ini untuk menjaga nama baik Dewan ini saya rela menarik balik Usul ini supaya tidak dibahaskan dan harap MMK dapat timbang semula supaya kata-kata yang bercorak sexy remarks ini diexpunged.

Tuan Speaker, saya tarik balik Usul saya ini.... (gangguan)

Ketua Menteri:

Dia tidak mahu beri.....(gangguan).

Tuan Speaker:

Tidak apalah, tidak apalah.

Ahli Kawasan Batu Uban (Encik Kee Phaik Cheen).

Dia tidak mahu beri.....(gangguan).

Ketua Menteri:

Tidak apalah, tidak apalah.....(ketawa).

Ketua Menteri:

Dato' Speaker, saya hendak membuat satu pemerhatian sahaja.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Boleh buat pemerhatian? Saya pun mahu buat pemerhatian, Dato' Speaker, boleh? Tuan Speaker, ada peruntukan untuk pemerhatian?

Saya pun mahu buat pemerhatian.

Tuan Speaker:

Tidak apa. Biar saya yang membuat pemerhatian supaya lebih adillah (gangguan). Jadi tidak apalah, saya faham.

Ahli Kawasan Padang Kota (Encik Lim Kit Siang):

Boleh tangguh dan bincang, kalau mahu.

Tuan Speaker:

Tidak payah, tidak payah. Ahli-ahli Yang Berhormat, ini masa kita yang penting. Perkara ini bukannya besar sangat. Tujuan kita untuk berjenaka, kadang-kadang kita terkasar sedikit pun saya okay

sebab saya mahu tengok Dewan kita hidup. Itu sahaja dan bahasa ini, bahasa karton. Bila bahasa karton ini, kita tidak boleh pakai sangatlah. Kalau kita pakai, kita pun jadi karton sama. Jadi saya berterima kasih kepada Berapit yang saya rasa begitu baik hati, tidak mahu beri panjang-panjang sebab perkara ini pun bukan ada apa-apa pun. Tujuan kita supaya Dewan kita lebih meriah. Itu sahaja. Jadi kita teruskan dengan Usul yang lain.

Setiausaha:

Usul daripada Yang Berhormat Encik Teoh Teik Huat.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Tuan Speaker, saya bangun untuk mencadangkan satu Usul atas nama saya yang berbunyi berikut:

"Bahawa Dewan Yang Mulia ini mengutuk dasar Kerajaan Negeri Pulau Pinang yang merahsiakan butir-butir mengenai penyimpanan sisa-sisa toksik oleh kilang-kilang di Pulau Pinang;

Memandangkan hakikat bahawa pencemaran alam sekitar khususnya sungai-sungai di Pulau Pinang oleh kilang-kilang semakin buruk dan boleh menjejaskan kehidupan, kesihatan dan nyawa orang ramai;

Maka Dewan Yang Mulia ini menyeru Kerajaan Negeri memandang berat masalah sisa-sisa toksid dari mana-mana sumber dengan lebih accountable kepada orang ramai dalam pengurusan dan pengawalan sisa-sisa toksik."

Tuan Speaker, masalah topik subjek alam sekitar dan pencemaran alam sekitar adalah satu topik yang amat luas dan ia termasuk pencemaran udara, pencemaran air, *solid waste disposal* dan lain-lain pencemaran (gangguan). Saya hanya ingin kumpulkan pemerhatian saya mengenai pencemaran air dan sisa-sisa toksik yang dikeluarkan oleh kilang.

Tuan Speaker, apabila Ahli dari Ara Rendang, apabila beliau menggulung ke atas ucapan Usul terima kasih T.Y.T., beliau berkata bahawa Kerajaanlah yang sebenarnya mendedahkan masalah-masalah pencemaran udara dan air dan beliau berkata bahawa Kerajaan tidak dan tidak akan menyembunyikan atau membela siapa-siapa mengenai pencemaran alam sekitar. Tuan Speaker, saya tidak bersetuju dengan Ahli Kawasan Ara Rendang oleh kerana apa yang telah berlaku adalah menurut satu jawapan yang diberi kepada saya. Beliau telah cuba mahu menyembunyikan atau *cover up* untuk pencemaran sisa-sisa toksik oleh kilang dan Tuan Speaker, saya terpaksa membawa Usul ini selepas

mendapat jawapan kepada satu pertanyaan saya dalam mesyuarat lalu Dewan ini dalam bulan Disember, 1992 dan juga selepas mendengar jawapan Ahli dari Ara Rendang pada 15hb. Disember, tahun lalu dalam Dewan ini kepada perkara-perkara bersabit dengan pencemaran dan masalah alam sekitar yang kami telah bangkitkan dalam perbahasan atas belanjawan tahun 1993.

Tuan Speaker, dalam mesyuarat Dewan itu, saya telah mengemukakan satu pertanyaan, Tuan Speaker, yang berbunyi seperti berikut. Soalan saya tanya Yang Berhormat Ahli Kawasan Ara Rendang: Nyatakan nama kilang-kilang di Pulau Pinang yang menyimpan sisa-sisa toksik industri dipremis kilang mereka dengan memberi jumlah dan jenis sisa toksik yang disimpan setakat ini. Bilakah stesyen untuk memindahkan sisa-sisa toksik ini akan dibina oleh PDC dengan memberikan lokasinya? Ini satu soalan yang terus terang dan amat *simple*, terus terang dan *simple*. Saya tanya sahaja berapakah sisa toksik yang disimpan oleh kilang dan nama kilang sahaja. Jawapan yang diberi oleh Ahli Kawasan Ara Rendang adalah mengejutkan. Beliau menjawab begitu: Nama-nama kilang yang menyimpan sisa-sisa toksik adalah dianggap sulit dan tidak boleh diberitahu kepada orang ramai. Tuan Speaker, ini jawapan yang diberi. Begitu juga dengan jumlah dan jenis sisa-sisa toksik yang disimpan di tiap-tiap kilang tidak boleh diberitahu disebabkan perkara-perkara ini adalah menjadi rahsia perniagaan syarikat-syarikat tersebut. Tuan Speaker, beliau terus berkata bahawa stesyen memindah sisa-sisa toksik akan dibina di hujung tahun ini.

Tuan Speaker, berapa orang Ahli Dewan ini dari DAP telah membangkitkan tentang betapa seriusnya berlaku pencemaran udara dan air serta ancaman kepada satu alam sekitar yang bersih dalam Negeri Pulau Pinang. Mereka juga memberi amaran kepada Kerajaan Negeri pada ketika itu supaya memastikan tidak berlaku sebarang malapetaka yang boleh mengaut nyawa orang ramai yang tidak berdosa. Rakan-rakan saya dan saya juga telah memberi contoh tragedi di kilang mercun di Sungai Buluh, tragedi nuklear *Chernobyl* di Soviet Union dan Bhopal di India yang kesemuanya mengaut nyawa orang ramai. Apa yang dibangkit itu berpunca dari prihatinan.

Tuan Speaker, semasa menjawab masalah yang dibangkitkan itu, Ahli dari Ara Rendang berkata, saya petik dari sebahagian yang dijawab oleh Yang Berhormat Ahli Kawasan Ara Rendang. Beliau berkata: Saya amat takut kerana memberi gambaran kepada rakyat Pulau Pinang seolah-olah kita mempunyai loji radioaktif di Pulau Pinang ini. Saya hendak mengatakan di sini kita tidak mempunyai loji radioaktif. Jadi apa hanya sisa-sisa toksid. Jadi perkara itu adalah rahsia. Tuan Speaker, jadi soalan kenapa kita tidak beri jawapan saya kata perkara itu adalah rahsia. Itu dijawab oleh Yang Berhormat Ahli Kawasan Ara Rendang dan beliau terus berkata: Saya hendak jelas di sini di bawah Akta Kualiti Alam Sekitar 1974, Seksyen 50, ada

menggariskan secara jelas tentang kerahsiaan maklumat yang diperolehi daripada pihak kilang dan kita berpegang kepada yang ini. Tuan Speaker, ini yang dijawab oleh Yang Berhormat Ahli dari Kawasan Ara Rendang dan daripada jawapan-jawapan yang telah diberi oleh pihak Kerajaan Negeri sudah pasti bahawa Kerajaan Negeri yang dikatakan dipimpin oleh pemimpin baru yang muda dan kononnya dinamis yang dianggap sendiri menyembunyikan diri di bawah Seksyen 50 Akta Kualiti Alam Sekitar 1974 untuk menafikan hak rakyat untuk mendapat maklumat tentang pengeluaran dan penyimpanan sisa-sisa toksik di Negeri Pulau Pinang yang boleh mengancam kehidupan kesihatan dan nyawa mereka termasuk nyawa manusia yang masih dalam rahim.

Tuan Speaker, barisan pemimpin muda baru ini, tidak begitu baru lagilah, langsung tidak menghiraukan kepentingan orang awam. Ia lebih mementingkan kepentingan pengilang-pengilang yang menyebabkan pengeluaran dan penyimpanan sisa-sisa toksik. Kerajaan Negeri hari ini menganggap orang awam sebagai tunggal kayu yang tidak mempunyai nyawa dan oleh yang demikian tidak perlu diberitahu apa-apa tentang sisa-sisa toksik, Akta Kualiti Alam Sekitar ini diperkenalkan dengan tujuan untuk apa? Dengan, izin Tuan Speaker, *to prevent, abate, control pollution and enhance environment*. Ini adalah *intention*, hasrat di belakang Akta ini dan untuk *prevent, abate, control pollution and enhance environment*, dengan izin Tuan Speaker, Kerajaan Persekutuan melalui Menteriannya, yang bertanggungjawab untuk alam sekitar membuat beberapa perintah dan peraturan supaya tujuan Akta ini dapat dicapai. Sewaktu memperkenalkan Akta ini pihak Kerajaan Persekutuan telah memasukkan satu seksyen mengenai rahsia. Seksyen mengenai rahsia dalam alam sekitar itu ialah Seksyen 50 yang berbunyi dengan izin Tuan Speaker, *Clause 50*:

"Any person who discloses any information obtained by him in connection with the administration or execution of this Act or the regulations made thereunder in relation to any manufacturing process or trade secret used in carrying on any particular trade, industry or process shall unless the disclosure was made for the purpose of this Act or of any criminal proceeding under this Act or with the consent of the person carrying on that trade, industrial process be guilty of an offence and shall be liable to a fine not exceeding RM10,000 or to imprisonment not exceeding five years or to both."

Tuan Speaker, inilah *Clause 50* yang disebut oleh Ahli Kawasan Ara Rendang bahawa beliau tidak boleh berlaku maklumat-maklumat mengenai sisa-sisa toksik yang disimpan di kilang oleh kerana inilah rahsia di bawah *Clause* ini. Tuan Speaker, jelas sekali daripada Seksyen bahawa apa yang dimaksudkan sebagai rahsia ialah *any information in relation to any manufacturing process or trade secret*

used in carrying on any particular trade, industry or process Tuan Speaker, *manufacturing process or trade secret*. Jadi apa yang dipersoalkan oleh saya dalam Dewan ini dalam mesyuarat yang lalu bukanlah mengenai maklumat berhubung dengan proses pembuatan atau *manufacturing process* atau rahsia perdagangan or *trade secret* yang diguna bagi mana-mana proses industri atau cadangan tertentu. Saya tidak mahu tahu bagaimana sisa-sisa toksik dikeluarkan oleh kilang-kilang dan saya juga tidak tanya tentang bahan-bahan yang diguna oleh kilang-kilang yang menyimpan sisa-sisa toksik di negeri ini ataupun maklumat tentang selangkah demi selangkah, *step by step* proses pengeluaran sisa-sisa toksik oleh setiap kilang yang terbabit. Apa yang diminta oleh saya ialah hanya nama-nama kilang di Pulau Pinang yang menyimpan sisa-sisa toksik industri, di premis kilang mereka. Ini sahaja dan jumlah kuantiti dan jenis sisa-sisa toksik yang di simpan itu. Saya tidak tahu bagaimana maklumat yang diminta ini boleh diklasifikasikan sebagai rahsia yang tidak boleh diberitahu kepada sesiapa pun.

Tuan Speaker, apakah pengumuman jumlah kuantiti dan jenis sisa-sisa toksik yang disimpan di premis kilang boleh ditaksir sebagai pembocoran rahsia? Kalau taksiran Seksyen 50 Akta tersebut oleh Kerajaan Negeri beginilah, maka Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar sudah banyak kali membocorkan rahsia dan seterusnya melanggar Seksyen ini dan mengikut Seksyen ini Menteri berkenaan sudah sepatutnya didenda dan dihukum penjara, bukan sekali tetapi beberapa kali kerana sudah banyak kali Menteri membuat pengumuman mengenai jumlah kuantiti pengeluaran sisa-sisa toksik di negara kita.

Tuan Speaker, pada 20hb. November, 1989, Menteri Sains Teknologi dan Alam Sekitar pada masa itu, Dato' Ahmad Stephen Yong telah menjawab pertanyaan saya mengenai sisa-sisa toksik dalam Dewan Rakyat dengan memberi maklumat tentang syarikat-syarikat yang ditugaskan untuk menjalankan kajian terperinci ke arah menubuh satu kemudahan bagi pengolahan dan penyimpanan sisa-sisa toksik serta juga memaklumkan bahawa kuantiti sisa-sisa toksik dianggarkan sebanyak 380,000 meter padu pada tahun 1987 dan pada tahun 1989 pula ia dianggarkan dalam lingkungan 400,000 meter padu sisa-sisa toksik akan dikeluarkan di negara kita.

Tuan Speaker, dari semasa ke semasa Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Timbalannya dan juga Ketua Pengarah Jabatan Alam Sekitar serta pegawai-pegawai lain dari Kementerian dan Jabatan ini pernah memberi maklumat mengenai pengolahan, penyimpanan dan bahaya sisa-sisa toksik. Apakah mereka ini semua melakukan kesalahan dari kacamata Kerajaan Negeri Pulau Pinang atau Ahli Kawasan Ara Rendang? Nampaknya Kerajaan Negeri telah tidak memahami maksud Seksyen 50 Akta tersebut, ataupun ia sengaja tidak mahu memahaminya supaya ia boleh menjadi, dengan izin, Tuan

Speaker, *godfather* kepada kilang-kilang dan *industrialists-industrialists* yang menyimpan sisa-sisa toksik di premis mereka tanpa mempedulikan bahaya dan ancaman daripada sisa-sisa toksik ini kepada bukan sahaja kehidupan, kesihatan dan nyawa manusia malah juga kepada kehidupan merin juga.

Tuan Speaker, kajian-kajian mendalam tentang bahaya dan ancaman dari sisa-sisa toksik telah diadakan di beberapa negara oleh badan-badan dan pakar-pakar toksik dan juga oleh pencinta-pencinta alam sekitar sudah terbukti bahawa sisa-sisa toksik telah menyebabkan beberapa tragedi di beberapa negara barat dan timur termasuk di Malaysia. Tragedi *Love Canal*. di Amerika Syarikat merupakan kes yang paling terkenal di Barat dan di seluruh dunia. Pembuangan sisa-sisa toksik telah menyebabkan kadar kes-kes barah (*cancer*), keguguran kecacatan waktu lahir, *nerve damage and seizure* dan lain-lain. Tuan Speaker, bukan sahaja itu, dalam tragedi ini ramai mangsa diberitahu bahawa *chromosome* mereka terpecah, *broken chromosomes* dengan izin, Tuan Speaker, dan kesemua ini berlaku kerana sisa-sisa toksik dibuang di dalam air oleh kilang. Begitu juga di Negeri Jepun pula, penyakit mina mata yang disebabkan oleh sisa-sisa toksik dan sisa-sisa industri lain telah mengakibatkan kehidupan merin di Sungai Mina Mata dimusnahkan sama sekali. Haiwan-haiwan lain seperti babi, anjing dan kucing juga mati kerana sisa-sisa toksik. Ibu-ibu yang mengandung mendapati anak yang dilahir nanti cacat sehingga mereka hidup sebagai *human vegetables*. Penduduk di tempat ini mengidap penyakit mina mata ini selepas mereka makan ikan yang ditangkap di Telok Mina Mata. Inilah akibat dan daripada pembuangan sisa-sisa toksik di dalam air *waterways*.

Tuan Speaker, Kerajaan Negeri Pulau Pinang harus sedar, juga di Malaysia, sisa-sisa toksik yang disimpan di dalam premis sebuah kilang telah dibuktikan menyebabkan penyakit barah, keguguran di kalangan ibu-ibu muda, kecacatan otak dan lain-lain penyakit yang ada kaitan dengan *nervous system* manusia. Kilang ini Tuan Speaker adalah Asian Rare Earth di Bukit Merah, Ipoh, telahpun diperintahkan oleh Mahkamah Tinggi untuk ditutup walaupun Mahkamah Agong telah memberi tempoh masa yang terhad untuk menutup kilang yang mengeluarkan sisa-sisa toksik dan menyimpannya di dalam premis kilang itu.

Tuan Speaker, bukan sahaja ini, sisa-sisa toksik yang disimpan pun boleh mengaut nyawa orang yang tidak berdosa, seperti di dalam satu kes dua tahun dahulu di Setapak, Kuala Lumpur, di mana seorang kanak-kanak berumur 11 tahun mati di sambar api sewaktu beliau menunggu ayahnya di luar pintu pagar kilang ayahnya bekerja. Api itu bermula di longkang tepi pagar kilang itu yang sentiasa tersumbat dengan bermacam-macam kimia. Kanak-kanak itu dipercayai mati, bukan daripada luka terbakar tetapi daripada sisa-sisa toksik.

Tuan Speaker, apakah Kerajaan Negeri Pulau Pinang mahu menunggu sehingga berlaku kematian akibat sisa-sisa toksik barulah ia akan memberitahu kepada orang awam maklumat tentang kilang-kilang yang mengeluarkan, mengolah dan menyimpan sisa-sisa toksik. Tuan Speaker, kajian-kajian telah membuktikan bahawa satu industri yang menjadi penyumbang utama kepada pengeluaran sisa-sisa toksik bahaya ialah industri elektronik dan Negeri Pulau Pinang merupakan tempat kedua besar dalam dunia selepas *Silicon Valley* di Amerika Syarikat yang mengeluarkan barang elektronik termasuk *electronic chips* dan kilang-kilang elektronik mengeluarkan sisa-sisa toksik yang merbahaya.

Tuan Speaker, lebih kurang 6 bulan dahulu, semasa merasmikan satu persidangan antarabangsa mengenai keselamatan dan kesihatan dalam elektronik di Petaling Jaya, rakan Ketua Menteri dalam Parti Gerakan, Dato' Alex Lee yang juga Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat berkata, dengan izin, Tuan Speaker: *When Malaysia started her electronic operations in the late 60's, not much was known about the safety and health aspects of the various operations* dan beliau terus berkata bahawa *the impression given was that it was a clean and safe industry. Because it was new and also because of its connection with the military industry, it was shrouded in secrecy and still is.* Ini yang dikata oleh Dato' Alex Lee *now it has been found that the industry is not as clean as the impression given.* Ini dikata oleh seorang Timbalan Menteri di Kerajaan Persekutuan.

Tuan Speaker, saya percaya Ketua Menteri tentu sedar tentang isi kandungan ucapan rakan seperjuangan beliau itu. Kalau seorang Timbalan Menteri yang bukan bertanggungjawab mengenai alam sekitar, memberi prihatin beliau terhadap masalah sisa-sisa toksik, saya tidak nampak bagaimana Ketua Menteri di Pulau Pinang, negeri yang kedua besar dalam dunia mengeluarkan keluaran elektronik boleh menganggap sisa-sisa toksik itu adalah rahsia. Kajian-kajian penyelidikan yang telah dijalankan di Amerika Syarikat menunjukkan kimia-kimia merbahaya digunakan di beberapa peringkat di dalam proses perkilangan elektornik dan dikatakan bahawa tidak kurang dari 250 jenis kimia diguna untuk proses dan kimia-kimia yang digunakan adalah termasuk *zylene, acetone, sulphuric* dan *hydrochloric acid* yang menyebabkan dengan izin *respiratory and skin diseases, eye complaints, muscular, skeletal, gastro-intestinal, central nervous system, sleeping and psychological problems.* Ini adalah kesan dari kajian-kajian itu. Bagi wanita pula kajian ini mendapati mereka memikul masalah tambahan seperti, dengan izin, *increased risk in sterility, miscarriage, still-birth and neo-natal death.*

Tuan Speaker, sudah pasti bahawa banyak kilang dalam negeri ini mengeluarkan sisa-sisa toksik tetapi orang awam tidak tahu bagaimana sisa-sisa toksik ini disimpan ataupun diolah dan orang-orang awam berhak untuk mendapat tahu maklumat-maklumat ini. Mereka berhak mendapat tahu apakah yang disimpan di *backyard* mereka tetapi ini pula menjadi rahsia oleh Kerajaan Negeri pimpinan Y.A.B. Ketua Menteri yang menggelarkan diri sendiri sebagai seorang pemimpin muda yang dinamis. Tuan Speaker, adakah ini selaras dengan polisi, dasar Kerajaan Negeri untuk mewujudkan satu masyarakat penyayang dengan merahsiakan kuantiti-kuantiti sisa toksik yang disimpan di kilang dan di mana kilang yang menyimpan sisa toksik ini?

Tuan Speaker, pencemaran akibat pembuangan sisa-sisa toksik dan sisa-sisa industri ke sungai-sungai dalam negeri Pulau Pinang telah dibuktikan menjadi ancaman kepada kehidupan merin. Tuan Speaker, satu contoh yang ketara ialah Kuala Juru di Seberang Perai, di Seberang Perai! Kuala Juru! Ahli Kawasan Telok Ayer Tawar pun telah membangkitkan masalah pencemaran sungai ini dan Persatuan Nelayan-nelayan Kuala Juru telah melaporkan bahawa 30 daripada 40 jenis sumber merin di Sungai Juru telah dimusnahkan dalam 16 tahun sejak kilang-kilang yang tidak bertanggungjawab membuang sisa-sisa industri mereka ke sungai itu. Keadaan buruk ini tidak dihiraukan langsung oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang sehingga didapati keadaan sungguh mendesak. Sembilan belas buah kilang yang dikatakan terlibat dalam industri elektronik, *electro-plating* menyebabkan pemusnahan sumber merin di sungai ini. Hanya enam bulan dahulu baru pihak Kerajaan mengatakan dia akan menjalankan satu kajian untuk menentukan kesan pencemaran dan pada masa itu apabila nelayan-nelayan membangkitkan isu itu mengenai pencemaran Sungai Juru itu, Ahli Kawasan Seberang Jaya dengan beberapa sombongnya menuduh, memarah kepada para nelayan itu. Beliau berkata para nelayan itu adalah *ungrateful* oleh kerana Kerajaan telah menghentikan satu projek tebusguna oleh PDC di sana. Tuan Speaker, perkara bukan sama ada Kerajaan menghentikan kerja kepada projek ini tetapi Kerajaan adalah bertanggungjawab, terhadap nelayan-nelayan itu. Bukankah apa yang disebut oleh para nelayan itu benar bahawa pendapatan mereka telah jatuh? Tuan Speaker dari antara enam hingga lapan ratus ringgit sebulan, turun hingga satu ratus atau dua ratus ringgit sebulan.

Tuan Speaker, dalam banyak kes pencemaran akibat penyimpanan atau pembuangan sisa-sisa toksik kesan buruk dapat dilihat dan dirasakan beberapa tahun kemudian sehingga mengakibatkan kematian pun. Bukanlah bererti bahawa sekiranya sisa-sisa toksik disimpan dalam premis kilang yang mengeluarkannya itu maka selamatlah umat manusia dan segala jenis haiwan. Tuan Speaker, baru-baru ini ada satu laporan bahawa di dalam satu buku bahawa Taiwan dan Korea yang telah mencapai *development status* telah

merasai akibat *industrialisation* di mana pencemaran air, pencemaran udara dan lain-lain dan kajian-kajian telah menunjukkan bahawa di negara-negara Barat termasuk juga negara maju seperti Jepun *leakage* berlaku apabila sisa-sisa toksik disimpan dalam bekas-bekas yang dikatakan selamat dan *leakage* ini menuju ke arah aliran air di bawah tanah, ke udara dan juga ke sumber-sumber air lain. Lama kelamaannya air di bawah tanah, air di sumber-sumber lain dan udara kesemuanya dicemari dan terus mengaut nyawa haiwan, kehidupan merin dan juga manusia.

Tuan Speaker, memandangkan betapa seriusnya pembuangan, penyimpanan ataupun pengolahan sisa-sisa toksik daripada kilang-kilang dalam Negeri Pulau Pinang maka Kerajaan Negeri Pulau Pinang tidak boleh lagi menyembunyi di belakang seksyen 50 Akta Kualiti Alam Sekitar lalu mengatakan bahawa maklumat mengenai pengeluaran, penyimpanan, pengolahan dan pembuangan sisa-sisa toksik adalah rahsia. Sekiranya Kerajaan Negeri Pulau Pinang yang dipimpin oleh cendekiawan-cendekiawan dari UMNO dan Gerakan masih degil dan enggan memberi maklumat-maklumat mengenai pengeluaran, penyimpanan, pengolahan dan pembuangan sisa-sisa toksik daripada kilang-kilang yang beroperasi dalam Negeri Pulau Pinang, maka saya bercadang supaya Kerajaan Negeri Pulau Pinang mencadangkan kepada Kerajaan Persekutuan supaya Seksyen 50 Akta tersebut dipinda untuk menjadikan lebih jelas supaya maklumat mengenai pengeluaran, penyimpanan, pengolahan dan pembuangan sisa-sisa toksik dapat diberitahu kepada orang ramai.

Tuan Speaker, dalam dunia yang pesat maju tuntutan supaya Kerajaan lebih *accountable* dan *transparent* meningkat di seluruh dunia. Negara-negara yang dahulunya cuba menjadi maklumat-maklumat seperti saya sebut ini rahsia kini sudah mula rela untuk memberitahu kepada orang awam demi kepentingan umat sejagat tetapi Kerajaan Negeri Pulau Pinang dengan pemimpin-pemimpin ini tidak mahu jadi *accountable* dan *transparent*. Mereka ini mahu Kerajaan mereka lebih *opaque*, *blur*. Saya mintalah supaya sikap mewujudkan Kerajaan *opaque* ini digugur sama sekali demi kepentingan rakyat dan jenerasi akan datang.

Tuan Speaker, apabila Ahli Kawasan Sungai Pinang menggulung atau menjawab dan mengambil bahagian dalam perbahasan terhadap usul terima kasih kepada Tuan Yang Terutama, beliau apabila menjawab mengenai cogan kata "Cintailah Sungai", beliau berkata bahawa Sungai Pinang di mana dia bertanggungjawab untuk jaga, beliau berkata bahawa sungai ini juga masuk kawasan Paya Terubong...(gangguan).

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, sudah banyak kali ulang.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Saya, ingin merujuk sahaja, tidak apa(gangguan).

Tuan Speaker:

Ayer Itam pun timbul cerita itu, semua cerita itu.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Beliau berkata bahawa Sungai Pinang ini termasuk dalam kawasan Paya Terubong, kawasan Datuk Keramat dan bahawa beliau mempersalahkan Ahli dari DAP bahawa pencemaran di kawasan dia, di *river mouth* di Sungai Pinang adalah akibat dari punca Paya Terubong dan Datuk Keramat dan di sini saya ingin membetulkan apa yang dikata oleh Ahli Kawasan Sungai Pinang bahawa beliau tidak memberi satu gambaran yang jelas. Beliau mempersalahkan DAP(gangguan).

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

....bahawa beliau(gangguan).

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat yang saya dengar hari itu Sungai Pinang beritahu kerana sungai itu melibatkan Air Itam, Datuk Keramat, Paya Terubong dan Sungai Pinang, tubuh satu Jawatankuasa sama-sama selesaikan masalah.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Ya, Tuan Speaker, saya ingin hendak masuk di sini, saya. Kami dari DAP bila-bila pun boleh berkerjasama dengan Kerajaan untuk membersihkan sungai tetapi pada hari itu beliau berkata bahawa kami dari DAP sekarang ada sebuah anak yang cacat, cacat, DAP tidak mahu, DAP buang, *irresponsible*. Beliau berkata. Di sini saya ingin memberitahu kepada dia bahawa jikalau sungai ini adalah dianggap sebagai seorang anak cacat bahawalah orang yang bertanggungjawab ke atas anak itu adalah Barisan Nasional, Barisan Nasional! Oleh kerana kawasan Paya Terubong dan kawasan Datuk Keramat pada dahulu adalah di tangan Barisan Nasional. Datuk Keramat kita tak pernah menang sebelum tahun 1990, Paya Terubong tiga penggal Barisan Nasional. Apabila kami ambil alih sungai ini sudah mati, dibunuh oleh Barisan Nasional dan sekarang beliau mari ke Dewan ini kata kita membuang ini. Dia ingin melarikan tanggungjawab diri. Inilah

tidak jelas oleh kerana apabila saya bangkit untuk menjelas dia tidak mahu beri. Saya ingin terangkan sedikit sahaja.

Tuan Speaker, inilah saya akan sampaikan dan saya haraplah Kerajaan Negeri, Ahli Kawasan Ara Rendang jangan sembunyi di belakang Seksyen 50 ini dan memberitahu kepada orang ramai manakah kilang yang menyimpan sisa-sisa toksik, apakah sisa-sisa toksik yang disimpan dan amaunnya oleh kerana orang ramai adalah berhak untuk mengetahui apa yang mereka telah hadapi dan janganlah tunggu sampai satu masa di mana ada kemalangan atau ada sesuatu yang tidak berlaku, baru bertindak. Pada masa sekarang di dunia semua adalah *open* mengenai pembuangan sisa-sisa toksik dan ini adalah satu isu yang akan kita hadapi pada masa yang akan datang.

Sekian, terima kasih.

Ahli Kawasan Batu Lancang (Encik Tan Loo Jit):

Dato' Speaker, saya mohon untuk menyokong.

Ahli Kawasan Bukit Tengah (Encik Chian Heng Kai):

Terima kasih Dato' Speaker, saya bangun untuk menyokong juga usul yang dibentangkan oleh rakan saya iaitu Yang Berhormat dari Paya Terubong. Saya sungguh bersetuju tuduhan yang dibangkit oleh rakan saya, Yang Berhormat dari Paya Terubong bahawa selama ini Kerajaan Negeri Pulau Pinang cuba menyembunyikan maklumat bahan-bahan tentang ini sisa-sisa toksik. Dato' Speaker, bukan sahaja pada pendapat saya Kerajaan Negeri Pulau Pinang cuba menyembunyikan maklumat berkenaan dengan penyimpanan toksik-toksik di kilang tetapi Kerajaan juga cuba menyembunyikan satu perkara yang sangat penting iaitu berkenaan dengan Kerajaan Negeri Pulau Pinang akan membenarkan satu tempat untuk menyimpan sisa-sisa buangan kilang dipanggil stesen pemindahan sisa-sisa buangan kilang itu, di Bukit Minyak. Saya percaya tidak ramai orang yang sedar berkenaan dengan perkara ini dan dari jawapan yang diberi oleh Ketua Menteri tentang pertanyaan saya, Kerajaan telah mengenalpastikan tapak itu dan akan membenarkan Kerajaan Pusat atau akan bina stesen itu pada hujung tahun ini sekiranya *EIA Report* itu dibenarkan. Sebenarnya sungguhpun Kerajaan mahu menutup, tidak mahu membongkarkan perkara ini tetapi saya difahamkan sebenarnya Kerajaan ada dua cadangan, ada dua tempat untuk membina stesen itu. Tapak yang pertama iaitu *site option one, is located next to the Sungai Juru*. Ini yang pertama lah tetapi oleh kerana ada faktor-faktor tertentu jadi *site* itu tidak diterima dan mengikut laporan apa yang saya dapat tahu, *site* yang kedua ialah di Bukit Minyak dan *site* kedua ini di Bukit Minyak *is located on the banks of the Sungai Junjung Mati* dan saya telah cuba tanya beberapa kali, dimana lokasi itu di Bukit Minyak dan barulah kali ini saya dapati

jawapan yang tepat yang beritahu saya lot, lot berapa, nombor lot dan mukim berapa. Kali ini barulah saya tahu. Tetapi mengapa sebelum Kerajaan membenarkan lot itu dibina sebagai stesen itu, adakah Kerajaan mahu bincang perkara itu dengan penduduk-penduduk di sekitarnya? Oleh kerana mengikut satu memorandum yang dibangkitkan oleh penduduk-penduduk di Bukit Nenas di Negeri Sembilan dalam lingkungan 8km. semua penduduk-penduduk akan terlibat sekiranya ada apa-apa berlaku dalam stesen itu dan kalau stesen yang dicadangkan dan yang dikenalpastikan oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang ada berlaku apa-apa kemalangan saya ingat penduduk-penduduk di perkampungan Permatang Tinggi iaitu dalam kawasan Machang Bubok, penduduk-penduduk di perkampungan Juru iaitu dalam kawasan saya dan juga penduduk-penduduk di kawasan Simpang Empat iaitu dalam kawasan Sungai Bakap akan terlibat dan bilangan orang sekurang-kurangnya berpuluh-puluh ribu dan mengapakah Kerajaan tidak mahu berbincang dengan(ganguan).

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar):

Penjelasan. Tahukah Ahli Yang Berhormat yang hendak buat di Bukit Nenas itu apa dia? Yang di Bukit Minyak kita ini apa dia? Beza kedua-dua ini?

Ahli Kawasan Bukit Tengah (Encik Chian Heng Kai):

Saya tahu, saya tahu di Bukit Nenas itu satu WTC untuk simpan sisa-sisa buangan dan di sini hanya stesen pemindahan sahaja.

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar):

Kalau yang demikian adakah jarak 8km. untuk kedua-dua ini merupakan satu *standard* yang sama?

Ahli Kawasan Bukit Tengah (Encik Chian Heng Kai):

Ya, kalau ada berlaku sebarang kemalangan. Saya ingat kesan itu tidak ada lain, tidak ada, sama juga, oleh kerana barang itu pun mahu disimpan di sana dulu kemudian *transfer* ke Bukit Nenas. Saya ingat, sungguhpun saya bukan seorang pakar tetapi saya ingat ini *common sence*. Mungkin kalau kemalangan berlaku mungkin akan mempunyai kesan juga, sama juga!

Jadi mengapakah Kerajaan Negeri Pulau Pinang tidak mahu memberitahu penduduk-penduduk di sekitar sana? Adakah oleh kerana Kerajaan Negeri Pulau Pinang takut perkara semacam di Bukit Nenas berlaku juga di kawasan sini? Dan Dato' Speaker, oleh kerana masalah ini ialah masalah yang sangat penting, jadi saya bercadang di sini bahawa stesen ini tidak dibina sebelum mendapat persetujuan daripada penduduk-penduduk di kawasan sekitar di sana.

Sekian, terima kasih.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan sehingga jam 5.25

Dewan ditangguhkan pada jam 5.10 petang.

Dewan bersidang semula pada jam 5.27 petang.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan di sambung semula. Saya nampak Ahli Bagan Jermal, tolong jangan panjang.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Dato' Speaker, ini tidak patut Dato' Speaker. Tadi saya sudah cakap dengan rakan saya tidak begitu panjang tetapi nampaknya saya di sini ada sedikit *environmental problem* Dato' Speaker. *Environmental problem*, tengok pemberita pun tidak ada(gangguan).

Ahli Kawasan Permatang Pasir (Tuan Haji Adnan bin Haji Ramli):

Tidak payah pemberita lah kalau hendak cakap. Bukan untuk pemberita, cakap pasal rakyat.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

....banyak sudah tidak ada, sudah banyak tidak ada....(gangguan).

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar):

Tidak apalah, *you* berilah, kami ...(gangguan).

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Beri?

Dato' Speaker, saya ingin hendak ambil bahagian dan apabila kami mengatakan *environment issue*, *environment issue* bukan hanyalah masalah Barisan Nasional ataupun daripada DAP. Ini tanggungjawab kesemua orang di Dewan ini kerana dunia yang kami tinggal sekarang, Dato' Speaker, *we borrow from our future generations*. Kami hanya... kami pinjam sama dia orang sahaja, tumpang sahaja, Dato' Speaker dan apabila kami tumpang atau apa, dan kami hendak serah balik kami pun serah apa yang sesuai bukan apa yang kotor atau apa yang sudah jahanam, Dato' Speaker.

Dato' Speaker, masalah alam sekitar bukan terhad kepada Pulau Pinang, bukan terhad kepada Negara Malaysia sahaja tetapi seluruh dunia. Kami ada melihat alam sekitar, pencemaran alam sekitar bukan hanya daripada sisa-sisa toksik tetapi *man made disaster*. Mengapa saya mengatakan *man made disaster*? Misalnya *global warming* Dato' Speaker, adalah kerana kami telah ada *unbalanced development*. Dato' Speaker, apabila saya tuduh pada *unbalanced development*, manusia, *man, are going for quick profits*. Kami telah lihat *swamp* di hutan-butan dibuka, padang-padang golf dibuka dan masalah padang golf, Dato' Speaker, adalah satu masalah yang *universal*, bukan hanya terhad di Pulau Pinang dan kami bersyukur bahawa di Negeri Pulau Pinang kami sudah dapat tahu apakah kejadian pada masalah padang golf di negara-negara yang membangun Dato' Speaker. Baja-baja yang mereka gunakan, *the chemicals*, *herbicides* yang mereka gunakan, Dato' Speaker, telah masuk *to the underground water stream* sehingga sekarang, Dato' Speaker, *many of our underground water* telah menjadi *contaminated*. Apabila saya kata masalah alam sekitar dan apabila saya mengatakan *man made disaster*, saya hendak menarik perhatian Kerajaan. Kerajaan selalu mengatakan kilang-kilang haram yang membawa pencemaran, *goldsmith* yang membawa pencemaran saya ingat ini 100% patut, Dato' Speaker, kerana kami ada melihat bahawa Kerajaan telah menubuhkan banyak ladang-ladang dan kawasan-kawasan perindustrian.

Kami juga tahu begitu banyak pemimpin yang telah ke luar negeri, Dato' Speaker. *They visit developed countries* lihat macam mana orang kawalkan alam sekitar tetapi selepas balik kemungkinan ada, kemungkinan tidak ada *report submitted*, habis cerita. Saya takut pembaziran kewangan untuk lawatan ke luar negara menjadi *a waste of public funds* kerana kalau, Dato' Speaker, *if it's not a waste of public funds* bila mereka balik mereka sudah tahu negara yang bangun seperti Amerika Syarikat, Jepun, Taiwan, Hongkong dan Korea, masalah alam sekitar begitu dahsyat Dato' Speaker. Kami lihat seperti di Prai Industrial Estate kesemua *discharge* daripada kilang masuk longkang, terus masuk ke sungai tanpa kawalan, tanpa penapis, *not being filtered*, Dato' Speaker. Kami lihat Kerajaan Tempatan, Unit Penguatkuasa yang menguatkuasakan undang-undang kecil kata awak telah mencemarkan kawasan kerana awak bukan dalam ladang

perindustrian. Bermakna, tunjuk dengan jelas, Dato' Speaker, ada 2 sesiapa yang dalam ladang perindustrian mereka adalah *legal polluters* dan sesiapa yang bukan dalam ladang perindustrian *illegal and these are polluters*.

Dato' Speaker, apabila masyarakat kami bangun lebih perumahan, lebih kilang, lebih rakyat di Pulau Pinang, ini akan bermakna kami akan ada lebih sampah-sampah sarap dan kami tengok walaupun MPSP telah wujudkan satu *sanitary land field*, Dato' Speaker, dan begitu berjaya. Pada 10 tahun yang dahulu *sanitary land field* boleh jadi Dato' Speaker pada hari ini *sanitary land field out dated* Dato' Speaker. Mengapa? Cara *sanitary land field*, Dato' Speaker, apabila mereka membuang sampah tidak kisah apa sampah, semua di buang di sana, selepas itu tutup dengan tanah merah. Berapa tanah kami kena gunakan Dato' Speaker kerana negeri Pulau Pinang kami terhad pada tanah? Berapa tinggi *sanitary land field* boleh kami *fill up*, berapa tinggi? Masalah yang besar sekali Dato' Speaker, apabila dalam *sanitary land field* sampah-sampah sarap yang ditaruh di sanapun ada sisa-sisa yang dibuang oleh kilang-kilang dan *there is a kind of chemical reaction* Dato' Speaker. Apabila hujan, air hujan turun, kena sisa-sisa toksik, turun masuk ke tanah dan masuk *underground water stream*. Saya percaya, Dato' Speaker, dahulu apabila Dato' Speaker muda, budak kecil ambil air daripada telaga boleh diminum, begitu jernih, tetapi Dato' Speaker kalau sekarang balik ke kampung angkat air daripada telaga macamana Dato' Speaker? Bau, berwarna. Mengapa? Ini masalah telah wujud di luarbandar *especially in the kampungs*. Mengapa macam ini Dato' Speaker? Kerana *sanitary problem*. Di luarbandar kami tidak ada *sewage system*, korek, taruh satu jamban di sana. Jamban sudah penuh, tutup, korek yang baru tetapi apa terjadi? Inilah sudah masuk ke *underground* sehingga hari ini air-air dalam telaga itu berbau, berwarna.

Dato' Speaker saya juga mengatakan *enviroment* bukan hanya daripada satu segi iaitu daripada sampah atau sisa-sisa toksik sahaja, bukan hanya daripada padang golf. Kami lihat berapa minggu yang dahulu di kawasan Seberang Jaya, kami ada lihat Jalan Permatang Pauh pokok-pokok begitu tua, pokok-pokok begitu besar, begitu cantik indahnya, Dato' Speaker, tidak diambil kira dan semua di potong kerana hendak meluaskan jalan sahaja. Dato' Speaker, *we are not searching for any alternative* tetapi membuka sahaja. Dahulu apabila saya hendak pergi Bukit Mertajam saya melalui Jalan Ptg. Pauh, begitu senang hati tengok ada hijau-hijau. Sekarang apa terjadi? Potong habis. Inilah *contribute to world global warming* Dato' Speaker. Apabila kami kata *world global warming*, Dato' Speaker, waktu malam yang berpengaruh boleh buka *air-con* tidur, yang miskin cuba buka kipas dan tengoh, sangat panas, susah hendak tidur. Kalau *trend* semua orang pasang *air-con* apa akan terjadi Dato' Speaker? *We generate more heat* dan Dato' Speaker, *one thing will lead to another*.

Jadi seperti saya kata ini bukan tanggungjawab seorang tetapi apabila kami kata tanggungjawab kami bukan hanya melalui *lip service* sahaja. Bila saya kata *lip service*, Dato' Speaker, saya hendak tanya satu soalan kepada Y.A.B Ketua Menteri. Saya ada tanya sungai-sungai di Negeri Pulau Pinang khasnya Sungai Pinang, Sungai Prai dan Sungai Juru adakah yang kotor sekali dan boleh ditarafkan sebagai sungai mati dan hasil sungai-sungai ini tidak selamat di dimakan. Kerajaan mengakui bahawa betul, ya, berdasarkan data pengawasan Jabatan Alam Sekitar pada tahun 1992 peratus data BOD yang tidak mematuhi *standard* 6 miligram 1 liter bagi ketiga-tiga sungai tersebut adalah Sungai Pinang 83.3, Sungai Prai 14.8, Sungai Juru 68.1 %. Dato' Speaker, saya juga ada tanya apakah langkah-langkah Kerajaan akan ambil supaya boleh mengawal keadaan ini dan hidupkan semula sungai-sungai ini. Di sini meneruskan usaha-usaha membersihkan sungai melalui aktiviti pembersihan sungai yang dijalankan dari masa ke semasa oleh Jabatan Pengairan dan Saliran. Dato' Speaker, *floating debris* sahaja dikutip. Sisa-sisa yang jatuh *below* dan sudah masuk dalam air, itu tidak ada satu cadangan untuk mengatasi masalah ini. Tidak ada satu cadangan untuk menggunakan apa-apa kimia untuk *coagulate* apa-apa kimia yang ada dalam sungai. Saya cadangkan kami mesti ada satu langkah bukan hanya bagi dia cantik tetapi dalamnya mesti cantik juga, mesti dibersihkan kerana ada banyak nelayan-nelayan khasnya di tepi laut dan sungai, mereka tidak mampu untuk beli kapal-kapal besar untuk *deep sea fishing* dan jikalau sungai-sungai begitu kotor dan ada sisa-sisa toksik di dalam.....

Kami sudah tahu *Bay of Tokyo*, masalah *Bay of Tokyo*, bila nelayan tangkap ikan di *Bay of Tokyo* ada beberapa orang mati kerana ikan, hasil-hasil laut ada kandungan *mercury*. Kami juga sudah lihat di Taiwan, *oyster farm*, juga terpaksa ditutup kerana selepas orang makan *oyster* mati juga, masalah *mercury*. Kami tidak mahu di Negeri Pulau Pinang hanya bergerak selepas kejadian ini terjadi, Dato' Speaker, dan kami ada lihat di Dunia Jam 10 pada satu malam, ada tunjuk satu pekan di Jepun kesemua rakyat di pekan itu *march to the Supreme Court, sue* Kerajaan. Mengapa? Kerana terlampau banyak orang cacat *strange disease, premature aging* pun ada, *retarded growth* pun ada, dan saintis-saintis Jepun selepas mereka buat kajian-kajian mereka sudah dapat tahu bahawa air yang mereka minum datang daripada sisa-sisa toksikpencemaran *contaminated by* sisa-sisa toksik. Kami tidak mahu bahawa kejadian ini ada di Negeri Pulau Pinang kerana seperti Y.A.B Ketua Menteri kata satu masyarakat penyayang. Jangan tunggu sampai orang mati baru hendak menangis, *crying over spilt milk*. Jangan. Kami mesti benar hati kerana kami rasa bimbang mengenai *transit area in* di Bukit Tengah untuk sisa-sisa toksik. Kami bimbang kalau Kerajaan tidak *reveal to us*, beritahu pada kami apakah sisa-sisa toksik yang ada supaya pasukan-pasukan rela seperti *Red-Cross, St. John Ambulance* dan Pertahanan Awam, mereka tahu apabila ada satu kejadian berkaitan dengan stesyen sisa-sisa ini, apakah mereka akan buat? Kami mesti kaji apa *contingency plan do we have?*

Adakah kami telah mendaftar bilangan doktor yang kami ada disini, apa ubatan yang kami ada di sini? Jikalau ada masalah seperti, okay, orang kata macam Bhopal, *cyanide* gas lari keluar, orang sudah jadi buta, *what immediate action* mesti kami ambil? Apabila

Ahli Kawasan Bukti Tengah (Encik Chian Heng Kai);

Minta penjelasan, Dato' Speaker. Saya ingin tanya kepada Yang Berhormat dari Bagan Jermal sama ada beliau sedar bahawa mengikut satu laporan, negeri kita iaitu Negeri Pulau Pinang merupakan satu negeri yang menghasilkan sisa-sisa buangan kilang yang terbanyak dalam negara kita iaitu 33%. Mengapa perkara ini Kerajaan tidak mahu memberitahu rakyat kita?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Dato' Speaker, sepanjang saya tahu Kerajaan Pulau Pinang yang dipimpin oleh Barisan Nasional lebih minat pada politik sahaja, bukan untuk satu masyarakat penyayang. Namun demikian apabila mereka mengumumkan berapa banyak sisa-sisa toksik, orang boleh jadi takut dan memaksa pada Kerajaan untuk memberi satu jawapan atau memberi satu cara atau langkah yang Kerajaan akan ambil untuk mengatasi masalah jikalau ada apa-apa terjadi. Saya percaya bahawa sehingga hari ini Kerajaan Pulau Pinang *still do not have any sense of direction in so far as environmental issue is concerned*. Saya percaya kerana pada tahun 1991 saya ada berdiri di sini dan bertanya dalam Dewan yang mulia ini bahawa kami ada satu kilang di Prai yang menggunakan VCM dan saya ada tanya 2 kali siasatan telah dibuat, akan dilapor pada Dewan. Kemungkinan adalah kesilapan saya, Dato' Speaker, kali ini saya tidak tulis, taruh satu soalan bertulis, demikian tidak dijawab tetapi bolehkah saya tanya di sini, harap dijawab kerana ini bahaya. Kilang yang menggunakan bahan mentah VCM ini ada ditakrifkan serupa dengan kilang Union Carbide di Bhopal India dan *the toxic range is* dalam 14 km. Ia tidak berwarna ia tidak berbau dan mereka sekarang menyimpan VCM ini dalam satu *pressurized tank* dan tidak boleh melebihi 23 *centigrade*. Jika melebihi mereka akan melepaskan *vinyl* di *safety valve* dan saya tidak tahu sama ada Kerajaan ada buat satu kajian atau tidak ada berapa orang di Seberang Perai khususnya di Chai Leng Park, Taman Inderawasih di Seberang Jaya dan Prai, berapa orang telah mati dan kematian adalah sebab *liver cancer* atau sakit pinggang? *How many people have died from cancer of the liver?* Kemungkinan *because* VCM itu boleh *cause liver cancer*. Saya takut kerana VCM ini jikalau *expectant mother*, kalau mereka *inhale too much of this gas* anaknya akan jadi cacat. Jikalau tidak banyak *then there will be brain damage*. Dato' Speaker, saya nampak Ahli daripada Kebun Bunga, dia seorang pakar doktor, *he is shaking his head as if I am talking nonsense*. Itulah sikap. *He is shaking his head. We face the fact that this is the thing?* Saya bukan seorang doktor tetapi...

Tuan Speaker;

Ahli Yang Berhormat, sudah selesai berucap?

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Belum, Dato' Speaker.

Tuan Speaker:

Teruskan dengan ucapan, tidak saya berhentikan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Ucapan saya, saya akan menhatakan walaupun saya bukan seorang doktor tetapi saya benar hati *very concerned about environment factor*.

Tuan Speaker:

Jangan buang masa, jangan habiskan masa.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Ya, saya tahu, Dato' Speaker.

Tuan Speaker:

Teruskan dengan ucapan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Ya, Dato' Speaker. Seperti saya tadi kata *the government should stop thinking* dalam satu *direction* sahaja bahawa kilang-kilang dalam *gazetted industrial areas, are legal, legitimate polluters* dan kilang-kilang yang bukan dalam *gazetted industrial areas, they are illegal, they are polluters*. Saya rasa amat dukacita bahawa hari itu saya dalam Dewan ini mengucap berkenaan dengan *the goldsmith industry*, rakan saya dari Mak Mandin juga ada mengucapkan masalah *goldsmith industry*, kemungkinan Ahli Yang Berhormat dari Sungai Bakap akan mengatakan *coincidence* tetapi selepas kami mengucapkan berkenaan perindustrian *goldsmith*, mereka di sana kena hentam. Tindakan telah diambil terhadap mereka. Dato' Speaker, apabila kami ambil tindakan terhadap mereka *have we solved the problem?* Apabila kami hentam sama dia orang, halau sama dia orang terus masuk *industrial estate, have we solved the problem* Dato' Speaker? Kami belum mengatasi masalah ini kerana kami hanya pindah masalah dari satu kawasan ke satu kawasan seperti masalah di Bagan Dalam Prai. ADUN tidak boleh kerja, tidak cekap, masalah kontena pindah ke

kawasan saya supaya harap saya boleh mengatasi masalah ini Dato' Speaker. *This is the* sikap, Dato' Speaker, inilah sikap yang saya tidak terima.

Seperti saya mulakan ucapan saya, Dato' Speaker, *enviromental issue* bukan satu isu politik tetapi isu kemanusiaan, satu isu kerana kami hanya *borrow the world from the future generation*. Kami tidak ada hak *to dirty it* dan, Dato' Speaker, saya harap Ahli MMK yang bertanggungjawab khasnya Kerajaan Pulau Pinang dan khasnya Y.A.B Ketua Menteri yang muda ini boleh tunjuk dan ambil satu langkah yang terus terang untuk mengatasi masalah alam sekitar. Pihak disini, kami tidak terima sikap negatif kata ini *secret*, itu *secret*. *Secret you* orang punya *environmental issue* semua orang punya. *We want to know what is going on*. Kami tidak mahu satu alasan *secret*. Dato' Speaker apabila saya cakap *secret* sikap tidak tukar, sikap Kerajaan Negeri Pulau Pinang tidak tukar, *they are secretly damaging the world*, kawasan Negeri Pulau Pinang, Dato' Speaker saya ucapkan terima kasih.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli yang berminat. Kalau tidak ada saya jemput Ahli Ara Rendang.

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar):

Dato' Speaker, saya bangun untuk mengambil bahagian mengenai usul yang dibawa oleh Ahli dari Paya Terubong. Usul berbunyi "Bahawa Dewan yang mulia ini mengutuk dasar Kerajaan Negeri Pulau Pinang yang merahsiakan butir-butir mengenai penyimpanan sisa-sisa toksik oleh kilang-kilang di Pulau Pinang"; dan seterusnya "Memandangkan hakikat bahawa pencemaran alam sekitar khasnya sungai-sungai di Pulau Pinang oleh kilang-kilang semakin buruk dan boleh menjejaskan kehidupan, kesihatan dan nyawa orang ramai; Maka Dewan Yang mulia ini menyeru Kerajaan Negeri memandang berat masalah sisa-sisa toksik dari mana-mana sumber dengan lebih *accountable* kepada orang ramai dalam pengurusan dan pengawalan sisa-sisa toksik".

Sebelum saya teruskan saya ingin mengatakan bahawa saya bangun untuk menentang usul ini mudah-mudahan Dewan ini setelah mendengar hujah-hujah yang akan dikemukakan akan dapat mempertimbang dan menolak usul ini. Dato' Speaker, perkara yang ada di depan kita ialah mengenai usul dan usul ini timbul dari satu sidang Dewan yang lepas di mana dalam soal jawab ada satu soal yang telah dikemukakan dan soalan itu menanyakan mengenai kilang yang mengeluarkan bahan-bahan toksik, jenis-jenis bahan toksik yang dihasilkan dan kuantiti bahan-bahan toksik yang dihasilkan. Memandangkan pada soalan yang demikian yang memerlukan nama

kilang, jenis toksik dan kuantiti yang dikeluarkan maka kita merasakan bahawa Seksyen 50, *trade secret in manufacturing processes* itu, adalah boleh di pakai.

Walau bagaimanapun saya hendak mengatakan bahawa dalam menjawab soalan ini pihak Kerajaan juga telah menjelaskan dan malah Kerajaan Negeri telah menceritakan tentang kategori-kategori sisa-sisa terjadual. Saya lebih cenderung mengatakan bahawa sisa-sisa yang kita bercakap hari ini adalah sisa-sisa terjadual. Izin saya baca balik apa yang telah saya sebutkan dalam sidang Dewan yang lalu. Kata saya kalau Yang Berhormat hendak, saya hendak baca, umpamanya kategori 'A' iaitu *oil waste*, kita ada 83,724 kg, itu *oil waste*. Kategori 'A' iaitu *waste containing hallogen* dan juga *sulpher* serta *organic chemical waste* 11,300 kg. *Waste solvent* iaitu pelarut-pelarut ataupun *waste without hallogen* dan *sulpher* 11,963 kg. *Organic chemical waste without hallogen and sulpher* 267,270 kg. *In organic waste* 1,270,045 kg. dan *miscellaneous* 64,140 kg menjadikan jumlahnya 1,708,422 kg. Saya hendak tegaskan bahawa *figure in keep on changing* daripada masa ke semasa. Ini petikan daripada jawapan saya. Ertinya, Y.B. Dato' Speaker, kita telah memberi penjenisan apa dia, amaun, berapa banyak yang dihasilkan, satu dan kumpulan apa dia bahan-bahan yang telah dihasilkan. Cuma yang kita tidak nyatakan di sini ialah kilang mengeluarkan apa berapa banyak kerana kita merasakan bahawa jika diceritakan demikian kita merasakan benda ini tertakluk kepada Sek. 50.

Walau bagaimanapun dalam mendengar hujah-hujah tadi saya hendak mengucapkan terima kasih kerana sesungguhnya kita mendapati Ahli-ahli Dewan pada hari ini amat prihatin tentang apa dia alam sekitar kita. Saya ucapkan terima kasih kerana buat satu ketika umpamanya, petang ini apabila kita membincang usul ini, kita nampak kesungguhan semua pihak bahawa semua pihak sebenar-benar *concerned* ataupun prihatin tentang alam sekitar kita. Rakan kita dari Bagan Jermal kata kita *inherit the world from the future generation*. Saya hendak katakan juga, dengan izin, *we inherit this world from the previous generation*.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Dato' Speaker, saya kata *we borrow from the ...*

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar

We borrow.... dan saya hendak kata *we inherit this world from the previous generation*. Jadi oleh hal yang demikian kita kena lihat dalam konteks sedemikian. Kita *borrow* daripada yang lepas begitu juga *inherit*, yang akan datang, kita juga *inherit* daripada yang lepas. Ini adalah satu hakikat kerana kita tidak dapat pada satu-satu *instant* terus menunjukkan bahawa yang menjadi kesilapan, yang menjadi

culprit ialah Kerajaan Pulau Pinang yang duduk di sebelah sini. Kita bukan hendak menafikan tanggungjawab kita, tetapi sudah tentu masalah alam sekitar ini sebenarnya bukan masalah hari sahaja. *It started sometime, somewhere back*, dengan izin, dan perkara ini akan berterusan sekiranya kita tidak mengambil langkah-langkah tertentu. Kita sedar seperti yang dikatakan oleh Ahli Bagan Jermal masalah alam sekitar ini bukan sahaja di sini, di Eropahpun sedemikian. Ahli Bagan Jermal membangkitkan mengenai apa dia kita gunakan *regional land field* yang akibatnya akan mengakibatkan *underground water*, air dibawah tanah semuanya. Kita sedar perkara-perkara ini tetapi kita juga sedang mencari jalan bagaimana dengan *resources* yang terhad supaya masalah ini kita dapat selesaikan.

Jadi oleh yang demikian, Dato' Speaker, perhatikan perkara ini untuk mengatakan bahawa kita tidak mengambil berat tentang alam sekitar adalah tidak betul dan untuk mengatakan bahawa kita sudah mempunyai satu *concrete plan* yang seratus-peratus akan menjamin bahawa satu rancangan alam sekitar cukup *complete*, cukup lengkap dan alam sekitar kita akan terjamin baik juga saya tidak mahu jadi *hypocrite* mengatakan bahawa *we have that plan*. Kita belum ada, biar kita terus terang.

Jadi Dato' Speaker perhatikan keadaan ini dan berbalik kepada usul tadi walaupun usul tadi bercakap mengenai kilang tetapi keseluruhan perdebatan kita yang dibangkitkan ialah mengenai alam sekitar. Kita sedar perkara ini, kita mengambil langkah, ada perkara yang telah kita mengambil langkah dan ada perkara yang kita tidak mengambil langkah lagi. Ada juga kita cuba *simplify* beberapa perkara ialah *pollution* yang berlaku dan terus kita cari *culprit*nya. Saya juga hendak minta Dewan ini supaya kita berhati-hati dalam kita membuat kesimpulan, dalam kita membuat satu *conclusion*. Saya teringat lagi masa saya mengaji dulu, dalam membuat kajian, kebetulan satu kajian yang diikuti oleh guru saya satu kawasan dekat landasan keretapi, ini pelajaran *demography* di dapati penduduk kawasan yang dekat landasan keretapi itu kebetulannya *birthrate*nya adalah lebih tinggi berbanding dengan penduduk-penduduk di kawasan yang jauh daripada landasan keretapi. Adalah kita hendak mengatakan bahawa oleh kerana ada landasan keretapi maka *the birthrate increased*. Ini perkara yang kita mesti tengok. Ertinya *solution* dalam dunia hari ini kita jangan tengok selalu *simplified correlation* itu. Jadi walau bagaimanapun saya hendak mengatakan bahawa dalam hal usul yang dibangkitkan, spesifik kerana kita merahsiakan itu, saya hendak mengatakan bahawa kita telah menceritakan kategori bahan-bahan terjadual berapa banyak. Cuma yang kita tidak cerita kilang ini mengeluarkan yang ini sekian banyak. Itu kita tidak cerita kerana kita takrifkan itu sebagai *secret*.

Jadi oleh yang demikian Dato' Speaker, saya merasakan kita disini juga *concerned*, kita di sini juga prihatin. Saya hendak tegaskan kita sungguh-sungguh prihatin. Banyak dicakap mengenai Kuala Juru, mengenai alam sekitar di Kuala Juru. Malah kita ada laporan, kita tahu salah satu perkara ialah kerana H₂S, *hydrogen sulphide* ataupun *hydrogen sulfida* yang ada di sana. Adakah kita hendak biarkan begitu sahaja? Sudah tentu tidak. Kita hendak mencari jalan. Baru-baru inipun kita telah *organise* pihak kilang-kilang supaya ada perjumpaan dengan Jabatan Alam Sekitar bagaimanakah *effluen* yang dia *discharge* itu, kumbahan yang di *discharge* itu dapat kita olah. Kita hendak tanya siapa yang hendak membiayai pengolahan ini. Sudah tentu kita hendak bincang dengan kilang supaya dia yang mengeluarkan effluen ini dialah orang yang bertanggungjawab untuk mengolah tetapi kita kena duduk semua kilang itu akhirnya bersetuju. Hendak mengatakan *we sit down complacently* dengan izin, kita tidak buat apa-apa, tidak betul. Dato' Speaker, saya hendak bangkitkan perkara ini supaya kita di Pulau Pinang ini jangan kita letakkan kita dalam satu keadaan panik, keadaan menakutkan. Walau bagaimanapun kita memberi jaminan bahawa insyallah dari masa ke semasa dalam usaha-usaha yang kita buat ini akan terus kita jalankan. Saya hendak ingat balik apabila kita mula-mula menjalankan perindustrian di negara kita ini, di Negeri Pulau Pinang ini pada satu ketika dahuku bila MNC datang, kita kata dan kita tuduh MNC ini *fly by night operators* dan tidak akan berjaya. Sekarang kita sudah berjaya dan isu yang dibangkitkan sekarang ialah mengenai toksik. Bukan kita tidak buat apa malah kita mengatakan bahawa kita akui kita ada 30% lebih bahan-bahan buangan daripada keluasan nasional.

Ahli Bukit Tengah kata kita tidak maklumkan. Saya teringat saya pernah maklumkan dan telahpun disiarkan dalam akhbar. Kita tidak pernah *hide* perkara ini. Kemudian apabila kita kata hendak buat di Bukit Tengah, bukan kita tidak maklumkan, telah beberapa kali tersiar bahawa di Bukit Tengah. Kemudian apabila Ahli Yang Berhormat tanya spesifik di mana kita beri sampai nombor lot pun. Sekarang ini perkara ini dalam peringkat perundingan.... Kruger insyallah setelah dia orang buat kajian EIA, apabila semua lengkap, tempat di Bukit Minyak itu akan kita jadi *transfer station*. Jadi Dato' Speaker, berdasarkan pada ini ...

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Minta penjelasan. Dato' Speaker, kami telah melihat sikap Kerajaan Pulau Pinang sejak kemerdekaan. Apa yang dikata *temporary basis*, kami rasa bimbang kerana apabila kami kata *temporary basis* seperti di Rumah Hijau Mak Mandin, *temporary basis, twenty over years*. Kami lihat macam JPJ di Seberang Perai *temporary basis*, 4 kontena sahaja, apa *forty footer container*, *temporary basis* sudah 10 tahun. Apa yang kami takut, rasa bimbang ialah *temporary basis* pada sisa-sisa toksik di Bukit Tengah itu akan menjadi *permanent home for*

all the sisa-sisa tosik in Malaysia. Itulah kami bimbang. Namun demikian kami hendak tahu apa yang disimpan di sana, apa antidote yang kami ada, apakah kawalan dan apakah langkah-langkah Kerajaan yang ada jikalau ada satu orang kata industrial accident berlaku di kawasan itu. Itulah kami bimbang.

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar):

Terima kasih. Dato' Speaker, bukan *temporary* ini *transfer station*, pusat pemindahan, pusat itu tidak dibuat lagi pun. Benda tidak ada lagi. Kalau ditanya apa yang disimpan, apa yang hendak disimpan, tempat itu tidak ada apa lagi.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Tetapi Dato' Speaker, apabila kami hendak bina satu *transfer station* kami mesti sudah tahu apa akan *ditransfer* di sana kerana saya percaya Kerajaan Pulau Pinang ada satu senarai apakah sisa-sisa toksik yang sedia ada, apa akan di *transfer* di sana walaupun dia *transit* atau *just for transfer*. Dato' Speaker, kami sudah lihat, saya sudah beritahu 2 contoh yang begitu cemerlang, Rumah Hijau di Mak Mandin *transit houses* kerana *make way for industrial estate* dan untuk Dermaga Butterworth Bagan Dalam, *transit* 23 tahun. Okay, JPJ *temporary transit* 4 kontena dan Kerajaan akan membina satu pusat. Sehingga hari ini 10 tahun. Ini sikapnya, itulah kami bimbang.

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar):

Terima kasih. Nampaknya Ahli Bagan Dalam tidak faham konsep *transfer station*. *It is not a transit station* dalam hal itu. *Transfer station* - kita kumpul bahan-bahan toksik ke tempat itu, di situ kita *sort out*, akhirnya kita bawa ini untuk *treatment*. *That transfer station*, dengan izin, *shall be permanent*. Terima kasih, Dato' Speaker. Jadi Dato' Speaker.....

Ahli Kawasan Bukit Tengah (Encik Chian Heng Kai):

Saya mahu tanya Yang Berhormat dari Ara Rendang selain daripada menunggu laporan EIA ini daripada sebuah Syarikat Denmark adakah penduduk-penduduk di sekitar sana pendapat mereka akan ditimbang sebelum Kerajaan membina stesen itu.

Ahli Kawasan Ara Rendang (Tuan Haji Zakaria bin Bakar):

Dato' Speaker, setakat ini tidak terlintas lagi pada pandangan kita untuk menimbangkan sebab kerana apabila kita buat kajian EIA sudah tentu pertimbangan keadaan *welfare* dan kebajikan orang sekeliling akan dipertimbangkan dalam EIA kerana apabila kita cakap *environment* itu termasuk juga manusia yang tindaal di sekeliling akan

dipertimbangkan dalam *environment impact assessment* itu. Dato' Speaker, jadi berdasarkan kepada perkara-perkara ini saya harap Dewan ini dapat mengkaji balik usul ini kerana bukanlah kita hendak merahsiakan usul ini. Sesungguhnya kita boleh menceritakan, malah saya sudahpun menceritakan apakah bahan-bahannya yang ada. Oleh yang demikian saya pohon supaya Dewan ini menolak usul yang dibawa, sekian.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Dato' Speaker saya bangun untuk menggulung. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada ahli-ahli yang mengambil bahagian di atas usul ini dan saya hanya ingin memberi 1,2,3 perkara sahaja dan seperti yang dikata oleh rakan saya dari Bagan Jermal bahawa *environment pollution* adalah satu *man-made issue* dan *abuse* oleh *mankind* terhadap bumi kita dan kita sebagai rakyat yang bertanggungjawab mestilah mahu satu tanggungjawab terhadap keadaan sekarang. Saya amat kesal mendengar Ahli Kawasan Ara Rendang bahawa beliau pegang kepada apa yang beliau jawab bahawa mendedahkan atau memberikan nama kilang adalah satu langgaran *clause 50* Akta ini. Saya amat kesallah. Mengapa saya membangkitkan soalan saya? Sebab saya bangkitkan soalan saya ialah untuk membantu Kerajaan untuk mengawal juga oleh kerana atas satu kenyataan oleh Y.A.B Ketua Menteri bahawa pada satu ketika tahun 1992 pada bulan Julai beliau berkata bahawa, dengan izin, Dato' Speaker, "*plants are short of space to store waste* di Pulau Pinang dan telah sampai tahap kritikal. Jikalau begitulah maka mengakibatkan pengeluaran sisa-sisa setiap hari, setiap bulan, setiap tahun akan tambah dan jikalau *space* di kilang-kilang ini sampai tahap kritikal maka kilang-kilang ini mesti mahu buat sesuatu. Kalau tidak ada ruang lagi untuk simpan sisa-sisa toksik ini maka manakah kilang-kilang ini akan menyimpan toksik ini? Ada yang tidak bertanggungjawab boleh buangkan ke sungai, buang di lain-lain tempat dan jikalau nama-nama diberi di mana sisa-sisa toksik disimpan dan amaunnya maka orang rakyat boleh juga membantu Kerajaan untuk mengawal. Ahli Kawasan Ara Rendang telah mengakui bahawa kakitangan DOE tidak cukup untuk menjalankan kawalan ini dan mendedahkan, bukan dedahkan, memberitahu nama dan amaunya boleh sedikit sebanyak membantu Kerajaan untuk mengawal dan jikalau ada kilang-kilang yang tidak bertanggungjawab kalau orang ramai diberitahu bahawa sisa-sisa disimpan di situ dan amaunnya maka kalau ada sesuatu yang tidak sihat atau yang dilakukan oleh kilang yang tidak bagus, tidak baik maka orang ramai boleh melaporkan kepada Kerajaan atau DOE dan tindakan boleh diambil.

Saya haraplah Ahli kawasan Ara Rendang dan Kerajaan Negerilah tukar sikap oleh kerana pada masa sekarang isu alam sekitar adalah satu isu yang hangat dan di seluruh dunia di mana-manapun isu *environment*, isu pencemaran alam sekitar, adalah dimana-mana tempat *it is a growing thing dan awareness* adalah satu bahan, satu *trend* dimana boleh memberhentikan pencemaran ini. Kalau orang ramai tidak diberi gambaran atau *awareness* keadaan sebegitu maka beliau semua jahillah, *ignorant*, dan jika *ignorant* memanglah akan terus tercemar. Di atas prinsip inilah saya mengemukakan usul ini dan saya harap Kerajaan boleh ada satu sikap terbuka untuk memberi maklumat kepada orang ramai dan apa maklumat ini adalah juga bersabit dengan mereka oleh kerana nyawa dan kehidupan ada ditanggung di sini dan dengan ini...

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Minta penjelasan. Di sini saya *take this opportunity to* menarik perhatian Ahli Yang Berhormat dari Seberang Jaya dan Ara Rendang bahawa di Kampong Bagan Serai..

Tuan Speaker:

Ahli Yang Berhormat apa penjelasan.

Ahli Kawasan Bagan Jermal (Encik Phee Boon Poh):

Iaitu kata, tadi rakan saya ada mengatakan jikalau kami tidak kawal rapi pada kilang-kilang yang ada sisa-sisa toksik dan mereka hanya membuang sisa-sisa toksik ini akan membahaya dan membawa pencemaran kepada penduduk-penduduk dan saya ambil *opportunity* untuk memberitahu kepada Ahli Yang Berhormat dari Seberang Jaya bahawa ada satu kilang telah membuang sisa-sisa toksik di Kampong Bagan Serai di kawasannya. Kerana saya ada masuk kawasan itu, saya ada nampak, tidak sampai hati, terlampau banyak, Dato' Speaker, dan orang-orang kampung itu sekarang ada yang ditepi rumahnya, ada yang di atas jalannya iaitu sisa-sisa toksik itu cukup bahaya. Diharap dia ambil perhatian.

Ahli Kawasan Seberang Jaya (Dr. Ibrahim Saad):

Dato' Speaker, terima kasih, saya akan pergi tengok-tengok selepas Dewan habis.

Ahli Kawasan Paya Terubong (Encik Teoh Teik Huat):

Terima kasih, Ahli Bagan Jermal. Tidak boleh dinafikan bahawa ada kilang-kilang yang tidak bertanggungjawab yang berbuat begitu dan di sini saya ingin juga mahu memberi sedikit penjelasan mengenai pembuangan sisa-sisa toksik dalam *waterways* kita. Seperti dimana di dalam satu jawapan yang diberi oleh Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar pada tahun 1988 dimana beliau menasihatkan orang, dengan izin, "*Don't eat fish from these rivers*", *front page news* dan bahawa beliau berkata "*Fish in the lower reaches of five rivers in the Federal Territory Perak, Johor and Penang may be contaminated by industrial wastes and public are advised not to eat them.*" Dato' Speaker, ini adalah maklumat yang kita mahu, ini adalah maklumat yang patut didedahkan untuk orang ramai. Kalau maklumat ini tidak diberi dan jikalau orang terus menggunakan *waterway* ini dan makan bahan-bahan merin daripadanya akibat buruk akan berlaku. Ini termasuk 2 sungai di Pulau Pinang, Sungai Prai dan Sungai Juru, yang *contaminated by industrial wastes* dan saya haraplah satu sikap yang terbuka.... apa-apa yang tidak betul apa-apa keadaan yang ada sekarang beritahulah kepada orang ramai. Jangan tunggu sampai satu telah berlaku barulah kita bertindak. Ini adalah terlalu lambatlah dan saya haraplah atas prinsip ini Kerajaan boleh terima usul ini.

Tuan Speaker:

Ahli-ahli Yang Berhormat masalah yang kita hadapi ialah usul "Bahawa Dewan Yang mulia ini mengutuk dasar Kerajaan Negeri Pulau Pinang yang merahsiakan butir-butir mengenai penyimpanan sisa-sisa toksik oleh kilang-kilang di Pulau Pinang.

Memandangkan hakikat bahawa pencemaran alam sekitar khususnya sungai-sungai di Pulau Pinang oleh kilang-kilang semakin buruk dan boleh menjejaskan kehidupan, kesihatan dan nyawa orang ramai.

Maka Dewan Yang mulia ini menyeru Kerajaan Negeri memandang berat masalah sisa-sisa toksik dari mana-mana sumber dengan lebih *accountable* kepada orang ramai dalam pengurusan dan pengawalan sisa-sisa toksik" dipersetujui. Ahli-ahli yang bersetuju katakan 'ya'.

Ahli-ahli DAP:

Ya.

Tuan Speaker:

Yang tidak bersetuju katakan 'tidak'.

Ahli-ahli Barisan Nasional:

Tidak.

Tuan Speaker:

'Tidak' lebih banyak.

Usul tidak dipersetujui.

Ahli-ahli Y.B. Dewan ditangguhkan hingga hari Isnin 12.7.93 jam 9.30 pagi.

Dewan ditangguhkan pada jam 6.25 petang.